

MURAKÖZ

Szerkesztővel értekezni lehet minden nap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Előfizetési árak:
Egész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes száma 10 kr.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése.
Ede küldendők az előfizetési díjak nyitlitterek és hirdetések.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

A »Muraközi tisztii önszegélyző szövetkezet«, a »Csaktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Hirdetők még elfogadottnak:
Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bőcsen: Schalek E., Dukos M., Oppolich A., Danbe G. L. és társaság és Hercefi.
Brünn: Stern M.

Nyitlitter peltisora 10 kr.

Hirdetések jutányosan számítanak.

A horvát ellenzék és a magyarosítás.

A horvát ellenzéki sajtó, főképp az *Obzor* ujabban azon buzgólkodik, hogy propagandát teremtsen Zágrábban és a vidék nagyobb városaiban a magyarosítás ellen védő egyesület alakítására. Az egyesület igazgatóságának székhelye Zágráb volna, ahonnan az országos szervezést vezetnék. A horvát ellenzéki sajtó szükségesnek tartja ezt a védekezést, mert a horvát érdekeket nagy veszedelemben látja. A közpályákról magyarok szorítják ki a horvátokat; a vasuti hivatalnokok gyermekei magyar iskolákba járnak; a vasutaknál csak magyar munkásokat alkalmaznak: a horvát honvédséget kirendeletlenül magyarosítják. És nagy a keserősége a horvát ellenzéki sajtónak, mert a magyar kormány, mi több a horvát autonóm kormány maga is elősegíti az erőszakos magyarosítást.

Nem hisszük, hogy a horvát nép jobban és tulnyomó részének lelkében visszhangra talál ez a feljajdulás, mindazonáltal szükségesnek tartunk néhány felvilágosítást.

A vasutaknál a hivatalos nyelv törvényesen a magyar s ha a horvát vasutasok szintén magyar iskolába küldik gyermekeiket, azt bizonyára saját jól felfogott

érdekekben teszik. A vasuti munkások dolga pedig tisztán közgazdasági kérdés. A horvát munkások mellőzésénél bizonyára nem a magyarosítás szándéka vezeti az intéző köröket. A mi pedig a horvát honvédséget illeti, a magyar királyi honvédség csupán a törzstisztektől kívánja meg a magyar nyelvet. Mindez pedig legkevésbé sem mutat erőszakos magyarosításra — Ennyit a »Politikai Hetiszemle«, a melyből mi a fenti sorokat átvettük. De vannak nekünk is adataink arról, hogy Horvátországban magyarosításról s a horvát érdekek elnyomásáról szó sincs, sőt ellenkezőleg. Ezeket az adatokat célunk felsorolni minden megjegyzés nélkül. Itéljenek belőle azok; a kikben van igazságérzet!

Néhány magyar iskolát állítottak fel a magyar államvasutak vonalain azon gyermekek számára, a kiknek szülői a horvát vasuti vonalakon teljesítenek szolgálatot addig, a míg elegendő számú, magyarul is beszélő horvát tisztviselővel fog rendelkezni a zágrábi üzletvezetőség, a kinek a magyarok helyett fognak alkalmazni emezek nagy öröme, a kinek a Horvátországban való hivataloskodás méltán számkivetés számba megy.

Az összes horvátországi vonalak mentén horvát munkások vannak alkalmazva, s legfeljebb azoknak a munkásoknak kell

magyarul is tudniok, a kik foglalkozásuknál fogva írásbeli jelentéstételre vannak kötelezve. Ilyen állásokra természetesen nem alkalmazhatnak magyarul beszélni s írni; olvasni nem tudó egyéneket.

Az összes horvátországi vasutak hivatalos helyiségei és őrházai részére horvátországi varazsi (Drach Vilmos) asztalosok készíttetik a butorokat, sőt a magyar vonalak számára is. Igy p. o. a legközelebb megnyílt Kaposvár-mocsoládi, a Somogy-Szob-Balaton-Sz.-Györgyi, Hidegkut-Gyöng-Tamási vonalak összes állomásai és őrházai részére szükséges butorokat a varazsi asztalosok készíttetik; nemkülönb a megnagyobbított Gyékényes állomás helyiségeinek összes felszerelését Varazsdon készíttetik. A budafoki, simontornyai és pécsi osztálymérnökségek részére szükséges asztalosmunkák mind Horvátországban készíttetik s Varazsdon adatnak fel.

A vasuti tisztviselői kar egyenruháját Zágrábban Hermann-czég készíti. Ez a czég szállítja nemcsak a horvát, hanem a magyarországi vonalakon, egész Budapestig alkalmazott tisztviselők egyenruháját. Az altiszti és a szolgálai egyenruhákat pedig a lepoglavai fegyházban készíttetik, a zágrábi vasuti üzletvezetőség horvát és magyarországi vonalain alkalmazott altisztek és szolgálak részére.

A „Muraköz“ társasága.

Őszi verőfény.

Egyedül unatkozik a kis terem egyik homályos zugában s hallgatja a szél sikongását, mely először megrezszenti, azután letépi a fák hervadt lombzatát és sodorja maga előtt tovább.

Ki tudja hová?... ki tudja merre?... Olyan rideg, olyan kihaltnak látszik előtte most a puha fészek s mikor feláll, hogy kitekintsen a nyitva fedett ablakon, homlokát megérinti a hideg őszi szellő. A kert utai elhagyatottan, némán merednek reá s egy-egy elkésett virág mellett ott gonyolódik a száraz, zizegő haraszt.

Betessz a széles ablaktáblákat s mikor megfordul, hogy a kerevethez menjen, szemel oda tapadnak a tükör fényes lapjára, mely mintha mondaná:

— Szép vagy!... Arrod érdekes halvány-sága, szemeid fénye most is a régi, nem látszik s nincsen rajta semmi hervadás!...

A szép asszony mesolyog, egy pillanatra megvillantja két szép fogsorát, azután tagadólágint s belemarkolva leomló hajának tömött fürtjeibe, izgatottan választ ki belőle egy hófehér szál s reszeltő hangon sugja:

— Hazugság minden, itt az — ősz!
Szeme megtelik csillogó könnyel s a feltörő zokogást elnyomja a kívülről beverődő szélsikongás, mely rázza a száraz fának kopár ágait.
Kimerülten heveredik le a puha pamlag

virágos bársonyára s kihuzva a fantasztikusan diszített asztal rejtett fiókját, elmereng a multon. Apró parányi emlékek hevernek előtte sorban, melyek mintha mosolyognának reá s körülzsongják lelkét a visszaemlékezések a tovarepült, elszállott abrándok.

Törékeny hervatag színű rózsza fekszik előtte. Az áfölelő selyemszalag alig bírja összetartani a szinehagyott leveleket, melyeknek illata régen elszállott, de egy fájó könyecsepp hátrahagyott nyoma még most is só:éltik a száraz virágon.

Hollós Laczi adta egy héttel esküvője előtt — örök emléktül.

Az a sarokban meglapuló szegfű pedig egy szerelmes történet utolsó fejezete.

Ketten ültek Turi Gáborral a veranda árnyas csendjében, mikor a szelid bánatos arczu ifju oda térdelt lábaihoz s félve s félve, remegve mondta el első vallomását.

— Nem törli ki szivemből est a szerelmet sem az idő, sem az enyészet hatalma!... Vegye azt a szegfűt s ha jönne pillanat, melyben megfedekedném az önnek adott eskü szentségéről, mutassa fel nekem s én egy hindu fanatikuságával fogok vezekelni újra lábainál, hogy kiérdemljem egy mosolyát, egyetlen csókját!

És a merengő asszonynak vonagló ajkát ismét elhagyja az a keserű kifakadás, melyet akkor mondott, midőn híret vette a Turi Gábor házasságának.

— Az eskü szavait nem szokás gránit kövekre vésní, mert onnan nem tudná olyan könnyen lefujni a szél!...

Pedig mekkora emlékoszlopot lehetett volna telelni azokkal a forró mámoros vallomásokkal, melyeknek emlékét egy-egy hajfűrt, szalag, cotil-

lion jelvény, kis csokor őrsi, jelezve az utat, mely egy összetört szív romjához vezet.

Idegesen, a fájó emlékek hatása alatt elkedvetlenül fordít háttal a merengő asszony a némaságában is beszélő asztalnak s nézi az ablakon beverődő alkony vöröses pirját, a tánczó napsugarakat, melyek körülragyogják a selymes fészek fantasztikus butorait? Kézelt oda rakja feje alá, mélyről leomlik nehéz fürtökben a haja mellére, gömbölyű nyakára, kerétként ölelve körül a halovány arozot. A hosszú selymes szempillák is lassanként lecsukódnak, csak a szív ver lazasan a ziháló kébelben.

S így a mint félálomban szendereg, hallani véli a lombok suttogását, a csalógány panaszos énekét s azt a szelid, könnyezve mondott átkot, melyet azon eltaszított, lenézett fiatal ember mondott sirva, kit hidegen, részvéttlenül utasított el magától, mert nem tudott szép szavakban hasudni hanem becsületes őszinteséggel megkérte a kezét, a légvárak helyett a családi élet csendes boldogságát ígerte.

— Mikor egyszer majd, a szívü megtelik keserűséggel fájó gyötrellemmel, akkor jussak eszébe én s az én hü szerelmem!...

A szendergő asszony feiriad s mint egy alvajáró öntudatlanul kérdeszi:

— Ezembe jutottál, hol vagy, merre keresselek, elvesztett édenem?

S nem felel rá senki, csak az ősz szelők larmája suttogja:

Ki tudja hol? — ki tudja merre van?...

Bibó Lajos.

Joggal kérdezhajjuk ezek után: vajjon a horvát, vagy talán a magyar érdekek vannak-e inkább elnyomva Horvátországban?!

Jenei Gusztáv igazgató-tanító jubileuma.

Szép ünnepély folyt le tegnap a csáktornyai közs. népiskolában. Jenei Gusztáv népiskolai igazgatónak Csáktornyán való 25 éves működése emlékére ünnepélyt rendeztek a volt és mostani tanítványai, a szülők és jóbarátok.

A jubiláris ünnepély d. e. 10 órakor szent misével kezdődött, melyen részt vett a tanuló ifjúság és a közönség. A mise végzetével nagyszámu tanuló, szülő, tanügybarát jelent meg a népiskolában, hogy üdvözölje az ünnepeltet.

A tanulóifjúság által elénekelt nemzeti himnus után Rhédey Antal népiskolai tanuló kedvesen üdvözölte a jubilánst s átadta a volt tanítványok értékes ajándékát, mire Zrinyi Károly polgári iskolai tanár, a jubiláns volt tanítványa üdvözölte, illetve méltatta a jubiláns 25-éves működését a következő szép és meleg hangú beszédben:

Kedves Jenei bácsink!

Kedves barátom!

Ha voltam valamikor nehéz helyzetben, úgy bizonyára most vagyok abban ebben a perczen, a mikor megbízóim nevében tisztemben eljárni szándékozom. Mert méltatni az érdemet, s a mellett a szerénységet meg nem sérteni; rámutatni valakinek a sikereire — s a mellett eltalálni a helyes utat, hogy a munkáját önzetlenül végzett férfi érzékenységét, önértéket meg ne bánitsuk: oly nehéz feladat, hogy ennek megoldása nemcsak ügyességet, de határozottan tapintatosságot is igényel! S ha mindezek dacára mégis vállalkozom e kényes feladatra, tesszem ezt először azért, mert a te érdemeid, Kedves Gusztáv bátyánk, bármennyire szabadkozol is, nemcsak megengedik, de határozottan követelik is az elismerést; s mert meg vagyok győződve arról, hogy szives elnézéssel ajándékozod meg egykori tanítványodat, ha feladatja megoldásában a kellő mértéket el nem találva, vagy a célon túllő, vagy a határon innen marad.

Mert hát minket a szeretet csoportosított itt ismét körülötted, Kedves Gusztáv bácsink, volt tanítványaidat! Most 25 éve annak, hogy a tudomány után való szomjúság vezetett ide ez épület falai közé s ma — 25 év után — ide jöttünk, hogy fáradozásaidért köszönetet mondjunk. Most 25 éve mint apró kisedek jöttünk hozzád, hogy minket az ismeretek útjára terelj s ma — 25 év után — tiszteletünket tesszük előtted, mint — meglelt férfiak. Akkor talán lélelemmel, vagy helyesebben mondva a bizonytalanság érzetéből támadt érzelmekkel járultunk eléd — s ma hálatelt kebelled őszinte elismerésünket tolmácsoljuk buzgóságodért, atyai munkálkodásodért!

S minő buzgóság, minő munkálkodás ez! Ha végig tekintek gyermekéveimen s szemem előtt látom elvonulni azt a korszakot, mely ennek a 25 évnek a keretébe beleillik, szívem reszket, szemem könnybe lábadnak. De ne hidd, Kedves Jenei Bácsink, hogy talán a szomorúság vagy a fájdalom az, mely ily érzelmeket bennem támaszt! Nem Kedves Gusztáv Bátyám! Nem a bánat; az öröm az, a határtalan öröm, mely egész valómat e perczen megrezegteti! Mert a mit a társadalom mutat, az a te kezeid nyomát árulja el. A mi haladást tett a társadalom, abban te neked volt és van részed. Akármorre fordulunk s akármit megőszünk, mindenütt csak a te munkálkodásod sikereit bámuljuk: minden csak azt hirdeti, hogy a mi Jenei bácsink 25 évi munkálkodása folyamán hasznos szolgálatokat tett a társadalomnak; a haza iránt való kötelességeit emberül leróta!

Ime itt egy egész nemzedék! A munkaszeretetet, a kötelességérzetet te töled tanultuk! S azt hiszem, szegyet nem vallasz velünk, hisz kötelességeinket, bár különböző irányban és téren, de mindannyian férfiasan teljesítjük. A hazaszeretet lángját te lobbantottad föl bennünk, az az

nem — többet mondom: a magyarság csiráját te ültetted el bennünk, a te gondos kezeid fejlesztették annak gyöngéd csemetéjét terebélyes fává! Hogy magyarokul érünk; hogy magyarokká lettünk, hogy szívünk ezért a szép hazáért dobog; hogy szívvel-lélekkel, egész valóunkkal e szép hazát hű fainak valljuk magunkat, hogy még a sír se némitja el érzelmeinket. s hogy még utódaikban is élnek tovább elveink, a melyek kellene ahhoz, hogy ez a szép haza viruljon, hogy a Muraköz egykor teljesen magyarrá legyen: mind a te érdemeid; itt mondjuk ki nyiltan, mi, a te volt tanítványaid, nyilt homlokka, tiszta lelkiismerettel — büszke öntudattal!...

Mikor az ifju életének 25-ik esztendőjéhez közeledik, bizonyos önértékeléssel, sokszor büszke önelégültséggel tekint vissza gyermekiségének, ifjúságának lefolyt éveire. Egy forduloponthoz érkezett, mely egy tanulmányokkal, fáradsággal, küzdelmekkel, sokszor nélkülözésekkel teljes pályát rekeszt be, izmai feszülnek, keble dagad, hogy tanulmányai alapján, tehetsége szerint, szolgálatait a társadalomnak, a hazának följánlja.

Mikor a férfi életének második stadionjához érkezik s önálló munkálkodásának, működésének negyedszázadán visszapillant, a keserűségnek egy bizonyos nemével éri ugyan, hogy életének delelőjén jóval túl van, de azért meggyújtja az a tudat, hogy életének legtermékenyebb szakasza zajlott le ezzel, hogy az ő munkálkodása meglátszik itt is, ott is, hogy megvan az ő tevékenységének a nyoma, megvan annak a súlya!

Egy ily termékeny munkálkodásnak negyedszázadán te is tekinthetsz vissza Kedves Jenei Bácsink! Látni, hogy a város meg van a te működéseddel elégedve. Hisz oly jubileumot rendezett a mai évforduló alkalmából a te tiszteletedre, a mely az igaz, eszedbe juttathatja, hogy 25 évvel idősebb vagy mint voltál, mikor ez iskola küszöbét első ízben átlépted, de meggyőzhet az ünnepeltetés arról is, hogy ez csakis a ragaszkodásnak, csakis a hálának, csakis a szeretetnek lehet a kifolyása! De azt hiszem meg vagy elégedve önönmagaddal magad is, hisz az Isten megáldott egészséggel, megáldott aranyos kedéllyel, mely önmagában is megbecsülhetetlen adomány s ritka kincs ugyan, de azért még sem irigyeljük töled, mert igazán örvendünk neki s tiszta szívből gratulálunk hozzá!

A gálya még nem húzta be árboczeit! A hajós még nem fáradt bele a járómű igazgatásában! A mikor valaki 25 évi működés után ily kondícióban a minőben te vagy Kedves Gusztáv Bátyánk, igen alaposak lehetnek kilátásaink, ha t. i. miniket is az Isten éltet, hogy a másik 25 év után is, habár megöregedve ugyan, de hasonló érzelmekkel, ugyanazzal a szeretettel szeméyed iránt, ugyanazzal a munkakedvvel s munkaképességgel ismét találkozzunk. Est az intőzetet te virágoztatd föl, ezentul se vedd le róla kezeidet! A derék tantestülettel, kart karban, vállalva csak szolgálj tovább a tanügyet, a hazát! A mi tiszteletünk szeméyed iránt ezzel csak öregbedni fog, a te érdemeid ezzel csak fokozódni fognak!

S most, a mikor helybeli tanítói működésednek 25-ik évfordulója alkalmából a nagyközönséggel egyetemben, jelenlegi tanítványaid társaságában, mi, egykori tanítványaid is megjelenünk, hogy szívünk mélyéből üdvözöljünk, azt a kis emléket, melyet ifju barátom, Rhédey Antal, te néked átnyújtott, fogadd el tőlünk is mint gyöngéd figyelmünk szerény megnyilatkozását. Ne az értéket nézd benne, hisz az itt mellékes, de vedd figyelembe, hogy szívből ajánlottuk föl néked, biznyságaul annak, hogy a mi ragaszkodásunk, a mi szeretetünk irántad nem csökkent! Meg fogsz ebből győződni arról is, hogy mulhatnak évek, változhatnak viszonyok, de a mi vonalmunk szeméyed irányában állandó marad. Átöröklődik e szeretet utódaikba is, mint hagyomány száll szájról-szájra s férkőzik be szívből-szívbé a kegyelet egyéniséged iránt.

Légy üdvözölve tehát jubileumod napján! Áldjon meg az Isten, a magyarok Istene, a Mindenható hosszú élettel, állandó egészséggel s aranyos kedéllyel a haza, a tanügy javára s mindnyájunk örömeire, még igen-igen, nagyon sokáig!

Az élénken megéljenzett beszéd után Ziegler Kálmán kir. közjegyző a város közönsége nevében üdvözölte a jubilánst. A szónoki hűvel és hazafias lelkesedéssel elmondott szép beszéd nagy hatással volt a közönségre, mely úgy a beszéd közben, mint végén lelkes éljenekben tört ki.

A jubiláns igazgató külön, minden üdvözölő beszédre meghatóan és elérzékenyülve válaszolt s köszönte meg a jóaka-

ratot, mely úgy a közönség, mint a tanítványok részéről nyilvánított. — Végül a tanulóifjúság énekkara Dobossy Elek közs. tanító vezetése mellett egy magyar indulót énekelt, mire befejeztetett a szép ünnepély, mely a közs. iskolának élővirágokkal és zászlókkal gyönyörűen feldíszített udvarán tartatott meg.

Az ünnepély befejeztével számosan üdvözölték a jubilánst lakásán, a többi között kartársai, a képezde tanári testülete, a képezdei tanulóifjúság kiküldöttei stb.

Mi is őszinte szívvel lépünk az üdvözölők sorába s kívánjuk, hogy azok a babérok, melyeket a jubiláns 25 év óta becsületos igyekezettel aratott, sokáig igen sokáig zöldüljenek a csáktornyai népiskola javára, ő pedig élvezze azokat sokáig erőben, egészségben!

Az iszákossággal járó veszedelmek.

Az emberiség fejlődésének története világosan kimutatja, hogy azon válságok, bajok és kórállapotok, melyeknek az emberi nem isteni rendelés következtében időnkint kitéve és alávetve volt, legtöbbnyire már magából a nemzedékből kiinduló megfelelő ellenszerek és óvintézkedések által elhárították s orvosoltattak vagy legalább is enyhítették, nehogy elhatalmasodván az emberiségnek fejlődését, mely az isteni gondviselés törvényén alapszik, megakasszák és szellemi és fizikai tönkretételét maguk után vonják.

Az emberiséget jelenleg fenyegető bajoknak egyik legnagyobbika az iszákosság, mely az alkohol élvezetek kiterjedése folytán nem szűnőben, hanem terjedőben van. De a baj kiterjedésével együtt nagyobb és nagyobb arányokat vett az annak elhárítására irányuló mozgalom, a kór állapot fékezésére s megszüntetésére célzó kitartó s határozott törekvés is, mely részint társadalmi téren, részint már elfogadott vagy javaslatba hozott törvényhozási és kormányzati intézkedésekben nyilvánult.

Az alkoholizmus és az az elleni védekezés kérdése egyik legaktuálisabb, legutóbbban tárgyalt problémájává vált a jelenlegi nemzedéknek; tudományos, alkalmi művek és röpiratok százai, egyletek és pedig a régebben Amerikában, Angliában Németországban, Belgiumban Hollandban, a Skandináv államokban és Svájcban működő egyleteken kívül a Svájcban újabban keletkezett egyesület („Verein zur Bekämpfung des Alkoholgenusses“), mely több közérdekű közleményt bocsátott már közzé, foglalkozik az alkoholizmus elleni védekezéssel; Bremerhavenben, Tienken, Keresztély kiadásában havi folyóirat jelenik meg „Internationale Monatschrift zur Bekämpfung der Trunksitten“ czim alatt és az alkohol tartalmu italokkal üztött visszaélések ellen már nemzetközi jellegű congressusok is tartottak; legutóbb az 1893 iki (IV. nemzetközi) congressus Hágában tartá üléseit.

Az alkoholizmus ellen irányuló eme mozgalom azon igazság elismeréséből indul ki, hogy a szesz italokkal üztött visszaélések az emberi lelki állapotról és testi szervezetre rombolólag hatnak a testi és lelki erők épsége egyaránt fenyegettetik az alkoholizmus által; orvosi szakértők kimutatták káros hatását a lélekzési szervekre, az emésztési rendszerre, a vérkeringésre, a vesékre, az agyra és az idegrendszerre, melyekben veszedelmes, sőt halálos kimenetelű zavarokat és elváltozásokat idézhet

elő. (A halandóság is nagyon fokozódhat az alkoholizmus által. A társadalmi következmények is elrettentők; az ittasság által előidézett bűntények nagy köre statisztikailag kimutatható, az elkölcselenség terjedése megállapítható, az eladósodás és a vele járó közgazdasági miseriák pedig, valamint a tudatlanság és elvadulás is mindig szükségképi kísérői e kóros szenvedélyek terjedésének.)

— *Kérelm* Kérjük t. előfizetőinket, sziveskedjenek az utolsó negyed alkalmával előfizetőseiket megújítani s a hátralékokat beiktatni!

Különfélék.

— *Felsége* a király névünnepe alkalmából, e hó 6-án a csáktornyai Szent-Ferenciek templomában ünnepi mise és Te Deum tartatott, melyen Weber Vincze quardián fényes segédlet mellett czelebrált. Képvisele voltak a nagyszámú közönség és tanulószeregen kívül: a helybeli királyi, állami, megyei, városi és urodalmi bíróság és hivatalok tisztviselői, tantestületek. A kóruson Czompó Andor vezetése mellett a tanulók kara énekelt. Főleg a királyhymnus összevágó hangjai igen szépek voltak.

— *királyasszony* Ő Felsége e hó 1-én éjjel 1 $\frac{1}{2}$ órakor utazott Pragerhof felől Csáktornyan át Budapestre. Az éjjel után jövő gyorsvonat a csáktornyai állomáson várta be Ő Felségét vivő udvari vonatot. Minden átjáróhoz külön örök állítottak fel.

— *iskola* Molnár Elek magy. kir. honvéd főhadnagy f. hó 1-én Nagy Szebenben örök hűséget esküdött Kun Albert főmérnök ur szép és kedves leányának Gabriella kisasszonynak Szívünkben kívánjuk, hogy frigyüket áldás és boldogság kísérje.

— *Halálhír* és. Tomka György alsó lendvai kereskedő folyó hó 3-án d. u. 4 órakor életének 70-ik évében elhunyt. A család a következő gyászjelentést adta ki: özv. Tomka Györgyné szül. Péntek Terézia, ugy a maga mint gyermekei György, Mihály, Géza, Lajos ifju Tomka Györgyné szül. Molnár Jolán, unokája Miklós és az összes rokonság nevében szomorodott szívvel jelenti szeretett és felejthetetlen férjének, atyjának, apósának, nagyatyjának, illetve rokonoknak Tomka György kereskedőnek folyó hó 3-án délután 4 órakor, életének 70-ik, boldog házaságának 37-ik évében hosszas szenvedés és a haldoklók szentségének ájtatos felvétele után történt elhunytát. A boldogultnak hült tetemei folyó hó 5-én délután 3 órakor fognak a szent Háromságáról nevezett sirkertben a rom. kath. egyház szertartása szerint örök nyugalomra tételni. Az engesztelő szent mise-áldozat pedig folyó hó 6-án délelőtt 8 órakor fog az alsó-lendvai plebánia templomban a Mindenhatónak bemutatni. Alsó-Lendván, 1894. évi október hó 3-án. Örök világosság fényeskedjék neki!

— *Sarközy Sándor* jeles zenekara minden csütörtökön a Selverth-féle vendéglőben fog hangversenyezni. A n. é. közönség pártfogását e helyen is kéri a zenekar tagjai.

— *«Festőkerületi»* tanító-testület muraszombati járásköre ez évi őszi gyűlését, valamint a kör kebelében alakult „Magyarosító és Közművelődési Szakosztály” naggyűlését 1894. évi október hó 11-én délelőtt 10 órakor Muraszombatban, az áll iskola helyiségében tartja meg. Mindkét

ülésre a kör- és szakosztály tagjai, valamint a népnevelés barátai is tisztelettel meghívottak. I. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki jelentés a folyó ügyekről. 2. A jövő közgyűlés idejének, helyének s tételeinek meghatározása. 3. Indítványok II. A „Magyarosító és Közművelődési Szakosztály” tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. 2. Elnöki jelentés a szakosztály múlt évi működéséről. 3. A számvizsgáló bizottság jelentése. 4. A szakosztály munkaprogramja s ügykezelésének megállapítása. 5. A jövő évi költségvetés s ezzel egyetemben a jövő évi teendők megállapítása. 6. Indítványok. Muraszombat, 1894. szeptember 26. Völgyi Ferencz a kör elnöke, Takács R. István a „Magy. s Közm. Szakosztály” elnöke.

— *Millenniumi* kiállítás megnyitásának határnapja. Az 1896-ik évre tervezett ezredéves nemzeti kiállítás igazgatósága által közelebb készített szabályzat szerint a kiállítás 1896-ik évi május hó 1-én nyitják meg ünnepélyesen a király, a törvényhozás két háza, az idegen hatalmak képviselői, a megyék, városok és hatóságok küldötteinek jelenlétében és tart ugyanezen év október év október hó 15-ikéig. A megnyitás napjától kezdve a kiállítási terület a látogató közönség számára nyitva lesz reggeli 8 órától esti 11 óráig, a kiállítási épületek azonban csak reggeli 9 órától esti 7 óráig, illetve 1896. augusztustól kezdve a kiállítási igazgatóság által megállapítandó és annak idején közönség számára nyitva lesznek. Az időleges őszi virág-, gyümölcs-, zöldség- és szőlőkiállítás október 5-től 13-ig fog megtartani.

— *Iszákosság* korlátozásáról dr. Csillag Gyulától Budapestben a Pallas részvénytársaság kiadásában igen hasznos füzet jelent meg. E dolgozatban, melynek kivonatát szerző a közegészségi és demographiai kongresszus IV-ik szakosztályának f. évi szept. 5-iki ülésén olvasta fel, az alkoholizmus veszedelmére utal s az ellen való védekezés módjait tünteti fel. A 71 lapra terjedő füzet tartalma, melyből mi is hozunk mutatványt, következő: I. Az iszákosság járó veszedelmek. II. Első és fő ellen-szer: közhatósági gondoskodás jó ivóvizről és nyilvános kutakról. III. Az egyházak befolyása. IV. A mértékletességi és önmege tartóztatási (abstinentialis) egyletek. V. Adóintézmények. VI. Az italmérési üzlet és annak rendszete. VII. Az iszákosság menhelyei. St. Gallen canton törvénye 1891-ből. VIII. Rendőri és büntető határozmányok. IX. Eredmények. — A művet, mely az iszákosság hatályos ellenszereit részletesen ismerteti és a mértékletességi egyletek eszméjét terjeszti, főleg lelkészek, közigazgatási tisztviselők, tanfelügyelők, járási orvosok és néptanítók által leendő megszerzésre és terjesztésre ajánljuk Ára 50 kr.

— *Szavardj* leszállítás takarmányra. Az államvasutak igazgatósága az ország határától legalább 80 kilométernyire fekvő bármely magyarországi vasútállomásra rendelt s ott tényleg feladott szálas takarmányne-műek, ugymint: széna, szalma, szecska, továbbá friss és szárított lóhere, luczerna és bükköny után a mennyiben a küldemények az államvasutak vonalain legalább száz kilométerre szállítatnak, de legkésőbb 1895. május végeig terjedő érvénynyel, 400 kilométer távolságig kocsikilométerenként nyolcz krajczárnyi, 400 kilométernél nagyobb távolság ra való szállítás esetében pedig a 400 kilométert meghaladó távolság után kocsi kilométerenként négy krajczár mérsékelt díjtételt léptettek életbe.

— *Pecsétviaszrudak*, közepükben béllélt uj és mindenestre igen czélszerű találmányt

képeznek. Ha meggondoljuk, hogy a pe-csételés munkája gyertya használata mel-lett mily bajos, ugy azonnal be kell lát-nunk előnyét az ilyen pecsétviaszrudaknak, melyek mint egy gyertya, meggyújtatnak és melyeknél a pecsétviasz továbbégetése a-ból által éretik el. Készítése annyiban oke-zott nehézségekkel a feltalálónak, minthogy annak gyorsabban égni a közönséges pe-csétviasznál és kormot maga után hagyni, vagy a hátramaradt részeknek a pecsétet elpiszkítani nem volt szabad. Ez — mint Rergl budapesti szabadalmi irodája közli — megfelelő gyantákkal telített gyapotból al-kalmazásával lett elérve.

— *Szélmalomok* villamosság előállítására. Holland és Skótországból ezen legolcsóbb hajtóerőt használták fel a dynamógépek hajtására melyek oly villamos accumulat-o-rok töltésére szolgálnak, melyekben a villa-mos erőt felhalmozni lehet, és melyek az-tán tetszés szerinti helyen mint világító erő vagy melegítő gyanánt használhatók.

Tanúsítvány.

500/1894. ügyszám
jegyzőkönyvi kivonat.

— *En, Gászner Béla* budapesti kir. közjegyző helyettese, dr. Fürth Miksa ezennel tanúsítom az alább idézett jegyzőkönyvben foglalt tények valódiságát.

A gróf Eszterházy Géza-féle Cognac-gyár részvénytársaság igazgatóságából alakult végrehajtó bizottság tagjainak megkeresése folytán megjelentem a mai napon a címzett részvénytár-saságuk helyben VI., Külső váci-uton 23 szám alatt (saját házában levő gyári helyiségekben, a hol is mindenek előtt nevezett urak felmutatták előttem eredetben a fővárosi VIII. számú pénzügyi bizottság által felvett lelejtjegyzőköny-vet, a francia 2 Egrot-féle készülékeken gyár-tott cognacról hivatalos okmányokat, valamint a fővárosi m. kir. pénzügyigazgatóságnak eredeti végzését.

Ennek alapján konstatáltam, hogy a gróf Esterházy Géza-féle cognac-gyár részvénytársaság gyárában a 2/496. és 3/478. számú Egrot-féle cognac-főző készülékek működésben vannak, és hogy ezen folyton működő két készülék 1.752,000 liter bornak termelő képessége hivatalosan lett megállapítva.

További megkeresés folytán a címzett rész-vénytársaság raktáron levő kész cognac (bor-destillát) mennyiségének megállapítása végett elmentem a társaságnak ugyanott levő pinczéibe, valamint ezután a társaság által (a VII. Külső váci-ut 17. szám alatti házban) bérelt pincze-helyiségekbe és mindkét helyen az előttem ere-detben felmutatott raktárkönyv betekintése és megvizsgálása és az egyes hordók megszemlélése és tényleges tartalmuk megvizsgálása által meg-állapítottam, hogy a többször említett részvény-társaság mindkét raktárhelyiségében összesen 178.262 liter cognac (borderdestillát) hordókban és ezenkívül 18 243 palack cognaccal töltve van raktáron; megjegyzem, hogy az egyes hordók tartalmára 8500 és 600 liter közt váltakozik.

A társasági főkönyv idevonatkozó számlá-jának megtekintése alapján konstatálom, hogy a részvénytársaság folyton főző adót fizet; és végül ugyane főkönyv megtekintése alapján konstatá-lom, hogy eddigig a részvénylőkére 320. ezer forint lett tényleg befizelve.

Minek hiteltévé sajátkezű aláírásom és hiva-los pecséttemmel ellátott jelen tanúsítványt ki-adom.

Kelt Budapestben, (1894.) esernyolczszáz-kilencvennegyedik évi február hó (15) tizen-ötödikén.

Dr. Fürth Miksa s. k.

Gászner Béla,
kir. közjegyző.

Felelős szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Laptalajdonos és kiadó;

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)
könyvkereskedése.

U uredniku moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vrom. — Svo pošiljke tiskane se nadražaju novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Jozsefa urednika vu Čakovcu.

Iskustvo:

Knjizara Fischer Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kn.

Obznane se poleg pogodbe i šal računaju.

na hrvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.
Izlazi svaki tjedan jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagaćućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

Dvë tri reči proti žganici.

Med vnogimi zli, koje haraju po svëtu i kvare rod ljudski, nijedno se nije tuliko nasirilo osobito vu sadnje vrëme, koliko pijenje žganice, spiritusa i drugih tomu spodobnih. Po orsagih doprinesla je tomu najviše filoksera, koja je poharala naše vinograde (gorice) Vno je poskupilo, a narod se lovi falešega, no ato put pogibelnešega pila a to je spiritusa pomëšanoga vodom, koje imenuje za žganicu. Nebude škodilo barem na kratkom pregovoriti o toj pitvini i to njezini pogubnim posljediam.

Stari naredi nisu poznali žganicu. Stopram vu desetom vëku iznašli su Arapi nekakvu žganicu spodobnu materiju, koju su rabili za mazanja lica (Schminke). Vu Europi žgali su valjda valjda najprvije vu Francuzkoj, Italiji i Englezkoj vino i to nazivali latinskim imenom: „aqua vitae“, to jest životna voda, koja se je upotrebljavala počemsi od 13. stoljetja kakti vračtvo. Vezda jošë nije se grozila nikakva pogibelj čovëčanstvu, dok se nije počela žganica piti po oštarijah, krëmah i domaj, gde počemsi od 17. i 18. stoljetja zgrabila vse gliboksi i čvrataši koren. No vu demëšnjem vëku poplavila je ta nesreća i selo i varaš, ter se nastanila vu domu vsaka fele ljudskoga društva.

Alkohol — spiritus je tekućina prez farbe, koja se lahko vužgë a mësã se s vodom na različite načine. Spiritus dobiva se iz vina, voća (sada) a gustokrat takaj iz melje vsake fele žitka, iz krumpira, divjih kostanjov i drugih proizvodah. To je ona giftna pitvina; koja nemirne čini čovëčanske živce i čovëka dođuše za kratko okrepì, da kesne e još bolje oslabi. Čutenje jakosti i sposobnosti za delo, koje izvadjã žganica, je časovito, ar cim prestãne delovanje opojnoga napitka, čuti se čovëk opet tak slabim; da se opet prijemlie istoga to više, kaj ga kak i vugodno stanje, vu kojem se čovëk nahadja, kad pije prekomërno žganice, podražuje i mami. Na taj način prepane čovëk i telovno i duševno Zahman prigo varjaju, da žganica čovëka hrani, ar ako koja pitvina, to je ona najmenje, sposobna da to izpelja. Žganica stopram preči prekuhavanje vu želudcu, pak se čini za to, da ljudi, koji ju plju, trebaju menje hrane. Žganica takaj nestopi čovëka. Vručina, koja nastaje, od žganice je samo časovita, ar izpeljana stop am razdraženjem. Čemu, da nabrajam, kuliko se je prav ljudi pijanih od žganice zmrznulo, dosta je, da naprvo stavim samo to, da se je od jedne vojske Karla XII. švedskoga kralja zmrznulo 4000 soldatov, koji su mislili, da se budu obćuvali od silne z ime stim, da se napiju žganice.

Nego hajde, da si pregruntamo po tenje pogubne posljedice žganice, nebi li tak ipak koj čtevec previdel pogibelj ter

se još za vremena bi obćuval te kuge. Dok se je žganica žgala samo iz sljivah, tropa, borovice i. t. d. i vuživala po malo, još je né bilo takvo zlo; nego odkad se je nav, i, narod, da kupuje pri trgovcu fal spiritusal koji se onda domaj pomësã a vedom, i odkad pije i vu vnogimi kraji naše ljepë domovine to pitvinu i staro i mlado, i muško i žensko, neznam, kam bumã došlj. Odičeni jeden biskup podvučaval ja i pažljive vćinil svoje duhovne ovca već pred 40 ljetmi na posljedice te pitvine vu posebnom pastirskom listu. Pokedob bi marti mogle te otčinske opomene hasniti dragom i milom narodu. ja bum iz njegvoga ljepoga lista nekaj vun izvadi i gde bu mogućega malo popunil. Čujte, kak govori veliki taj biskup!

Žganica, zvala se ona sljivovica, droždjenke, rožolã ili kak mu drago, a ponajglavneši spiritus, gda ima najvse kvar delajućih sastavina, je goreća, smrtna voda zdravju i životu pogibeljna. Gdo never je nek poslusa!

1. Žganica osiromašuje narod i fonda čele familije. Pogledajte takvoga pijanca. Vezda je blëdie kak krpa, ve j čerleni kak kuhani rak, hoda podrapao i zarapan i zamazã i nemiruje prvlie, dok neproda zadnju stvar, koju ima domaj Žana nejma kaj bi skuhala, deca su gladna i zdrapana Najviše imetka bude prodan zaradi pijanstva, a občine moraju, da hasne i pijanca i njegovu dëcu.

ZABAVA.

Pak jeli to mora odmah biti?

Negde u nemečkoj zemlji je jednoš imal neki seljak pravdu, te je timi svojimi tužbami i riešenji hodil sad u ov; sad u on ured, — sad je pred ovim sudcem imal stvar razjašnjivati, sad opet pred onem, na koncu je bil opet sud pred četiremi sudci na jedan krat, te od ovih opet na drugi krat odgodjen. Poslie tri mjeseca je naš seljak opet dobil poziv, te je opet hodil od sudca do sudca, od fiskala do fiskala, dok napokon ciela stvar nije bila opet odgodjena na drugi krat, te je onda opet na isti način išlo, teklo i odgadja-

le se. Pošto je već i godina — i dvie godine prošle a da seljakova pravoda još nije bila riešena, jer se je samo uvijek odgadjalo i zatezalo — (baš kak pri nas), to se je seljak razsrdil, pak on hajd u varaš k-ministru. kojemu se prituži i svoju celu nevolju poradi tog zavlačenja pripoviedi. Ministru se je to čudno videlo te akoro nije hotel vierovati, ali mu je seljak iz šepa potegnul pozivnicu i pokazal crno na bielo, da je pravda opet

zategnutja a sud odgodjen na tri mjeseca. Sad se je ministar uvieril o istinitosti svega, kaj mu se je seljak pritužil te je nakanil jednu malu lekciju tim nezdušnim sudcem i fi kalomdati. Stoga veli seljaku: „Anda si pozvani pred sud za dana 20-ga oktobra — to je baš denes tri mjeseca. — Ti idi tam, kak si pozvani te ako bi mozbit gde na hodniku ili na dvorišću mene spazil, nepovedj nikomu, jer on dan budem i ja onde, ali o tom nesme nitko niti čmarge znati, zato ako me i opaziš onde, tiho budi. Zatim otidi u sudnicu te čekaj sudec i sud. Ako bi sudci na koncu, miesto, da izreču svoj sud, razpravu opet na stanovito vrieme, kak navadno, odgodili, onda se samo stani pak im svim u oči, na moju odgovornost reči, da te svi skup nek — — —, Ali onda bieži, da im vuješ, jer ako te ulove, ja ti ništa kriv nebudem.“

Seljak na svoj poziv se točne 20-a oktobra postavi pred sud. Sudci i fiskali dođu te razprava započne. Jedan ima ovo primetnuti, drugi ono i već seljak počme slutiti, da niti danas do svog prava došel nebude, kad na jedan krat sud zaključì, da se razprava danas nemože k-koncu dotierati, već se na drugi krat odgadja. Seljak čuje, da niti danas nebude kraj, zapita sudce: „Moja gospoda, zar još nebude kraj toj mojoj pravdi?“ — Sudci mu odgovore, da ne i da bu već poziv dobil za drugi krat. — „Onda pak me svi skup. . .“

veli na to seljak, hitro se okrene i skoči kroz vrata u gank pak bieži kroz štenge.

Svi, sudci i fiskali se nad tam bezobraznostjum osupnu, skoče, iz svojih, sedalah pak bieze za sellakom, jedan sa škarjami, drugi linirom u ruki te višu primite ga! — Kad su van na hodnik došegali, stane ministar pred nje, koj je već prije kakti nepoznat onde u jednom kutu stal, te je zasutavi: „Ho, ho, — kam biežite gospoda?“

„Evo on seljak“ — odgovori jedan izmed njih — „koj tam po štengah dole bieži, podstupil nam se je u sudnici reči, da ga svi skup neka. . .“

„Pak jeli to mora odmah biti?“ veli na to minister. — „Em te nemora odmah biti, da su se taki svi za njim spustili.“

Napoleon I-i i njegov soldat.

„Aha ti si, prijatelj moj dragi“ — reče jednoš Napoleon svojemu jednomu staromu soldatu, koj ga je nagovoril — „Pak kaj bi ti vendar rad od mene?“

„Sire! (francuzkoga cesara titulu) „nesreća mi se je dogodila — velike nesreća.“

Čovjeku, koje pile žganicu, nediši mu posel, ar mu žganica fonda, televne jakosti kak kukec drvevo. Hižni krov pijanca pokazuje rebra, staja mu je prasna, a polje neobdelano. Im kak bi delal. Ves tresse, drhčei nemre nikaj, dok opet nepije. Nu nit-žganica mu nepodaje novih silah, jakosti, ar je i onda kakti čovek vu vrućini za čas jak, a kad ga vrućina ostavi, onda stopram čuti mesece i mesece slabljinu. Delatnost žganice je kakti ona od biča ili batiše, kojom vudriš veđ zavsema, trudno marše — im potegne opet, ali mi ipak batina ne daje novih silho jakosti.

(Drugi put konec).

Gospodarstvo.

Poljodjelstvo. Ovog meseca oktobra prestaju zimske sēve, ter se preorava to za protuljetne sēve. Mehenj (mahovina) sa deteljiscāh i pašnjakov čisti se i deteljiscē posiplje se sadrom (gipsem). Ovog meseca vrlo je dobro gnojiti sa umjetnim gnojem. Senokose se natapljaју, ter krtovinjaki čiste.

Vinogradarstvo. Ovog meseca zrvšava se obćenita gorična bratva, ter treba osobito na to paziti, da se za suhoga vremena bere, i da sa nezrele i gnjilo grozdje odstranje odstranjuje ter ne meša sa zdravim grozdjen.

Većarstvo. Seme za divjake se sije, zrvšava se branje voća (sada), ter se voćke mogu počeli presadjuvati, ako je listje iz njih ispalo.

Povraćarstvo. Zimska šalata se sije, vu pivnice spravlja se kelj, mrkva, petrožel, povrtnica, hren itd. Koncem ovoga meseca more se saditi i šparga.

Pčelarstvo. Ov mesec mora se vse vćiniti za zimovanje pčelah, vse puhotine moraju se zamazati, a za miše moraju se misolovke nastaviti.

Kamfor (kafra) proti mravljam.

Vsakomu je poznato, da su mravlje

vrlo nemili gosti, kada navalje na povrtlje ili na sad (voće), ter ih se nie moći tak lahko rešiti. Kakti vrlo hasnoyito sredstvo proti njim rabi se vu noveše vrēme kamfor (kafra), koja se po falašec (komadić) dne vu blizinu, gde su mravlje, pak bilo togde mu drago. Mravlje nemreju podmašati duhu od kafre, pak se razbežiju, a da više ne povrneju na ono mesto. Ako se pripetee i povrneju, treba opet deti malo kafre i tak ih odtirati.

Baratanje s konji.

Vu Lord Hamptonskih konjaskih stalah stoji sljedeći napis: Na brēg — n-tući me. Vdol — netiraj me. Vu štali — nezaboravi me. Sena i zobi nekrati mi. Čistu voću podaj mi. Česalem i kefom — nezakesni mi. Čisto i suho ležanje — nezkrati mi. Trudnoga ili vrućega — neostavi me. Betežnomu i ozeblu — ne daj mi zebsti. Žvalami i vuzdami — ne trgaj me. „Hej gospodari!“ ako si vi ov napis vu štali nepostavite, to si ga barem dobro zapametite

Sredstvo za umirenje nemirnih konjah.

Kakti vrlo dobro sredstvo za vmiriti konja, kad se podkavaju preporuča se ulje od petroželja. (Petroželovo ulje dobi se vu apoteki). — Vzeme se na dlan malo toga ulja, pak se natere po ruki i ponese konju pod nozdrve (pod góbee) i on se bu taki vmiril. More se takaj toga ulja nahariti okolo nozdrva (góbee), pak bude se počutil isti uspjeh. Glasoviti kortitelj konjah Barey hasnuval je to sredstvo.

KAJ JE NOVOGA?

— Prosimo poštvane naše predplatnike, naj nam na početku zadnjega fertalja predplatne zaostatke po pošti pošleju i predplate za novi fertal ponoviju. Cena naših novin je: Za jedan fertal 1 ftt, za pol ljeta 2 ftt.

Iz odbora magj. ve likadke hize.

Sjedinjena tri odbora magjarske veškasko hize držali sa sednicu, vu kojoj su razpravljala o cirkevno-političkih predlogi vlade.

Odboru je predaedal čuvar korane, — koj je vezda po Nj. Veličanstvu kralju imenovan prezošom magnatake hize — Szilágy József. Od vlade bili su nazočni ministri: Wekerle, Bötvös, Hieronymi, Szilágyi i Josipovich. Kotrigi sjedinjenih trih odborah došli su vu dosta znamenitost broju. Vseh pet biskupah, koji sediju vu tih odborih bilo je nazočno, i to: kardinal Slauch, nadbiskup Samassa i Császka, biskupi Schuster i Steiner. Nadalje bili su nazočni: grofi: Ferdinand i August Zichy, Julio i Imbra Széchenyi, Károlyi Tibor, András Aladár, Szapáry Štefan, Keglevich Štefan, Esterházy M. Miklóš, Dessewffy Aurel, Oziráký Antun Zay Miklóš; baruni: Orczy Béla, Podmanický Gejza. Radvánszky Béla i Gejza, Rudnyánszky József i 19 drugih kotrigov.

Prezēs je odprl sednicu ob 11. vuri pred poldan ter je položil, da se vladini predlogi ovim logičkim redom vmezeju vu razprava: prvi predlog o slobodi vėroizovjesti; 2. recepcija židovske vėroizpovjesti; 3. vėroizpovjest dece; 4. državna matica.

Odbor je prijel prezšov predlog ter je najprvlje vzal vu razprava osnovu zakona o slobodi vėroizpovjesti.

Prvi je govoril nadbiskup Samassa, koji je vu kratko motiviral svoje stanovište i stanovište i svoj votum na proti predlogom. S religiozno čudorednog stanovišta mora se on izjaviti proti ovoj zakonskoj osnovi, a motira to ovak:

Vu Magjarskoj vladala je do vezda religija (vėtē). Kesneše su nastale konfesije kojim su zakoni od ljeta 1790|1 vutirane slobodćine. Denes se stvarja zakon o neodvisnosti religioznih mnenjah, po kom se neće smeti nijednomnjenje pobijati. Nastaje anda podpuna j slobodna. Religiozna mnenja i to najoprećnije obstojalo bude jedno poleg drugoga poleg predpostave, da bude jedno drugo

„Valjda nepravednost, — mozbit su te pri avanziranju preskoćili, jeli?“

„Ne, Sire. Ja imam mater, koja je vrlo šena te koja je sretno i zadovoljno iz onoga maloga živeľa, kaj smo joj mi pet sinai, svi pet soldati kak i ja, kakti podporu po mogućnosti pošlljali. Ona je stanovala u svojoj maloj kućici, a sad joj je ista do temelja izgorela, te joj nije ništ ostale iavan sedamdeset osam lič, na plećih i suze, — a to je bogme malo za dalje živeći.“

„Ti anda hoćeš za nju nekakvu penziju izprositi? To je i pravo. Mati mojega vrloga soldata more sigurnostjum na me računati. Ja se bum o toj stvari sa ministrom spominati. Jeli si zadovoljan?“

„Ne, Sire!“

„K hiesu, a tobam je težko. Anda kaj hoćeš? Hoćeš, da ti dam cedulju na kassu za novce digniti?“

„Ne, Sire! Ne mozbit za to, da se ja u Njihov podpis nebi ufal, ili ga mozbit nebi za dosta dobrog držal, ne, ali iza tog vremena, koje bu komisar trebal za registriranje, štemplanje i u protokoll pisanje Njihove cedulje, ja više matere nebum imal. Nek me posluhnu moj svetli cesar ja idem, jednakiim i najkraćim putem. Ja sem k Njim došel,

da od Njih iz ruk u ruke novce posudim, a da pak nebi mislili, da Njih hoću prevariti, donesol sem Njim ovo moja knjigu. Oni si anjom moreju svaki mesec moj doplatak, kojega dobivam na moj zaslužni kriš, u kassi digati Quartiermajstor Njim ga bu točno isplaćal, kak god ga je i meni do sad plaćal.“

„Zadrži si tvoju knjigu moj junak; med staremi poznanci, kak smo mi dva, dosta je rieč. Ovde imaš za sada hiljadu frankah (četiri sto forinti), pak mi je onda stoprv budeš moral povrnuti, kad buš oberstar.“

„Liepa hvala mojemu milostivnomu i predobromu cesaru, ali u svojem vlastitom interesu, za da tim prije dojde vrijeme za dug Njim namiriti, bi me ipak mogli kaprolom imenuvati.“

Nekoliko dni za tim došla je zapoved, da rećeni soldat sa zaslužnim križom je stražmešter postal.

Mi još neidemo domov.

U Poštu je za vrijeme kolere od policije izišla naredba, da svaki, koj će iz oštarije poslie desete ure na večer domov iti, ima mirno i bez svake buke, kak je to do sad

bila navada čednih ljudh, učiniti, svaki pak koj bu domov iduć po noći okolo larnaj, popeval i drugač po ulicah bućil, bude strogo kaštigovan.

Jedne noći čuje policija u jednoj ulici larmu i popevanje — naravski pripitih. — Odmah se ta povda odkuč larmu šaje, te na lice miesta došavši stržari vide po ulici dole, popevajuć marširati do kakovih dvadeset mladih ljudh, većinom đjakov. Odmah strža stane pred nje te je radi halabušenja na red pozove pitajuć je, jeli oni nisu četli naredbu, koja zabranjuje u noći, kad tko iz krćme doma ide, po ulici popevati i bućiti?

Dakako, da jesmo četli, ali mi sad još neidemo domov, mi stoprv idemo u drugu krćmu. Ona naredba se samo onih tičq, koji idu po noći iz krćme domov.

Ov hitri odgovor je štažare zabezeknul i oni su je mirno pustili dalje iti i popevati.

Drugi dan bila je naredba po vuglih pribita, da u obće se mora po noći po ulicah mirno i bez halabake hoditi, jeli dotleći ide domov ili kam drugam.

Em. Kellay

vputilo i tim zjedinilo ljude, koje denes religija deli u protivničke tabore.

Materijalne posljedice tog čina daju se leže unapred opredeliti od moralnih, koje se stopram kesneše razvijaju. Čin, koji je dobio neposlušnost na protu zakonu, bude od vezda dužnost po zakonu, a to bitno mnénje narav čina. Ar kaj je prvije bilo smatrano nesrećom, budu ve buduće načelom, a kaj je prvije bilo sredstvom, u budućetvom, u buduće se pokazuju kakti cilj. To je odlučén moment. A velika je razlika, postoje li koja načela samo u knjigah i govorih, ali vpeljave li se ona i praktičén živót. Zakoni, kad jenkrat pređu narodu u krv navadu, ostavljaju i trag.

Govornik neće reći, da pomenkanje religioznosti pokazuje kod svakog čovéka i pomenkanje čudorednog čuvstva. Ima ljudih, koji razpolaze velikim umom ter se njim služe i velike navučne svrhe pak ostaju vekšim djelom moralni.

No pri navadnih ljudih pomenkanje religioznosti pokazuje nam praznu glavu i prazno srce, narod prez religioznosti neima ni prave duše.

Pokeshdob se u ovom zakonu više udovoljava abstraktnoj filozofiji nego li praktičnoj politici, koja nas vući, dokam sméno pojti, i pokeshdob bude ov zakon religiozna čustva naroda pomutil — mora ga govornik odbiti.

Minister bogoštovja i nastave barun Eötvös: Načela, na kojih se osniva ova zakonska osnova, nisu samo sadržana u knjigah i govorih, već su ona usljed napredka čovečanstva prešla i u javnu svést. Ove osnove nebantuje čudorednog čuvstva, već uredjuju medjukonfesionalne odnošaje. Predlaže, da se primeju

Karlo Szász priznaje, da načela ove osnove potiču iz duha vremena. Proti slobodnu izpovédanju religije on kakti protestant nejma kaj da prigovori, no nije dobro, da se sloboda do ekstrema pretegne. Vsaki državljan treba, da je negdi zavičajnik, ali zakon nedozvoljava, da nebude nigdi zavičajnik, i slobodu obuke dozvoljava, da si svaki po volji zbira navuk no zakon nedozvoljava da bi gdo ostal prez svakog zanimanja. Tak je i s vörom, pak je vrlo krivo kad zakon dozvoljava, bezvérstvo. I s praktičnog gledišta ima tomu teških prigovorah. Bezvérstvo vodit širenju proselitstva, a toj pogibelji nemre on švrgnuti zemlju. S toga on neprijimlje bezvérstva:

Sigmund Beöthy izjavljuje se takaj proti bezvérstva.

Grof Ferdinand Zichy neće se ovdi upustati u debatu i pridržava si to pravo za plenum. Već sada ipak mora izjaviti, da nepopušta ni slovca od svojih izjavah, kaj ih je dal prigodom razprave o civilnoj ženitbi proti toj instituciji.

Barun Desider Prónay dogovarja celu osnovu, anda i bezvérstvo kakti logička posljedicu.

Barun Rudnyánszky neprima osnove ni u celosti, a odlučuo pobija bezvérstvo:

Grof Stefan Keglevich pristaje uz Prónaya, na kaj je osnova primljena za podlogu specijalne debrate. U ovej sudeluju živo minister Szilágyi, biskup Szász, grof Ferdinand Zichy i drugi ter je osnova ob 2¹/₂ vure po poldan prez premembe prijeta.

Orsackó redarstvo.

U magjarskom ministerijumu nutrašnjih poslov véča se u ov čas o ustrojstvu orsackoga redarstva po celoju zemlji. Kakti uzor (példa) služila bude organizacija žandarstva. Prema tomu bude cela Magjarska podeljena na okružna redarstvena ravnateljstva (direktorijume), kak god je vezda podeljena na žandarska okružna zapovedništva. Naprvo svakoga

okružnoga redarstvenoga ravnateljstva stajal bude chef redarstva (policist), koji bude dodeljen főispánu (velikom komešu), a podložen jedino ministerijumu nutrašnjih poslov. U državno redarst-poslevih podstupati će redarstveno okružno ravnateljstvo u kazneno-redarstvenih u sporazumljenju sa državnim nadfiskalom. Prva redarstvena okružja budu, u Erdélju i Alföldu.

Vu Budimpešti, 28. septembra.

Biškupska konferencija zaključila (dokončala) je prijeti osnovu zakona o religiji déce, a glede ostalih reformah ostati na temelju memoranduma, kaj ga je lani predala Nj. Veličanstvu; — odbija ih anda u načelu.

Nadvojvoda Franc Salvator

Nadherceg Franc Salvator i nadvojvodkinja Marija Valerija stigli su 26. septembra na Krf u pohode carici Jalszabeti.

Grof Tassilo Festetic.

Grof Tasilo Festetics dobio je ovoga ljeta na austro-magjarskih trkalištih 121.635 forinti nagradah. To je najveća sv ota. koju je do vezda u jednom ljetu pri nas postigeli ikoji sportsman.

Znamenke evropskih vekših varašev.

Poznati putnik Kohl karakterizuje nekoje vekše evropske varaše ovak: Amsterdam trguje; Atena se roti; Beč preknhava; Bruselj razpravlja; Carigrad se kuplje; Dublin prosjaci; Frankfurt broji; Geuna se sméje; Hamburg jede; Hanover spralva; Kodanj se liži; Lipske čita; London zéva; Lyon déla; Manchester pospravlja; Mannheim kune; Marsilja popéva; Mon kov pije; Mljetci ljube; Napulj se znoji; Pariz klafuri; Pešta brblja; Petrograd je tiho; Rim moli; Varšava zéhiva; Zagreb lenjari.

Čovečja snaga jakost.

Antropometrični zavod u Londonu preizkaval je jakost lijeve i desne strani čovéka, i do el je do rezultate: Da na 100 ljudi, u 50 je desna ruka jakša od lijeve, a 33 imaju jakšu lijevu kak desno. Istom su prilikom izpitani i dužinu rukah čovečjih, i našli su, da niti ruke niti noge nisu pojednake dužine. Navadno je desna ruka i lijeva noga dugša. — Protivno ovomu nahadja se stopram 10%. Eto, se bar zna, da more čovek imeti jednu nogu krajšu ipak neplanta (nehramlje).

Težački stališ.

Stališi na svetu,
Potrebita su
I — takaj težačtvo,
Mešnik gospodstvo.

Gospodstvo nas brani,
Pravicu deli,
A mešnik po stezi
Vu nebu vući.

Gospodu, Mešnik,
Sad zmisli spustim.
Od stališ težuckog
V pesmi gomorim.

Postuvat se mora
Taj težački stan,
Prvomu človeku
Od boga je dan.

Svim drugim stališem
Muž ziviš deli,
Sam sebe i svoje
S teškoćom bekrbi.

Kruh, vino pridela,
Živinu hrani
Muž. A proti zimi
S bundum se brani.

Pi svojoj hižički
Ima gospodar
Za svakog prošjaka
Pripravljeni dar.

Od zorje do mraka
Vu posli zavzet,
Sad orje, sad seje,
I takaj pe zet.

Sad mlati i veja,
Sad klepe kosu,
Sad preša i vince,
Na prodaj pela.

Sud konje on hrani,
Obroka deli,
Živinu napaja,
Pak se veseli.

Kad seče, ka teše,
I vrtat žuri,
Napravla si kola,
I plote gradi.

On konje napreže,
Naterpa blaga,
Vu tudje orage
Na put se povda.

Bič poči, konj skoči,
I nastran zleti,
Tak voz se prehiti,
I u grabi leži.

On teško tak zdiže,
Ga hrbet boli,
Nut volje je dobro,
Kad novce dobi.

Železa si kupi
Za voz i za plug,
I — rad si si kupil
Još jeden klobuk

(Drugi put dalje.)

Láckovics Tomas.

Nekaj za kratek čas.

Prefrigani trgovac
Vu oštariji je sedel zapovedajući general
sa oficiri, a k njim se primeknul trgovac,
ter je ponudil generalu kolendara. General
je vzal kolendara, i rekel je: To bum ja
svojoj ženi prikazal. Segne u žep da plati;
ali nema peneze pri sebi. ter je rekel: Do
bésa! ostavil sam peneze na o mariću poleg
postelje. Oficir adjutant posudil je generalu,
ter je platil trgovcu.

Prefrigani trgovac otišél je brže bolje
vu stan generalov. ter je rekel gospi generalici:

Njihova milost! gospon general hotel je
kupiti vu oštariji kolendar, ali nije imel peneze
pri sebi, ar ih je ostavil na ormariću poleg
postelje. Gospa generalica vzela kolendar
od trgovca i platila mu je, veseleći se,
kak bude pri obedu iznenadila si muža kalendrom.

Kad je došel general k stolu, del je
kalendara na tanjér pod salvét svojoj ženi, a
nije opazil, da je to bila generalica već prvije
ajemu napravila. Kad je zdigel salvéta general,

začudil se, kaj je kalendara tobože sebi nepazljivo del pod salvét, na mesto gospi. Ali kad je i generalica našla pod svojim salvétom kalendar; zabezknuli su se obedva — i počeli su vu sméhu pripovédati, kak su došli do dva kalendara.

Potlji za nekoje vréme došel je opet onaj isti trgovac s kalendari vu oštariju, gde je opet general sedel sa oficiri. I kak je opazil generala, bež on na vrata vun. A general nalozil je kelneru, nek mu dopelja toga trgovca. Kelner je vlovil trgovca ter mu je rekel, nek ide generalu, da ga on zove. Ali prefriganí trgovac je rekel:

Ja nemam vremena tam iti; ja znam, gospon general želel bi kupiti jeden kalendar, Eto vam ga, platite ga i odnesite mu ga. Kelner je platil kalendara i odnesel ga generalu, veleči: trgovac mora brže nekam iti, a ja sam kupil za njim kalendar, pak eto njim. General je nekaj vu sméhu nekaj vu srdtosti rekel kelneru:

Idite do stražara, da mi vlovi toga trgovca. Kelner je kakti letel do stražara, i i rekel mu, nek onoga trgovca, koji se eno za vogel hiže obrača, vlovi i dopelja generalu. Stražar je bežal za prefriganom trgovcom, vlovil ga, ter ga hotel voditi generalu. Ali prefriganí trgovac rekel je:

Ja nemam gda iti tam; znam, general bi rad jednoga kalendara; dajte sim 50 krajcarov, pak mu odnesite kalendara.

Stražar je kupil kalendara i otidel generalu, pozdravil je generala po soldački i odséce mu: Gospodine generale, trgovac nema časa; da sim dojde, ali ja sam kupil kalendar za vas, i evo vam ga.

General je vudril sa oficiri vu sméh, kaj mu je prefriganí trgovac veó črti kalendar prodal. Pak da nije prefriganec?

Priredil:

Glád Ferencz.

Dobro žepne i sténe vure za fal cene moći dobiti pri Pollak Bernatu vuraru vu Čakovcu (Pijac, Šparkassa). Pri njem se uzimljeju vure takaj za popravek za fal-cénu.

LOTERIJA Buda 29-ga septembra 1894
57 41 49 60 55

Gabona arak. — Cena žttka.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	5.70	—
Zab	Zob	5.60	—
Rozs	Hrž	4.25	4.70
Kukoricza ó	Kuruza stari	6.20	—
" uj	" novi	6. —	—
Árpa	Ječmen	5.25	550
Fehér bab uj	Grah beli	8. —	—
Sárga " "	" žuti	7. —	—
Vegyes " "	" zméšan	5.70	—
Lenmag	Leu	10. —	—
Bükköny	Grahorka	6.25	—

«The Gresham»

Pr «The Gresham» zvanom london-skom društvu (vu Čakovcu je upravništvo pri Graneru stacnaru), je moći život osigurati. Tojest plati, gdo si hoće život osigurati, po letu vekšu ili menjšu svotu i to poleg toga, kak je gdo star i kak svotu hoće da dobi, pak ako bi vumrl, herbom imenuto društvo zplati onu svotu, na koju je bil ist

osiguren, ili ako doživi na p. 15—20 letah, njemu daju istu svotu vu ruke. Tak je moći život ženskah i decah osigurati. Ovo društvo ima svoje glavno upravništvo vu Buda-peštu.

**VASUTI MENETREND
CSÁKTORNANYÁN.**

Udal	Napszaka	G	P	Gyors-pósta- és vegyevonat
Kanizsa felé	Reggel	4	39	gyorsv.
"	Délben	11	39	"
"	Éjjel	10	07	postav.
"	Reggel	5	52	vegyesv.
Pragerhof felé	Reggel	8	06	postav.
"	Délután	4	15	"
"	Éjjel	1	17	gyorsv.
Zágráb felé	Reggel	6	50	vegyesv.
"	Délután	4	20	"
Varazsdig	Este	10	17	"
"	Délben	11	44	"
Bobára	Reggel	6	05	"
Egerszegre	Délután	4	28	"
Érkezik				
Kanizsa felől	Reggel	5	51	postav.
"	Délután	4	01	"
"	Éjjel	1	14	gyorsv.
"	Este	9	32	vegyesv.
Pragerhof felől	Reggel	4	36	gyorsv.
"	Délben	11	29	postav.
"	Éjjel	9	55	"
Varazsdról	Reggel	4	22	vegyesv.
"	Délután	3	50	"
Zágrábból	Délelőtt	11	17	"
"	Este	9	30	"
"	Délelőtt	8	52	"
Egerszegről	Este	9	42	"
Bobáról				

Nyilttér.*

Egészselyem, mintázott Foulárdokat (mintegy 450 különböző fajban) méterenként 75 krtól 3 frt 65 krig, valamint fekete, fehér és színes selyemszövetek 45 krtól 11 frt 65 krig szállít — sima, koczkás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle dispositió és 2000 különbözőszin s árnyalatban) szállít postabér és vám mentesen a privátmegrendelők lakására Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták postafordulóval küldetnek. Svájc zba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Ezen rovat alatt közlőtekért nem vállal felelősséget a Szerk.

1893—94-iki

termelési évad.

Budapest vidéki

magyar királyi pénzügyigazgatóság.
67642.

X. 1894.

Gróf Keglevich István utódai

budafoki cognac és borszeszgyáros cégnek. Kérelméra a budafoki cognacgyárban az 1893—94. termelési évadban feldolgozott bormennyiségről és a fizetett szeszadóról szerkesztett kimutatás mellékelve kiadatik.

Budapest, 1894. aug. 14.

Fináczy m. p.

Kimutatás.

A Budafokon levő Gróf Keglevich István utódai cognacgyára által az 1893—94. termelési évadban feldolgozott bormennyiség: **összegezve: 1,195,780 liter**

ezután fizetett termelési adó **összegezve 12555 frt 69 kr.**
Budafokon. M. kir. pénzügyőri szakasz.
1894. aug. 9.

Gurszky Rezső m. p.

szemlész.

Nyilvánosság elé csakis mi hoztunk tevékenységünkről hivatalos adatokat, ezzel ismételtén bizonyítékát akarjuk adni ama körülménynek, hogy cognacunk megbízhatóság tekintetében feltul mul minden más gyártmányt.

Tekintetbe véve, hogy gyárunk 1882-ben alapított és az

- * és ** cognac 1885 és 1886-ban
- *** " 1888-ban
- **** " 1891-ben

hozott általunk forgalomba, méltányos ama bizalom, mely gyártmányunkban helyeztetik.

A fentiek által bizonyítékát adjuk mily kiváló szoliditással dolgozik gyárunk, és elvárjuk, hogy a fogyasztó közönség, mely

jó cognacra sulyt fektet; a kizárólag diszoklevelekkel kitüntetett és mindenütt kapható

Gróf Keglevich István

cognac-ot

fogja vásárolni.

Gr. KEGLEVICH ISTVÁN utódai promotori cognac és borszeszgyár igazgatósága.

K I A D Ó.

Csáktornyan, Főtér 262. sz. alatti házban egy

BORPINCZE és egy ISTÁLLÓ

azonnal kiadandó.

Bővebbet a tulajdonosnál

őzv. **Szy Antóniánál**

Csáktornyan.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Goricsánecz János mikófi lakos végrehajtónak, Kodba József mura-szerdahelyi lakos végrehajtást szenvedett elleni 80 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a nagy-kanizsai kir. törvényszék (a csáktornyai kir. bíróság) területén lévő mura-szerdahelyi 789 tkvi 962/8 hrzi sz. a. ingatlan 26 frt, 1186/8 hrzi sz. a. 28 frt, 1258/6 hrzi sz. a. 80 frt, 1712/8 hrzi sz. a. 12 frt, 2057/2 hrzi sz. a. 5 frt, a mura-szerdahelyi 745 sz. tjkvben 1761 hrzi sz. a. 55 frt, 1778 hrzi sz. a. 63 frt és 1848 hrzi sz. a. 37 frt kikiáltási árban az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az

1894. évi december hó 1. napján d. e. 10 órákor

a mura-szerdahelyi község házában tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881: LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3883. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. bíróság, mint tkvihatóság.
Csáktornyan, 1894. évi szept. hó 19-én.
596 1-1

vedők elleni 80 frt — kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a nagy-kanizsai kir. törvényszék — (a csáktornyai kir. járásbíró) területén lévő csáktornyan 115. tk. 102. hrsz. az ingatlan 414 frt becsárban és a csáktornyai 879 tk. 445 hrsz. a. ingatlan 101 frt becsárban és mindkét ingatlanra a végr. tör. 156. § a értelmében egészben az érvényt ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb meg-

jelölt ingatlan az 1894. évi október hó 22 ik napján d. u. 3 órákor

a csáktornyai kir. járásbíró telekkönyvtárában Wollák Rezső felp. ügyvéd, ugy he lyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános

árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak a becsár 10%-át készpénzben vagy az 1881 LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3883 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezébe letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbíró, mint tkvi hatóság.
Csáktornyan 1894. augusztus 13.
597 1-1.

Ajándéktárgyak nagy választékban.

POLLÁK BERNÁT

óras és készerezés Csáktornyan

Főter, az új takarékpénztári épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

SVÁJCZI ZSEBÓRA,
arany, ezüst- és chinai ezüst-áru
raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban

olcsó árakért.

Minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett a legolcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcsó órák mellett

Legjobb szerkezetű svájci zsebórák.

F a l i i n g e r ó r á k .

Pantlika gilisztá

fejestől

6 perc alatt teljes biztonsággal a gyomorból feltétlenül kihajtatik a páfrány tokocskák által. Eredeti minőségben egyedül csakis

SCHNIDER JÓZS F gyógyszerésznél kapható Resicán (Dél-magyarország). E kitérdő gyógyszer

■ Védjegy.

biztos hatásáért jót állunk. Életkor megadása szükséges; utánzástól törvényesen védve van.

Egy eredeti doboz ára 3 frt 50 kr.

Postautánvét mellett az egész világon 592 2-5 szétküldetik.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Tomasics Mária csáktornyai lakos végrehajtónak, — özvegy Kengyel Jakabné szül. Horváth Ilona csáktornyai végrehajtást szen-

Sürgőnyozim: Gottschlig Budapest.

Telefon 57 86

GOTTSCHLIG ÁGOSTON

tea-, rum- és cognac-nagykereskedő
BUDAPEST.

Központi iroda: IV. Váci-utca 4. sz

RAKTÁRAK:

IV. váci- utca 6. sz.

VI. Andrászi-ut 23.

A „Mandarinhoz“

„Hong-Cong városához“

a városház-tér mellett.

a kir. opera átellenében

Kiviteli pinczék: X. Kőbánya, füzér utca 8. sz.

Kizárólagos bizományi-raktár Csáktornya és vidéke részére

Strahia testvér uraknál.

Közvetlen behozatalu valódi chinai és orosz karaván teák, Jamaica-, Brazíliai- és Cuba-rumok, francia cognacok, likőrök a legfinomabb minőségben, eredeti csomagok és palaczkokban, eredeti árak mellett.

Arjegység kívánatra ingyen és díjmentve.

MURAKÖZ

Szerkesztővel értekezni lehet minden nap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Kárgitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyitlerek és hirdetések.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

A »Muraközi tiszti önszegélyző szövetség«, a »Csáktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Különvétel árak:

Egész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetéseik még elfogadják:
Budapesten: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécsben:
Schalek H., Dukas M., Oppalik A.,
Daube G. L. és társánál és Herndl.
Brünnben: Stern M.

Nyitlér példány 10 kr.

Hirdetések jutányosan számíthatnak.

Az iszákossággal járó veszedelmek.

Az államokra és a társadalomra hárul tehát a feladat e baj terjedésének útját állani; de vajjon milyenek legyenek az életbe léptetendő ellenszerek és a foganatosítandó rendszabályok? Ha azon okokat tekintjük, melyek az iszákosság terjedését előidézik, igen hamar rájövünk arra, hogy legtöbb esetben a társadalmi viszonyok, a megélhetés küzdelmei és nehézségei azok, melyek a szegény népet az alkohol élvezetre csábítják, a kellő táplálkozás, a jó ivóvíz, ruházat és lakás hiánya, a fázás érzete indítja a szegényt arra, hogy legalább rövid időre melegséget és mámorot szerezzen magának és ez által gyötrelmes létezésének bajait habár csak pillanatokra is feledhesse és szomját lehetőleg csillapítsa. De ezenfelül a jobb módú osztályok közt is akadnak e szenvedélynek rabjai, kik elcsigázva testi és szellemi túlfeszítés, kedélyi izgalmak által, ezen élvezeti eszközre térnek át, hogy testüket felizgassák, annak némi muló ingert szerezzenek.

Ha tehát az iszákosság okait elhárítjuk, vagy legalább azok kevesítésére törekedünk, egyúttal hatályos módon védekezünk az alkoholizmus ellen.

Az okok valamennyiét nem igen lehetséges megszüntetni, de a nép gazdasági

helyzetének javítása, jobb táplálkozás és lakó-helyiségek megszerzésének biztosítása s a szükséges élelmi cikkek csekélyebb megadóztatása sokat járulhat a baj elhárításához. És így bátran állithatjuk, hogy mindazon intézkedések által, melyek a szegényebb osztályok jobb megélhetésére kihulnak, az iszákosság terjedése is ellensúlyozva leendő. Itt azon megfigyelésekre utalhatok, melyeket a svájci szövetségi kormány az alkoholizmus kérdésének tanulmányozását előkészítvén, 1884-ben közölt. A jelentésben tanulságosan van előadva, hogy a pálinkafogyasztás mily módon terjedt el Svájcban, hogy a mily mértékben nehezebbé vált a lakosság házi élelmézése, épp oly mértékben szaporodott a pálinkaivók száma s hol a háziasszonyok is a gyárban kell dolgoznia s nem talál kellő időt az otthoni főzésre, hol nagyszámú munkás lakosság összpontosítása folytán a konyhák túlzsúfoltság lesznek vagy több háztartás egyazon tűzhelyre van utalva s egy jóra való takaréktűzhely helyett igen fogyatékos petroleum-tűzhely áll a család rendelkezésére s a család nőtagjai, kik kora ifjúságuk óta gyárakban alkalmazták, a főzéshez nem jutnak vagy ahhoz nem is értenek; ott a férfiak majdnem kényszerítve vannak köröskörre látogatásra, mely belőlük alkoholistákat nevel. Népkonyhák és levesosztó intézetek, fogyasztási egyletek,

ingyenes főző-iskolák stb. sokat tehetnek e bajok elhárításához s a munkaidő helyes szabályozása is jótékonyan hathat a baj csökkentésére.

A másik hatalmas eszköz, melyet az alkoholizmus ellen fel lehetne használni, egy másféle élvezeti cikk volna, mely a szükségletet kielégíthetné, e mellett azonban ment volna az alkoholizmussal járó veszélyektől. Mint ily élvezeti cikkek ajánlatnak némelyek által többek közt: a sör, a kávé és a tea. Ezek között azonban a sör, mint szintén alkohol tartalmu folyadék, sok ellenzéssel találkozik s hogy az egészen veszélytelen volna, éppen nem mondható. Különösen gondolkozóba ejt a sörfogyasztás óriási és rohamos növekvése a legtöbb államban. Igaz, hogy a sörben az alkohol még leginkább hígított állapotban található s azon államokban, hol a sörvívás leginkább van elterjedve, például Bajorországban, az iszákosság által előidézett betegségek, ezek közt a delirium tremens ritka jelenségek közé tartoznak, másfelől azonban a sörvívás éppen azon vélelemlél fogva, hogy az az egészségre teljesen veszélytelen, mind szélesebb körökben hódít és éppen ezen nagy elterjedtsége és a fokozott fogyasztás komoly aggodalomra ad okot. A német természettudósok és orvosoknál Nürnbergben 1893. szeptember 13-án tartott kongresszusán Dr. Strümpell, erlangeni tanár a sörre

A „Muraköz” társasága.

Béres Mária.

Irta: Szombathelyi B.

Szép, viruló fiatal leány volt ő is, de szegény árva. Anyját elragadták, agyon gázolták a lovak, beteg édes anyja özvegy korában bejárt a majori ispánhoz mosogatni, hogy valamivel nevelhesse kis leányát. Rossz tüdője meghűlt, egy déiben meggyőnt s másnap gyalultatlan deszkakoporsóban kivitte a vén Kánya béres székéren a temetőbe.

Egyedül maradt. Felnevelt valahogy, mint az anyátlan madárfiók, melyet innen is, onnan is etetgetnek a környékbeliek. Hej, hány módos leány irigyeite azért a barna, tüzes szemű arczerit, megypiros ajakért, szikár fenyűhöz hasonló karcsu derekáért! Hét határban, ha szép leányról beszéltek, azt mondták az emberek: van-e olyan szép mint a Béres Mária, szebb-e? — Mit szebb! Az oltárkép gesztenyehajú angyalkája sem szebb nálánál. Meg is illette a szépség, egyebe sem volt.

Mézes virág volt az ő szépsége, melyért hét határból szálltak módos, derék legények. Azt mondták urasszony lesz, csak parancsolnia kell; selyemben jár, hintó-szekéren reptül: még az angyalok köpenyegét is neki ígérték, a kik tehették. Nem kellett neki egy sem, megmondta röviden; elmehetnek, nem várja őket.

Csak ha dolga végeztével kiült a béresház padkájára a nagy hárn alá és a Csuszigálót felől ismerős kolompok alkonyati muzsikáját hozta a szellő, akkor érezte, hogy vár valakit, érezte, hogy hirtelen melege lesz és szíve ugrál a mellében mint az ágról-ágra szálló czinege madár. — Aztán látja a porfelhőt mit a báránnyok vernek, kihangzik a tilinkó ápolása is, aztán... aztán előtűnik mint az égi felhő mögül a nap, az ő napja — a Szekeres Gábor. Többet ér annak a szíve ezer telkes legény aranyánál, selyménél!

Szegény Béres Mária, hiszen ha nem csalódott volna! Szép legény volt, tudta a szót kincesem használni, a felkét onnan mutogatni, a hol fényes, tetszetős. Pedig mikor aranyomnak, galambomnak, gyémántomnak szólította, két karjával az ölébe fogta, tudta már akkor, tudta hogy gyalázatban hagyja.

Miért élte meg azt a keserves napot, melyen megtudta, hogy gyalázatos, melyen megtudta, hogy kiért azzá lett, az a nyomorult, hitvány ember elment, magára hagyta, hírét sem tudja senki! Szomorú nap volt, mikor legkevesebbre becsülte az életét. Odaadta volna a malom árának, de a mint partján sirdogált, megeredt a felhő könnye is, s mikor belé akarta magát vetni a gödröző árba, széthasadt a felhő, reá villant a nap, mintha oda akarta vonni figyelmét az égre, az égben lakozó jó Istenre. — A naptényre megeredt újra az élet: pille szállott, méhecske gyűjtött, fiókas madár szállt fáradhatlan kicsi tecske felé.

Életben maradt. Kikerült azokat, kik gyalázták, s dolgozott, éjt nappallá téve. Volt kiért. Egy kis szőszke leánygyermekért, a világon egyetlenért, kiért életét megbecsülte. Kijárt a

mezőre aratásra, takarásra; égett kezében a dolog. Ha déleledre szólt a harang, leült az árnyékba, etette, aztán eljátszott gyermekével. Ejjelen mosott, s a hajnal újból munkában találta. Arczán az őszi hervadás pusztított, a szép Béres Mária csak a szeme beszélt, hogy szép volt, hogy párja nem volt. Dereka megroskadt, szép formás kezeit leszárította a nap. De mikor néhány percre kezébe kaphatta gyermekét, csókulhat, kebléhez ölelhetette, s egy könnyű könnye pergett végig arczán, akkor megijött a kedve s még nótázni is merészelt.

Multak az évek, a sok közönséges esztendő telve dologgal és gondnal. A begyűjtött krajczárok áldása mutatkozott. Óreg asszony volt már; hiszen nagy lánygyermek lett nála a kis csuszomászó gyermek, olyan széppé, a minő anyja volt. A szelírség nyomorúságán segített egy kis tehénke, később kis házra is tellett, a ház mellé telek is került, s mindezt verejtékével vette gyermekéért.

Az új emberek, kik közé jutott, ha tudták is multját, látták becsületes munkáját, jó életét, s ha idegen kérdezett utána, azt mondták: Béres Mária özvegyasszony, a férje meghalt már régesrég.

Dalén már túl volt, alkonyatra hajlott élete. A munka megromtatta, gyengévé, erőtlenné lett, a legkisebb hűtés ágyba döntötte. Haja, az a szép bogár haj megfehérrült. Azt mondta, az a keresztig vászna, nem sokáig tart már. Csak egyre vár még, csak azt engedje megérnie a kegyelmes Isten, az ám... A lányát szeretné látni, mikor a pap oltár előtt megáldja azzal, kinek életpárja lesz. Ez a gond edzette betegségében, ez lopta nyugtató álmait. Életének emléke intette, figyelmeztette.

nézve a következő figyelemre méltó nyilatkozatot tette: „Orvosi szempontból nagyon is tévesnek mondható az a vélemény, mely szerint az alkoholtartalma egyéb italoknak a sörítal által való lesoványítása az alkoholizmus kártékony hatását csökkentené. . . .

Eppen ellenkezőleg, e látszólag könnyű isletes és hozzá még táperejtű élvezeti eszköz csalékony álarca alatt az alkoholizmus kárhózas belépést nyert oly körökbe is, melyek máskülönben zárva maradtak volna előtte. Mig máskülönben e szó „snapsz“ a jó társaságban nem szívesen említetik: addig a sörévezet tekintetében a német nép legalsó és legfelső rétegeiben oly nézetek az uralkodók, melyek a helyes orvosi belátással ellentétben állanak, mert nemcsak a százszoros tapasztalatok, hanem a tényleges viszonyok legegyszerűbb mérlegelése is megtanít arra, hogy a sörnek tagadhatatlan előnyeit más alkoholtartalma italokkal szemben háttérbe nyomják azok a hátrányok, melyeket ezen italnak gyakori és tömeges, mérték nélküli élvezete idézi elő.

A sörivás a tikkasztó nyári hónapokban a szomjuságot kellemesen csillapítja, de ugyanezt el lehet érni jó friss ivóvíz által is, mely végre is a legtermészetesebb tisztító ital. Erre szolgálnak továbbá az ásványvizek, melyek egyuttal gyógyerejtűek is. Hogy a szesz italoknak mértéktelen élvezete az egészségre föltétlenül kártékony és a társadalomra is vészteljes következményekkel jár. — eziránt semmi eltérés a szakértők közt nem forog fenn — azonban meglehetősen éles nézetellentét forog fenn közöttük azon kérdés tekintetében, vajjon a szesz italok mérsékletes élvezete megengedtes-e, vagy pedig azok teljesen mellőztesenek? Az ugynevezett abstinentismus vagyis teljes önmegtartóztatás hívei minden szesz ital következetesen kerülnek, részint azért, mert az alkoholt kisebb adagokban is kártékonynak tartják a szervezetre, részint, mert csak ily módon, a teljes tartózkodás által, remélik gyökeresen kiirtani az alkoholizmust, melynek veszélye folyvást kísért, mig a szesz italok élvezete, mint kártékony népszokás fennáll. Nem lehet feladatunk itt e sokat vitatott ellentétes álláspontok bírálatával foglalkozni, a legutóbb Hágában tartott congressuson mindkét álláspont hívei eléggé kifejtették nézeteiket. Legyen szabad erre nézve dr.

A szép leánynak sok kérője akadt, volt olyan, ki eltánczolt, eltréfált vele, vett neki bábszívet, színes szallagot. Örült volna neki Béres Mária, de mikor neki is kínáltak, neki is adtak mindent, csak a szívökét nem. — Ne higj, vigyáz: édes leányom, vigyáz galambom! Majd eljön az igazi, ki megkér tőlem, kivel kezét fogtok, oltár elé léptek. Oh, csak azt megérjem, csak azt megérjem!... s köhögésbe fuladt mondókája.

Megjött az igazi. Szegény, derék legény, kihez vonzódott a leány. Megkérte illően, jó ismerősökkel egy kis kézfogót is ültek. Oh, hogy örült neki Béres Mária! ki erejét összeszedte, öltögetett, varrogatott, éjjelen át sirt örömeiben, s nem győzte köszönni Istennek, ki megsegítette szegénységében.

Éterkezett az esküvő napja is. Betegen ébredt, s egész napon át mindent viszájáról tett. Cserepet elejtett, a viganóját kifordítva vette fel, pedig el akar menni a templomba is, mikor leányt a pap oltár előtt összeeskelti völegényével. — A vendégeket le sem ültette, csak járt-kelt a hátszobán testtel leánya után. Jó hogy előállt a násznagy s okos rigmusokban bucsuztatja a leányt anyjától.

Oh szerelmes anyám!.....

Fixesse meg Isten sok fáradságodat,

És én mellettem tett sok dajkálásodat.

Vegyem fel ezekért tégedet a mennybe,

Baernek megjegyzését idéznem: „Bármily üdvös szolgálatokat tett is az önmegtartóztatási tan és bármily nagy eredményeket létesítettek is annak lelkes hívei, mégsem alkalmazható annak radikális szigora minden népnél egyaránt és nincs is arra egyformán szükség“. És alább: „Hol a nép sötét tudatlanságba hanyatlott alá és erkölcsi hatás és kitanítás segédelmével mérsékletességre nem nevelhető és arra nem is téríthető: ott radikális rendszabályok és szigorú alapelvek megvalósítására kell törekedni oly mértékben, a mily mértékben egyuttal közre kell hatni az erkölcsök és szokások megjavítására is. Az iszákosság elleni küzdelemnél is csak annak elérésére kell törekedni, a mi egyáltalán elérhető. Az iszákosság elleni küzdelem eredményei azonban mindentűtt annál hálasabbak és állandóbbak lesznek, minél inkább sikerülend a bajokat fenntartó okokat elhárítani s minél kevésbé ellenkeznek a nép jellemével az alkalmazott eszközök és rendszabályok.“

Gyümölcscezet készítése.

Ha meggondoljuk, hogy mennyi gyümölcs rothad el minálunk a fák alatt, mennyi kerül valami különös haszonnélkül a sertések és baromfiak gyomrába, és hogy mindebből a boreczetnél nemcsak nem alávalóbb, hanem határozottan értékesebb eczetet lehetne előállítani: akkor valóban irigyelni vagyunk kénytelenek a francoziákat, kik az ily, minálunk még egészen elhanyagolt dolgoknak is hasznát tudják venni és még oly dolgok után is vagyont érő hasznat érnek el, melyeknek mi még csak értékét is alig ismerjük.

Vannak ugyan egyes vidékek Magyarországon, hol az eczetkészítés erdei vadkörtéből divatban van és ez nagyon helyes; de úgy látszik, hogy azt még nagyon kevesen tudják, miszerint nemes és czukordusabb gyümölcsből, ha mindjárt rothadt vagy férges is az, sokkal jobb eczetet lehet készíteni, mint a vadkörtéből, mely értékesítés mód mellett még az is tekintetbe jö, hogy ha a férges gyümölcsöt a fák alól mind fölcsedjük ezzel fölcsedjük a férges álczóit is és azt értjük el, hogy esztendőre kevesebb férges gyümölcsünk lesz: mert ezen álczó a gyümölcsből kibújván, a földben telelnék ki, honnan a következő esztendőben előbujnak és az illető gyümölcs virágait vagy gyümölcseit ujából megrakják petékkel.

Már most a mi magát az eczetkészítés módját illeti, az mindössze is abból áll, hogy az eczetnek szánt gyümölcsöt összezuzzuk, egy nyílt edénybe behányjuk és itt megerjedni hagyván,

Vigadjál szüntelen örök dicsőségbe.....

...Vegyem fel, vegyem fel édes Istenem a

mennybe!

Sírásra fakadt, fuldokló zokogással borult leánya nyakába.

Elindultak lassan a templomba. Gyenge ingadozó léptekkel ment Béres Mária a szekérig, melyen az Isten házába megy, az Isten házába, kinek annyi köszönettel tartozik. Az oltáron fehér terítő, körül lobogó viaszgyertyák, közöttük a keresztre feszített Megváltó. Mellette lakodalmi nép, az oltár előtt térdepel leánya, fia. A jó Isten, ki a malomgátnál az égre vonta tekintetét, beküldi aranyos sugarait a leánya koszorujára. Mély csend van, mikor a csengő megszólal, s bejő az öreg tisztelendő. Fenn áhitatos hangon szól az orgona, lenn az oltár előtt szeretettel hangzik a két „igen.“

A tisztelendő aztán beszédet mond okos, szép szavakkal, és megáldja az új párt. Béres Mária odaborul leánya nyakába egy éles sikoltással.

— Megértem! Hala Istenem!... Férje van a leányomnak!...

...Kinn pattogott az ostor, csörgött a kocsi, mely Béres Márit holtan vitte haza lánya lakodalmára.

megszűrjük és hordókba szedjük mindaddig, míg megtisztul. Megjegyzendő, hogy a gyümölcscezetnek ugyan minden gyümölcs jó, de a nemes és czukordus gyümölcs mindig jobb eczetet ad és gyorsabban elkészül, mint a czukorszegény faj. Nem szabad azonkívül a gyümölcslevet zárt hordókba és hűvös helyre állítani, mert az eczetképződés gyorsítása céljából jó a friss gyümölcslébe kevés, ugynevezett eczetágyat tenni, mely semmi egyéb, mint a régibb eczetes edények felekén képződött bórnemű nyálkás állomány. Midőn a gyümölcslé az első erjedésen átesselt és a gyümölcs tömörebb részei részint a fölületen, részint az edény fenekén leülepedtek akkor a lehuzott lé hordókba tölthető, de a hordó szája mindig nyitva tartandó, mert így az eczet jobbizó és a folytonos viselpárolgás folytán erősebb is lesz.

L e v e l e z é s.

Kotor, 1894. okt 10

Kotor község és határában az ideai vizáradások tetemes károkat okoztak. Ámbár a Mura minden évben árad ki kisebb-nagyobb mértékben, de ily jelentékeny károkat, mint az ideai tavaszi s mostani kiöntések okoztak, még 1879 óta nem tapasztaltott, midőn a községet a legnagyobb veszély fenyegette.

A rohamos áradás miatt f. hó 6-án éjfél tájban, dobpergés és tűzoltókürt, riasztotta fel békés álmából a lakosságot, hogy a község mélyebben fekvő részeit elgátolják a vízbenyomulása ellen.

Nem csak a község érzi ezen évenkénti áradások anyagi kárát, a mennyiben tavasszal s őszkor a réven való közlekedést 1—2 hétre beszünteti, a révész kunyhóját szétrombolja, az utakat járattanná teszi stb., hanem az egyes gazdák is a kik elszorult szívvvel s könnyelt szemekkel kénytelenek nézni évenként, véresverejtékeikkel szerzett munkájuk gyümölcsének az elpusztulását. Ennek azután az a következménye, mint éppen Kotor községben, hogy, miután annyit sem képes betakarítani, miszerint a hosszú télen át szegény családját megmenthetné a koplalástól, de még kevésbé, hogy hazája iránti kötelességének eleget téve, az adóját megfizethesse, kénytelen Slavoniában jobb hazát keresni hol állítólag 2—300 frtért egész földbirtokokat, belső telekkel s házzal vehet, mely jobb hazába Kotor községből körülbelül 20 család készül, s több mint valószínű, hogy el is hagyja születési helyét, hol kenyérének javát megette.

A közvélemény szerint, a melynek e tekintetben alighanem igaza lesz, ezen évenkénti károkat, valamint a kivándorlási hajlamot, mely sajnos, de nálunk is kezd elterjedni, nagyon csökkentené, ha a muravashid mellett, a nagy víztömeg könnyebb és gyorsabb lefolyása céljából még legalább 2 kisebb hid volna, mert a vashid oly annyira szűk a víz átbocsátására, hogy a hid felett a vizzsine 1 méterrel is magasabb, mint a másik oldalon.

Erre vonatkozólag már kérvény is intéztetett az illetékes körökhöz, de mindez ideig eredménytelenül, holott a községnek minden évben több ezerre menő kára van, ezen hiány miatt.

Nagyon kívánatos volna, ha a nép ezen óhaja teljesülnék, s ne kénytelenítették, mint magyar érzelmű jó honpolgár idegen országokban jobb hazát keresni.

K ü l ö n f e l é k.

— *Közelem* Kérjük t. előfizetőinket, sziveskedjenek az utolsó negyed alkalmával előfizetőseiket megújítani s a hátralékokat beküldeni!

— *Balkes ovációban* részesítette Zala vármegye közönsége e hó 1-én a megyegyűlésen páratlanbuzgalmu szeretett főispánját Svastits Benő Ó Méltóságát. A tárgysorozat előtt felszólalt Háczy Kálmán bizottsági tag s utalt beszédében azon alaptalan híresztelésekre, a melyek a közel múltban egyes budapesti napilapokban főispán Ó méltósága ellen közzétettek. Tekintve Ó méltóságának a vármegye kormányzása körül lankadatlan ügybuzgósága és fáradhatlan tevékenysége folytán szerzett kiváló érdemeire, indítványozta, hogy a közgyűlés jegyzőkönyvileg fejezze ki a vármegye főispánja iránt mélyen érzett szeretetét, törhetlen ragaszkodását és osztatlan bizalmát. Az indítványt a közgyűlés zajos helyeslése és egyhangu lelkesedése közt emelte a vármegye alispánja közgyűlési határozattá, mire főispán Ó méltósága meghatva mondott köszönetet a vármegye törvényhatósági bizottsága részéről feléje irányult bizalomért, a mely neki, mint a közpálya emberének az egyedüli és legszebb jutalma; valamint eddig is törekvésének egyedüli tárgya volt tevékenységét szeretett vármegyéjének javára értékesíteni. azt fogja tenni a jövőben is s ettől semmi hírlapi közlemény eltántorítani nem fogja. A főispán szavait zajos éljennel fogadták.

— *Szolgabírók áthelyezése.* A főispán ur Ó Méltósága a vármegye alispánjának előterjesztésére Bölcs Sándor csáktornyai szolgabírót Perlakra, Sólyomi Tivadar perlaki szolgabírót Pacsára, Kolbenschlag Béla pacsi szolgabíró Csáktornyára, Kovács Rezső tapolczai szolgabírót Keszthelyre, a legközelebb szolgabíróvá megválasztott Polgár Béla megyei IV-ed aljegyzőt pedig Tapolczára helyezte át.

— *Miniszter.* A vallás- és közoktatásügyi miniszter ur Gaal Imre csáktornyai állami tanítóképezdei rajztanárt a székelykereszturi áll. tanítóképezdéhez segédtanárrá nevezte ki.

— *Iskolai ünnepély.* A 25 évvel ezelőtt községivé nyilvánított elemi iskolákhoz megválasztott tanítóink egymásután jubilálnak. Szinkovics Ferencz, ki azelőtt is tanított Csáktornyán, már 3 évvel ezelőtt töltötte be 25 éves szolgálatát, a miről lapunkban annak idején megemlékezünk. A napokban láttuk, miként jubilláltak a magyarosítás ügyének 25 éves évfordulójával kapcsolatosan Jenei Gusztávot, a közs. iskola igazgatóját. S most értesülünk, hogy a harmadik tanítóról is megemlékeztek. Igaz, hogy ez a jubileum a polgári iskola falai között folyt le csak, a nyilvánosság kizárásával, a kartársak s az ifjuság jelenlétében, azok által rendezve, de azért itt sem hiányzott a melegség, mely az ily ünnepélynek a fényt, itt is megvolt az őszinteség, mely a tisztelt nyilvánításnak a dekorumot megadja. Igaz, hogy Alszeghy Alajos az elemi iskolától elkerült időközben s a polgári iskolában folytatja működését, tehát nem maradt ott, a hol Csáktornyára való jövedeleke a zászlóra felesküdt, de azért az mit sem von le a dolog jelentőségéből, hisz működését a város tanügyének szentelte itt is; mind a 25 esztendő a város kulturájának emelésére, az ifjuság megmagyarosítására volt szánva. Így tehát Alszeghy Alajos polg. isk. tanárnak jubilláltatása kiegészíti azt az ünnepélyt, melyet a város polgársága az elemi iskola községi jellegének 25-ik évfordulója alkalmából rendezett. Őszinte szívvél járulunk hozzá mi is a jókívánatokhoz, a melyekkel a kartársak, a tanulók és jóbarátok elárasztották, mert tudjuk, tanítói kötelességeinek Alszeghy mily lelkiismeretesen s eredményesen megfelel; mert látjuk, hogy a közélet-

ben mily tevékeny szerepet játszik, hogy az iskola falain kívül is a társadalom különböző mozgalmában mily hasznos tevékenységet fejt ki. Meg vagyunk győződve róla, hogy a tanügyet, a hazát a második negyedszázadban is ugyanazzal a tüzrel, ugyanazzal a kitartással s ambícióval fogja szolgálni, a hogy tette a lefolyt 25 évben. Adjon Isten neki hozzá erőt s egészséget! Értettségünk szerint f hó 10-én kellemes meglepetésben részesítették Alszeghy Alajos tanárt kartársai s a polg. iskola ifjusága. A mire Alszeghy nem is gondolt, juttatták eszébe azok, kik hozzá legközelebb állanak, hogy pályafutásának egyik határjelzőjébe érkezett, hogy tanítói működését ő is 25 évvel mérheti. A zajos éljenzés s Hymnus után, melylyel a belépő tanárt fogadták, a tantestület nevében Pálya Mihály igazgató a tanulóifjuság részéről Rechnitzer Alfréd IV. oszt. tanuló üdvözölték. Mindkét irányban meleg szavakkal, mély meghatottsággal köszönte meg a nem várt ovációt Alszeghy. A Pruszácz vendéglőjében az nap este megtartott szilkebbkörű vacsorán, melyen Alszeghy kartársai mind jó barátjai közül sokan megjelentek, mint volt tanítvány Zrinyi Károly polg. iskolai tanár köszöntötte föl' háláját s érzelmeit tolmácsolván volt tanítványának, kartársának. Válaszában Alszeghy hálás szívvél mondott köszönetet barátjainak, kikhez barátságába a jövőre is ajánlotta magát.

— *Vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnak megkeresésére,* mely szerint a vármegye a millenáris kiállításon történelmi nevezetességű helyeinek szobrokban, vagy képekben való megörökítésével vegyen részt, a közgyűlés az állandó választmány javaslatára elhatározta, hogy a megye három vezérférfiának: Deák Ferencznek, gróf Festetics Györgynek és zerinvári gróf Zrinyi Miklósnak életnagyságu arczképét fogja a millenáris kiállításra elküldeni.

— *Jubileum.* A csáktornyai m. kir. adóhivatalnak köztisztelőt és szeretetben álló főnöke: Szommer István kir. adótnok a f. hó 11-én érte el államszolgálatba léptének 25 ik évfordulóját. Ebből az alkalomból a kir. adóhivatal személyzete, élén az ellenőrrel meleg szavakkal üdvözölte őt, mint a hivatalnak a szó legnemesebb értelmében szereplő főnökét, a ki alapos készsége, fáradtságot nem ismerő tevékenysége és — ugy a hivatal személyzete iránt tanúsított barátságos jóindulata, s a felek iránti tapintatossága által állását a legméltóbban betölti. A jubiléus pénztárnok — meglepettetve is — a legnagyobb meghatottsággal vette a szívélyes megemlékezést és fogadta a személyzet által igaz tisztelet és benső szeretetük zálogául átnyújtott emléktárgyat. Mi is csatlakozunk az érdemteljes adóárnok ur tisztelőinek üdvözlétéhez, kívánván, hogy őt az Egek ura övéi és számos tisztelői öröme sokáig éltesse!

— *Mezőgazdasági bizottság tagjaivá* lettek megyénkben vidékünkéről: Szabó Imre, Hajós Mihály, Tóth István és Tamás Ádám.

— *Kéménysépről* iparról szóló szabályrendelet módosítása tárgyában kiküldött megyei bizottság jelentésben foglalt javaslatához képest a kéménysépről díjak következő összegekben állapították meg: földszintes ház kéménye után 8 kr., emelet kéménye után 15 kr., orosz kémény után 6 kr., takaréktűzhely után 15 kr., kis takaréktűzhely után 5 kr. díj fizetendő minden egyes teljesített seprésért.

— *Híradás.* A hivatalos lap e hó 6-án kelt figyelmeztetése szerint a Mura és a Dráva felső vidékéről jelentékeny árviz húzódik te, mely Mura Szerdahelyen az eddig

elért legnagyobb magasságot már jóval túlhaladta, Zákányon és Barcsan pedig a közepes árvizek magasságát már elérte. — Az orsz. m. kir. vízépítészeti és talajjavító hivatal vizrajzi osztálya tehát figyelmeztette mindazokat, a kik az árviz által érdekelve vannak, hogy a kellő intézkedéseket idejekorán megtehessek.

— *Öngyilkosság.* Mayer-testvérek csáktornyai kereskedők segéde Stern a földtől elkészülésében, hogy gazdája megpirongatta, e hó 7-én a Drávába ölte magát. Az öngyilkos holttestét még aznap kifogták s 8-án Varassdon eltemették.

— *Táncvizsgálat.* Corronelli ismert táncmester ma tartja a „Hattyu” vendéglőben tanítványaival a szokásos táncvizsgálatot. Kezdeté 7 órakor, melynek folytatása táncmulatság lesz. Belépi díj személyenként 50 kr.; azon családok részére, a kiknek gyermekük a jelen tanfolyam alkalmával táncoktatásban részesült, családjegy 1 frt. A táncmulatságon a helybeli zenekar játszik. Corronelli táncmester felkéri volt tanítványait, ismerőseit s a tisztelt közönséget szíves megjelenésre!

— *Cognac.* A cognac fogyasztó közönség nyujtomó része még ma sem tudja, hogy a cognacnak a bornak kivonata a hogy a cognac jóságát, minősége korától függ. A cognac-kal üzött visszaélés által kaphatott annyira lábra, hogy a közönség rendszerint nem toródott a forgalomba jött cognac eredetével. Többnyire megelégedett azszal, ha a palack szépen fel volt szerelve s e mixtum compositum hangzatos, de tényleg nem is létező, francia czeget feltüntető címkevel volt ellátva. A közönség eme hiszékenysége az oka, hogy oly tömegesen akadtak vállalkozók cognacgyárak alapítására. Akárhányszor megtörtént, hogy ily gyár, a mint az iparendélyt megkapta s ennek alapján czeget bejegyezhetett, hangzatosnál hangzatosabb elnevezés alatt régi, legrégebbi stb. cognacok valóságos üzönével árasztotta el az üzleteket, a nélkül, hogy a fogyasztó közönségnek eszébe jutott volna kérdezni, hogy alig fél vagy egész év, esetleg ennél is rövidebb idő alatt, mi uton-módon volt képes ily ó-cognacot előállítani. — A cognac kal üzött visszaéléseket elősegítik a kiállítások is, — melyek érmekekkel és dísz-oklevelekkel nem fukarkodván, az efféle vállalatokat is kitüntetik. Az egész monarchiában csak egyetlen egy cognacgyár van, mely a földolgozott bormennyiség és fizetett szesz, adóról szóló hivatalos kimutatásokat közléseivel, ez a Gróf Keglevich István utodai cognac-gyára Promontoron. — Zsen kimutatásokból kitűnik, hogy e gyárban a lefolyt 1893/94-iki termelési évadban nem kevesebb mint 1.195.750 liter bort dolgoztak fel cognac-ká, mely mennyiség után 12.565 frt 69 kr termelési adó fizettetett. Ha már most tekintetbe vesszük, hogy e már 1882-ben alapított gyár az * és ** cognacot csak 1884, és 1886-ban, a *** cognacot 1898-ban, a **** cognacot pedig csak 1891-ben hozta forgalomba azon meggyőződésre jutunk, hogy a vállalat, ugy solidága, mint gyártmányainak kitűnő minőség által méltán vívta ki magának a közönség teljes elismerését s hogy ezért bárkinek legmelegebben ajánlható. Talán felesleges mondanunk, hogy a cognac nemcsak élvezeti czikk, hanem számtalan esetben fontos és keresett gyógyszer, miért is a közönséget cognac-szükséglete fedezésénél különös óvatosságra nyitjuk.

Szerk. üzenet.

Köto r. Igen köszönöm! Szíves ígéretére számítok. — B a j a. Köszönöm! Minél gyakrabban, annál jobb. Üdvözlét! — Z a l a - T e s k á n d. Az „Emlék” megjött, de nem közzölhető, mert tanuló-társalt igen, de a nagy közönséget nem érdeklik reminiscenciái; aztán a forma sem helyes. A többi vers is megjött. Közölök a Dalok és a Bal után napirendre tűzöttök ki.

Felelős szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Laptalajdonos és kiadó;

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)
könyvkereskedése.

MEDJIMURJE

U uredniku moći je svaki dan govoriti saod 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tišće se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Jeksefa urednika vu Čakovcu.

Uredništvo:

Kuljima Fischel Filipova kva se predplata i obznane pošiljaju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i šal računaju.

na horvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.

Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“. i t. d.

Dvë tri reči proti žganici.

(Dalje).

2. Žganica zrokuje svadju, ubojstva i druga zla. Kulko ima nesrećnih ženitbah zaradi žganice. Deca se plaćuju, žena zdi hava, tovaruš pak vu krëmi pije. Samo sv. pismo veli, da vino razveseljuje srce čovëće. No idi mimo krëma, gde čuješ viku, psuvanje i svadju, znal budeš taki, da piju žganicu. Pri žganici, koja čoveka od svih pilah najviše razdražuje i razbësnj, najleže dojde do svadje, tućnje, dapaće i do ubojstva. Vellju, da ima vu Englezkoj izmedju 50 zloćincah — 10 pijancov. Bilo bi suviše nabrajati pojećina nedela, koja su oćinjena vu tom pijanstvu!

3. Žganica uzimlje pijancu pamet, tak, da sam nezna, kaj dëla. Kak god se diže dim iz ognjišća pak ti zadimi oći, da ne vidiš, tak se zdiže iz želudca jakost žganice, omami te, a malo čovëk i bedasti postane. Neki jako prestimani državnik vu Englezkoj preraćunal je ljeta 1851. na temelju dvadeset ljetnoga proućanja, da vu Englezkoj i Ameriki od 10 norih pamet zgubiju šest zaradi vživanja spirituoznih pitvinah, ponajglavneše žganice. Takvomu pijancu prestane vsako pošteno veselje, nekva tuga tiska mu srce, koju hoće, da pretira žganicom, dok nedođu napokon žalosni pojavi, koji ga sprave vu ludnicu (narhaus).

4. Žganica slabi čovëku zdravje, dok mu ga nazadnje i zevsema nesfonda. Jeli

poznaš čovëka, koji pije žganicu, da bi bil zevsema zdrav? Dok je trëzen, betežen je; kad se opije, onda je opet pijanost njegov beteg. Posljedice toga pila vnogi su betegi i prerana smrt. Profesor Bunge rekel je, da pijenje žganice, zrokuje oćlu vojsku betegov. Vsi se betegi prijmiju najprvlje čovëka, koji pije lakovno žganicu. Jeden doktor rekel je, da bi za vrëme kolere napisal na vsako mesto, gde se prodava žganica: „Ovdi se prodaje kolera“. Kad je zadnji put kolera harala, opazilo se je, da su vmirali najviše oni ljudi, koji su neumereno živeli i žganicu pili. Poznato je, da se je ogromni narod Indijancah vu Ameriki najviše stim izkorenil, kaj se je privćil, da pije žganicu. Tak je jedno indijansko pleme brojeći 80.000 duša spalozalo za deset ljet na 2000 dušah; a što je zrokuvala najviše žganica, koju su Europejci tam donesli. Zato je govoril neki stari poglavar ljudem svoga plemena: „Bratja nepijte giftnu, ognjenu vodu od helih ljudih, poslatju je zloćesti duh, da nas Indijance izkoren i“ — Žganica se razprostrani čovëku po vsim žilama kak ogenj, sfonda mu silu života, da nemre vuživati, kaj treba i tak gine od dneva do dneva. Koliko jezer ljudi bilo bi na svëtu zdravih i veselih, kad nebi poznali žganicu!

5. Žganica uništi vu čovëku glas dušnoga spoznanja i vgesi svëto svete vjere. Gdo se preda jenkrat pitvini žganice, neima više veselja na molitvu i za reć Bozju.

Kada idu drugi vu cirkvu, on se žuri vu krëmu, gde se izvusti toliko bogumrskih psovkah, kak baš pri žganici? Tu prestane sramežljivost, prestane jedno ponašanje, a odpreju se vrata vekivećnom pogubljenju. Žalostno je videti osobito ženu, koja se okitila žganicom, ar zaboravlja vse granice pristojnosti. Kuliko i kuliko se grëha vćini vu žganici. Tu se radjaju preljudi, gubi se nedužnost a opazilo se je, da ima prav vu onim zemljam, gde se najviše žganice pije, najviše ne zakonske dece. Drugih zloćinah nećem niti nabrajiti.

6. Žganica kviri takaj čovječji rod. Nedužna dëca moraju da nose grëhe svojih roditelja, — spodobna su červivi jabuki, betežni na telu i duši. Doktor Krafft-Ebiug dvoji da bi mogli žganici podani roditelji ikada radjati zdravu, dëcu, i veli, da je jošće sreća za rod ljudski, da takova hržljava dëca hitro vumiraju. Neki čovëk, koji se je podal žganici imel je 16 dëce. Od ovih vumrlo je 15 već vu ranoj mladosti, a ono jedino, koje je preostalo, imalo je padavicu (veliku nevolju). Ovo isto posvećava vnoćimi pëdama i izpröbani doktor, plebanuš Kneipp. Znam za pokrajinu, gde je prvlje, dok se nije pila žganica bil malo né vsaki mladić vzeti med soldate, a vezda ih je vsako ljeto menje. Dëca pijancov ostanu hržljava, tupe, bedaste su glave, sebi i rod ljudskomu na nesreću.

7. Kad se čovjek jenkrat privći žganici, težko se je igda ostavi. Stara je reć,

ZABAVA.

Samo spametno.

Neki vrlo ućen profesor Ohirurgie iz Beća, koj je radi svoje ućenosti; a osobito radi svojih zmoćnih operacijah na dalekom bil poznat, dubi jednoć sliedeći telegram:

„Jeli bi hoteli na Thaimu Rosenbaumu u Mislovicah operaciju poduzeti, koja je po liećnicah kakti neobhodno potrebita izrećena i koliko za to potrebu u skupa sa putnemi troški sim? — Molimo odgovor.“

Najprije se je profesor u Beću opital, tko je taj Thaim Rosenbaum, i kad je zeznal, da je to jedan vrlo bogat trgovac u Mislovicah, odgovori telegrafski:

„Pripraven sam odmah doći. Koštati će tri hiljade forinti.“

Na to odmah dobi odgovor:

„Jeli bi mogli za dvie hiljade pet sto forinti doći?“

Professor se na to razardi i telegrafira natrag:

„Ja se nepogadjam!“

I opet dobi odmah odgovor:

Platimo Njim dvie hiljade šest sto forinti.“

Sada ves srdit odgovori professor grubo:

„Jli tri hiljade forinti, ili neidem, a dalnje telegrafiranje i pogadjanje si zabranjujem.“

Konaćno dojde odgovor:

„Neka izvole doći gospodin professor, oni dobe zahtievane tri hiljade forintih.“

Professor se sad spravi na put i prvim vlakom odputuje u Mislovice; prije vendar telegrafira na Thaim Rosenbaumu, gde mu javlja uru, kada bu tam prispel i zell, da ga kola na kolodvoru doćekaju.

Vlak dojde i professor bude na kolodvoru od jedne hrpe polskih židovov obkoljen, koji su ga prepoznali, te mu med suzami i plaćom prićmu pripoviedati, da je Thaim Rosenbaum zalibože ove noći umro, poklamkam bi se siromak u svojoj težkoj bolesti dosta bil namučil.

Srdit radi badavnog putovanja i truden poslie tak duge vožnje, odpelja se professor u prvu gostionu i dade jednoga od rodbine Thama Rosenbaumu k-sebi dozvati, za da stvar, kaj se plaće tiće, uredi. Rodjak dojde

i vrlo uljudno gospodinu professoru za badavni put, dangubu izplati tri sto forinti. Zatim otide professor na poćinek i odredi sutra opet natrag u Beć oditi.

Kakti strela hitro se raznese po varašu glas, da je glasoviti doktor iz Beća ovde, te je već od ravnog jutra bila gostina z-betežniki, koji su pomoć došli iskat, obsednuta. Sva je velikog ućenjaka prosilo, samo jedan dan ovde ostati i pomoći. Professor je odmah previdel množinu bolestnikah i zračunal svoju zaslužbu. Put je već bil učinjen i plaćen; te si je gospodin professor misli, da nebi bilo pametno ovu polag zaslužbu odbiti. On prevzeme bolestnike te od jutra do kesne noći ordinira i operira, da je samo liepo gledati.

Na pol zadovoljan svojom zaslužbom, koja mu je ipak nekoliko stotina donesla, odpravi se drugo jutro te se iz gostione odpelja na kolodvor.

Kad se je već vlak iz kolodvora genul, sedne se jedan trgovac do profesora te ga zapita: „Kaj ne, oni su gospon professor, koji sa vćera ovde vraćili i operirali u gostioni?“

„Zakaj me pitaju?“ — odgovori srdito professor.

„No, no, gospodin professorleben, nek se nesreć — veli na to trgovac — „Bog njim

da se pijanec onda popravi, kada opadne u jamu, to jest u grob. Sam sv. Pavel veli, da nebude došel pijanec u kraljestvo nebesko, i tak se žalibože veckrat i dogadja. Najviše takvih ljudih vumre naglo prez spovedi, prez pričesti, a onda je lehko pogoditi kam idu.

Nut tak je žganica gift našem životu, grob vremenitoj i ve'noj sreći, zviranjek svih zločinovah, najveća kuga za rod ljudski. Nesrećno ono mesto, gde se pije vno go žganice, nesrećni oni ljudi, koji joj se privćiju. Žakaj bi vkanjuvali sami sebe? I u našoj domovini počela je već harati ta kuga. Poznam kraje, gde je žganica, i to još kupljena, dćlanaz spiritusa, istisnula vsu drugu pijaću. Pije se pri poslu, pije se na senjmih, pije se na prošćenjih, pije se na svatbah, pijeju i mužkarci i žene. Gotovo da nema više veselja niti dela prez žganice. Koji gospodar daje više žganice, k onomu idu ljudi rajši delat; a pije se na litre i iz vinskih kupica. Drugi pijanci počneju stopram po poldan, žganičar počne već u jutro piti. A istina je takaj, da se vsaki drugi pijanec leže ostavi svoje falinge, nego li žganičar, ar je on srećen stopram onda, kad mu se megli i mota u glavi.

Morti poznate i takve ljudi, koji piju vno go žganice, pak im se nije ipak još nikaj pripetilo. Najte se vkanjuvati, još nije došlo njihovo vreme. I noćni metalji leprše dugo vremena okolo sveće i veseliju se tomu plesu i skakanju, a jenput zgrabi ih plamen, pak ih néga više. Tak je i takovim ljudem: dugo se brane i zastavljaju, dok se izhenada ne upropaste.

Najte se izpričavati dragi čitatelji, da pijete samo po malo žganice. Vsaki pijanec počel je na malo. Ako li pak žganici, kak i vsakoj drugoj zločestoj navadi pružiš prst, pograbi te za celu ruku; iz tenkog konca postane jako vuže (štrik), na kojem se grěh vodi u propast.

Morti bu koj rekel, ako pljem za svoje peneze, kaj to koga briga. Vi netrošite stopram svoje peneze, nego i peneze svoje žene i dćce; — cele familije. Vi netrošite samo svoje zdravje i život, nego i svoje poštenje

i dušno spoznanje. Upropaćujete svoju nev-mertelnu dušu, praznite nebasa, a punite pekla i fondate vinograd Jezušov, da mesto plemenitog grozdja rodi trnje i drač.

Dragi otoi i majke, nedavajte žganicu svojoj dćci; zakržljavila vam bude i telovno i duševno. Hižni gospodari i gospodarice neprivućajte svoje služkinje na taj gift. Pijanci nebudu vam nigdar verni i marljivi težaki: žganica družinu kvari i izrodi. Nastojmo vai, osobito pak oni, koji upravljaju narodom, kak svećeniki, učitelji, občinski poglavari, da občuvamo prosti narod kaj više od toga pila.

Upotrebimo vse prestimanje i vsu vlast, da se narodu neda pri'ika, da se opija, a koji ipak tak čini, da se oštro kaštiguje. Stim bu nestalo vno go zla iz našega naroda. Ako pokažemo odlučnu volju protiviti se tomu zlu, vućiti narod i pokazivati mu pogubne posljedice te kuge, i to bude s Božjim blagoslovom, koji nebude zmenjkal sigurno, obrod ti lepim plodom. Daj Bog i bilo tak!

KAJ JE NOVOGA?

Poziv na predplatu.

Prvim dnevom meseca oktobra odprla se je predplata na novine „Medjimurje“ za četrti fertalj, dotične za konec ovoga ljeta.

Prosimo stoga poštuovane naše predplatnike, da nam na početku zadnjega fertalja predplatne zaostatke po pošti pošljeju, a predplate za četrti fertalj poneviju.

Novi predplatniki moreju vsaki dan pristupiti. Očma naših nevinak je: Za jeden fertalj 1 for, za pol ljeta 2 for, a za čelo ljeta 4 for.

Za pošiljanje predplate poštom, molimo da seupotrebljuju samo peštanske naputnice.

Patvorenje vina u ve'ike.

Čitamo u istarskih i dalmatinskih novinah, da se u Barkoli, poleg Trsta, nahadja javna fabrika, u kojoj se na velikom dćla folišno vino od tamarinda. To nije vino, već naprosto alkoholizovana tamarinda.

Vu fabrikah mćsaju sa 20% vina do 80% tamarinda. Vu noveše doba dohadja iz Aleksandrije i Tunisi vu Trst ogromna količoa tamarinda, koja bi bila dosta za farmaceutske potreboče cele Europe. Ovakev patvorenno (folišano) vino prodaje se iz Trsta pod imenom Istarskoga, dalmatinskoga i talijanskoga vina, ter se izvozi vu Horvatsku, Magjarsku i Austriju. Jeden izaslanik talijanske vlade odkril je pred nekolikiml dnevi ovu fabriku, ter je na znanje dal ministarstvu, da se vu Trstu prodaje alkoholizovana tamarinda pod imenom „vina.“ Zaradi toga odkrića dozuali su i domaći za tu pogibelj, koja se grazi vinogradom (goricam). Ekstrakt tamarinde je jako sgoden za patvorenje vina, a tak je fal, da se izplaćuje ovo delano vino.

Domaće novinstvo vu Istri i Dalmaciji poživlje oblasti, da stanu na put ovoj nečuvonoj nespodobćini, koja je na kvar domaćoj produkciji. Kak se javlja, velik dćl ovoga folišnoga, dćlanoga vina ide i vu naše kraje, pak zato pazljive činimo naše trgovce s vinom, da pazę, odkut nabavljaju vino.

Kraljeva udćvica nadvojvodkinja Stefanija.

Nadvojvodkinja Stefanija, koja je daze vremenom bbravila vu Mletkih, gde je hasnevala morske kupelji, ostavila je Mletke ter se pevrnula vu Beč.

Neva konjugacija.

Mark Twain, glasoviti američanski humorista (šaljivec), konjugira glagolj (ige) „ljubiti“ ovak: „Ja te ljubim, ti ljubis mene, on (ona) ljubi mene, mi se ljubimo; vi se ženite, — oni se razidu.“

Jubileum lutrije.

Ovih danah slavila bude mala lutrija, svej 140 ljetni obstanek vu Austriji. Prvo vlećenje bilo je 12. oktobra 1754. vu Pragu. Onda su izvlećeni broji 22, 75, 33, 71 i 44.

Fabrika krunah.

Obedva ministarstva financijah vu Beču i vu Budimpešti bila su zadnjih danah van-

nek da sreća i zdravje prek četvrtoga kolena, ja njim hoću iz zahvalnosti jednu strašnu tajnost odkriti Thaim Rosenbaum njim nije umro“.

Začodjeno pogleda professor židova te kad je iz osupnenja k sebi došel reče: „Taj ipak nije mogel do večera ozdraviti, zakaj se anda nije dal operirati?“

„Ah“ — odgovori trgovac — „Em se je dal operirati gospodin moj professorleben“.

„A tko ga je operiral?“ zapita professor.

„Oni sami“ odgovori židov — „Med onemi puno ljudi, koji su u gostioni pri njih bili; bil je i Thaim Rosenbaum, oni gospodin professorleben su ga sami svojom rukom operirali. Bog njim daj sreću i zdravje i njihovoj gospođi dćci i vnukekom te mu je danas, hvala Bogu i njim gospodin professorleben, već puno bolje i videti je, da bu sada ozdravel.“

Vlak sada dojde do prve postaje, skoči iz vagona a professor se zamišljen odpe- lja dalje.

Turski sud.

Dok još nije bila Bosna zavzeta, već je pod tursku spadala, bili su u njoj turski činovnici i turski zakoni, kak god su danas

austro-ugarski, a da oni nisu bili tak pravični kak su današnji, dokazala bu sliedeća pripovest.

Pred turskog sudca, koj je zajedno i bogati zemeljski gospodin bil, dojde jedan bošnjak po vieri kršćenik te mu se plaćuć pritući, da je sudceva krava njegovu, dok su se na paši narivavale, rognol probola tak, da je odmah na mestu vparnula. On anda moli slavnog suda, da svoju odsudu izreče tak, da bu sudac, čija je krava onu drugu probola, imal siromaku bošnjaku kvar nadomestiti. Sudac to poslušal a zatim kad čuje, da je njegova krava probola seljakovu, skreno s pleći i zapita ga, jeli tko kriv tomu i jeli ih je tko skupa natiral? Bošnjak odgovori, da nije nitko, već da sa se same med sobom pobole.

„Pak kaj ti ja ovde onda mogu pomoći?“ — veli sudac — „Krave su se med sobom spobole, a slučajno je moja bila jaša od tvoje; pak ju je probola. Tu nije moći suditi, da ti se kvar nadomesti, jer marhi neima suda niti sudca. — Zakaj nije tvoja krava koju probola? — Ja nisam kriv, da je tvoja bila slabija.“

„Hvala gospodin sudac na navuku“ — odgovori bošnjak — „Em nije vaša krava koju, nego moja vašu kravu probola te sam samo hotel znati, kaj u takovom slučaju zakon govori. — Zbogom!“

„Stoj jedno malo“ — vikne mu sudac. — „Hoću u čitab (turski zakonik), poglednuti.“

Nebudete gospon sudac nikaj u čitab sada zalukavali, kad niste do sad hoteli“ — veli bošnjak i otide.

U apotheki.

Nedavno dobeži ves zasopljen jedan ševiek iz Kraljevca — recimo, da je bil Kofnjak, koj je meni zajca obećal a ne dal — u prelozku apotheku i čim vrata odpre, zavikne. „Gospon Apothekar! Jeli imaju kakovo vradćvo proti zubnoj boli?“

„Imam, i to kruto!“ odgovori Apothekar i pruži punu flašu salmiaka čovieka pod nos. Ov potegne kaj je igda mogel duhu k sebi, ali ga salmiak u nosu tak zagrizne, da se je osupnen na pod zrašti i onda kakti u omeglovici nekoliko minutah ležal. Za čas dojde malo k sebi te se stane, a gospodin Apothekar ga zapita: „Ne dragi moj prijatelj, sad je zubna bol sigurno vam prestala.“

„Je“ — odgovori čoviek — „Em mene neboli zub, nego moju ženu doma“.

Em. Kellay

redno uzrujani zaradi vesti, da je iz Švajcarske v Austro-Magjarsku dopeljano velika vnošina patvorenih (folijskih) srebrnih korunah, koje su Kovanim v Beču i v Kremnici na las jednake, pak se skorom nikak nemreju razlikovati. Falsificati, za koje postoji posebna fabrika v Švajcarskoj i svojem su sadržinom sreba skoro jednaki pravim korunam, koje reprezentiraju faktičnu vrednost od same 26 krajcarov, — a daju se i primaju pod 50 krajcarah. Upravo v toj razlici leži i dobiček patvorenih korunah. Vse pogranične oblasti kak i konzulati v Švajcarskoj vpučeni su, da oštro paze na penex i nastoje odkriti patvoritelje i njihovu fabriku.

Pučanstvo njemačke (prajzke) države.

Iznosi vezda 51,000'000 dušah Upravo izdani „Statist. Jahrbuch“ zračunava ljudstvo (pučanstvo) njemačke (prajzke) države na danesnjem teritoriju ovak: 1816 ljeta: 14,888,000. — 1820 ljeta: 26,494,000' — 1830. ljeta: 29'250,000, — 1840. ljeta: 32,787,000, — 1850. ljeta: 35,897,000, — 1860. ljeta: 37,740,000, — 1870. ljeta: 40,818,000, — 1875. ljeta: 42,729,000 — 1890. ljeta: 49,428,000 dušah. Pokedob ljudstvo svakoga ljeta raste za 500.000 dušah, to denes njegov broj iznosi 51 1/2, miliona.

Otrovani ljudi.

Vu Palerma je zadnjih danah vumrlo 16, a zbezalo 100 ljudi, koji, su jeli meso od marhe betezne od bedrenice. Zaradi toga je v varahu nastal strah, ter nigdo neće veo jesti govedinu. Čena ribam, picekom, jajcam i zelenjavi poskečila je trostruko (trovrstno).

Vkradjen milijun.

Iz Firenze javljaju, da su nepoznati tatovi prevalili v stan nekakvoga Corsinia, upratelja s imetkom vnoгих bogatašah, ter mu odnesli penex i papirah v vrednosti od preko milijun lirah.

Orsacki proračun za ljetó 1895.

Minister — predsednik dr. Wakerle predložil je v sednici zastupničke hiže orsacki proračun za ljetó 1895, ter ga popratil sa ekspozicijom o financijskom položaju Magjarske. Kak se glasa, pokazuje budget v prispodobi sa proračunom za tekuće ljetó, ogromni priraat redovitih izdatkov v svih ressortih, ter je ovo povišenje vekše, nego v svih prveših ljetah. Ipak bude bilancija orsackoga kućanstva svršila sa suviškom, ar je minister financijskih na temelju faktičnih prihoda bil v stanju, da predloži vekša pokriva, nego lani. Vu isto vréme dolaze pred hižu i zaključni računi za ljetó 1893. koji su svršili sa 30 milijunah suviška. Najveksi del novih izdatkov potrebaju vsake fele državno — gospodarska prometna sredstva poimence investicije pri orsackih željeznica. Vu istom proračun sadržana je i pripomoć za ustrojenje magjarskoga danavskoga parobrodarskoga društva. Nadalje zahteva vekše izdatke predstojeći odkup petrošarine na vino v Erdelja. Vrio znatae su potreboće i v ministerjumu bogostovlja i nastave za uredjenje postojećih i ustrojenje novih naučnih zavoda. Napokon valja spomenuti povišenje izdatkov za zdravstvo, žandarmeriju i unapredjenje trgovine. Vu spomenutom ekspoziciji bude minister

financijskih, kak je to prešestnoga ljeta učinil, bude naglasil potrebu šparanja v državnom kućanstvu, isto tak će tom prigodom naglasiti i potrebu konačnoga uredjenja valute.

Kralj v Gődöllu.

Nj. Veličanstvo prispelo je v jutro ob šest vuri v Gődölló, gde je sprevelo previšnji imendan i prisustvovalo sv. meši s kraljicom. Po poldan bil je kralj na vadasijski na jelene. V pondjeljek bude kralj došel v Budimpeštu pa bude nazočen p i delegacionem obedu.

Sicilski kralj Ferencz II.

Šurjak našega kralja, sicilski kralj Ferencz II. zbezal je, kak „Münch. Allg. Ztg.“ novine javljaju pogibeljno.

Put kralja Aleksandra.

Srbski kralj Aleksander došel bude 14. oktobra po poldan v Budapeštu, gde bude gost našega kralja i boraviti do 15 na večer. Dne 17. oktobra po poldan st'gel bude kralj v pratnji srbskog poslanika v Berlinu Milana Bogičevića, v Berlin, gde bu ostal pet do šest dana kakti gost cara Villima.

Vjenčanje Crispijeve.

„Moniteur de Rome“ javlja, da se bude talijanski minister — prezes Crispi, koji je do vezda živel sa svojem tovarušicom samo v civilnoj ženitbi, takj za vjenčanjem svoje kčeri Guiseppine s knezom Lingvaglossa i cirkveno vjenčati (zdati).

Dobro žepne i sténe vure sa fal cene moći dobiti pri Pollak Bernatu vuraru v Čakovcu (Pijac; Šparkassa). Pri njem se uzimljeju vure takaj za popravek za fal. cénu.

Težacki stališ

(Dalje)

Pomiali na ženu.
Da nema soli,
Je kupi dve kile,
Ar nema za tri.

Ves žejen i gladen
Dojde on nazaj,
I prosil: O žena,
Nud jesti mi daj.

Po gruntu si hodi
Pogledne i v klet,
Te časek mu žena,
Napravi dober jedi,

Sad daču naplaćam,
I delavce mam,
Sad tečem kovaču,
Sad v melin pelam.

Na zemlje gnoj vozim,
I kolje špićim;
Sad sada voepljujem,
I vrbe sadim.

Cel dan sem na nogaj,
Nikad nesedim.
Na večer pak vpetu,
Još tsrna dobim.

Na večer si leže,
Pak sladko zaspi,
Pred dnevom ga opet
Več pevce zbudi.

Družini pak kaže,
Kaj delat ima,
Ti pojdi na polje,
Ti buđi doma.

Celi dan muž dela,
Pak se veseli,
Da sebe i svoje,
Pošteno zdrži.

On sva opravila,
Bogu izruči,
Pak fučka, popeva,
Veselo živi.

Zveličen prav lahko
Svak mužek bi bil,
Da naj po nedeljah
Tulko ragrešil.

Cel tjeđen on dela,
I dobro stvori,
V nedelju zapravi,
Pak dušu zgubi.

Vu cirkvi od'zadaj
Pri vrati stoji,
Iz cirkve pak hitro
Vu krčmu beši.

Tam pije s pajdaši,
I takaj karta,
A žena pak suze,
Preleva doma.

Dužnikov neplača,
Je vodi za nos,
Pod starost ostane,
Raztergan i bos.

O mužek občuvaj
Pošteno srce,
Habaj se pijanstva
I od krivice.

Nehodi v krčmu,
Nehodi kartat,
Nedaj se pajdašom,
Slabim nepelat.

Pri domu osta'aj,
Po polju pogledaj,
I čislo v rukaj,
Po svetki imaj.

Dužnosti spunjavaj,
I boj se Boga,
Tak budeš ti vredem.
Sto centov slata.

Láskevics Tomas.

Nekaj za kratak čas.

O k t o b e r.

„Zuto listje k zemlji pada!“
Tako fantazira,
Vnogi vezda, kakti da ga
Ovo silno dira.
Za me more celo pasti,
Ja mu to nebranimi

Ar ja, brate, nisam koza
Da se listjem hranim,
Ja kostanja pucanca,
K tomu mošta rezanca,
Ve si vóšcim denek svak,
Pak sam vesel, zdrav i jak!

Gospon A: „Jeli tvoja tovaruška ozdravila?“

Gospon B: „Je hvala Bogu.“

Gospon A: „A jeli se već oporavila?“

Gospon B: „O i ter kak! Denes je već prvu zdelu — hitila dekli vu glavu.“

Iz škole.

Navučitelj: (vu srđitosti odraslomu dijaku).
Tuliki si već osel, kak i ja, pak još neznaš nika. Sram te bilo!

Išel je cigan po svētu, kaj bi ženil. Pu-
tem srđtne ga jeden muž i zapita: „Kam
ideš cigan? Idem, da se ženim.“ — A
koju si nakanil prositi? — „Grofovu kđer,
odgovoril je cigan. — Muž se nato nasme-
tali rekel mu je: „O ti, bedak jeden!
Tebi bude prav grof dal svoju kđer!“ —
„Zakaj né, odgovoril je cigan, — im je to
već na pol zvrđena stvar. Ja hoćem, pak
ako i grofova kči hoće, to je onda gotov
posel!“

Gost krčmaru: Molim vas, poglednite
si to berkolicu. Tak je trđe, da se nemre
niži razrezati.

Krčmar (ponizno): Donešem njim dra-
goga — noža!

Priredil:

Glád Ferencz.

»The Gresham«

Pri »The Gresham« zvanom london-
skom društvu (vu Čakovcu je upravništvo
pri Graneru stacunar), je moći život osi-
gurati. Tojest plati, gdo si hoće život osi-
gurati, po letu vekū ili menjšu svotu i to
polog toga, kak je gdo star i kak svotu hoće
da dobl, pak ako bi vumrl, herbom imenuto
društvo zplati onu svotu, na koju je bil ist
osiguren, ili ako doživi na p. 15—20 letah,
njemu daju istu svotu vu ruke. Tak je moći
život ženskah i decah osigurati. Ovo društvo
ima svoje glavno upravništvo vu Buda-
peštu.

LOTERIJA

Grac 6-ga oktobra 1894

87 28 21 65 42

Gabona arak. — Cena žitka.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	5.70	—
Zab	Zob	5.60	—
Rozs	Hrk	4.25	— 4.75
Kukoricza ó	Kuruza stari	5.25	— 6.25
uj	novi	6.	—
Arpa	Ječmen	5.30	— 5.50
Fehér bab uj	Grah beli	8.	—
Sárga » »	» zuti	6.75	—
Vegyés » »	» změšan	5.75	—
Lenmag	Leu	10.	—
Bükköny	Grahorka	6.	—

VASUTI MENETREND

CSÁKTORNYÁN.

Indul	Napszaka	Óra	Perce	Gyors- pósta- és vegyesvonal
Kanizsa felé	Reggel	4	39	gyorsv
	Délben	11	39	"
	Éjjel	10	07	postav.
Pragerhof felé	Reggel	5	52	vegyesv.
	Reggel	6	06	postav.
	Délután	4	15	"
Zágráb felé	Éjjel	1	17	gyorsv.
	Reggel	6	50	vegyesv.
	Délután	4	20	"
Varazsdig	Este	10	17	"
	Délben	11	44	"
	Reggel	6	05	"
Bobára Egerszegre Érkenitk	Délután	4	28	"
	Reggel	5	51	postav.
	Délután	4	01	"
Pragerhof felől	Éjjel	1	14	gyorsv.
	Este	9	32	vegyesv.
	Reggel	4	36	gyorsv.
Varazsról	Délben	11	29	postav.
	Éjjel	9	55	"
	Reggel	4	22	vegyesv.
Zágrábról	Délután	3	50	"
	Délelőtt	11	17	"
	Este	9	30	"
Eger szegről Bobáról	Délelőtt	8	52	"
	Este	9	42	"

ODGOVORNI ÜREDNIK
MARGITAI JOZSEF

Glavni surednik

GLÁD FERENCZ

Nyilttér.

Selyem hamisítvány. Égessünk el egy
mintát a venni szándékolt fekete selyemből
s a hamisítás rögtön kiderül: Mert míg a
valódi s jól festett selyem az elégetésnél
nyomban összepödrödik és csakhamar ki-
alszik, maga után csekély világo-barna ha-
mut hagyván, addig a hamisított selyem (mely
szíros színű szallónás lesz s könnyen lörik)
lassan tovább ég (minthogy rostszálai a
festékanyagtól telítetten tovább izzanak) és
sötét barna hamut hagy maga után, de va-
lódi selyem módjára soha össze nem pödrö-
rödik, csak meggörbül. Ha valódi selyem
hamuját összenyomjuk, elporszik, a hamisít-
ványé nem. — Henneberg G. (cs. kir.
udvari szállító) selyemgyára Zürich-
ben, házhoz szállitva, postabér és vámmen-
tesen szívesen küld bárkinek is mintákat,
akár egyes öltönyökre való akár egész vé-
gekben levő valódi selyem szöveteiből, Sváj-
ca czimzett levelekre 10 kros és levelezőla-
pokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Ezen rovat alatt közlőttekért nem vállal fe-
lősséget a Szerk.

1893—94-iki

termelési évad.

Budapest vidéki

magyar királyi pénzügyigazgatóság
67642.

X. 1894.

Gróf Keglevich István utódai

budafoki cognac és borszeszgyáros cégnek.
Kérelmére a budafoki cognacgyárban
az 1893—94. termelési évadban feldolgo-
zott bormennyiségről és a fizetett szesz-
dőről szerkesztett kimutatás mellékelve ki-
adatik.

Budapest, 1894. aug: 14.

Fináczy m. p.

Kimutatás.

A Budafokon levő Gróf Keglevich István
utódai cognacgyára által az 1893—94. ter-
melési évadban feldolgozott bormennyiség:
összegezve: 1,195,780 liter
ezután fizetett termelési adó

összegezve 12555 frt 69 kr.

Budafokon. M. kir. pénzügyi szakasz.
1894. aug. 9.

Gurszky Rezső m. p.
szemlésez.

Nyilvánosság elé csakis mi hoz-
tunk tevékenységünkről hivatalos adatokat,
ezzel ismételten bizonyítékát akarjuk adni
ama körülménynek, hogy cognacunk meg-
bízhatóság tekintetében felül mul minden
más gyártmányt.

Tekintetbe véve, hogy gyárunk 1882-ben
alapított és az

* és ** cognac 1885 és 1886 ban
*** » 1888-ban
**** » 1891-ben

hozott általunk forgalomba, méltányos
ama bizalom, mely gyártmányunkban he-
lyeztetik.

A fentiek által bizonyítékát adjuk mily
kiváló szoliditással dolgozik gyárunk és
elvárjuk, hogy a fogyasztó közönség, mely

megbízható és kiváló

jó cognacra sulyt fektet; a kizárólag dis-
oklevelekkel kiténtetett és mindenütt kap-
ható

Gróf Keglevich István

cognac-ot

fogja vásárolni.

Gr. KEGLEVICH ISTVÁN utódai promon-
tori cognac és borszeszgyár igazgatósága.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é közönség becses tudomására hozni, hogy
Csáktornyan, Patak-utca, Morandni-féle házban

LAKATOS MŰHELYT

nyitottam. — Elvállalok minden e szakba vágó munkálatokat és főtörekvésem
oda fog irányulni, hogy pontos, gyors és szolid készítményeim által — jutányos
árak mellett a n. é. közönség bizalmát és megalégedését kiérdemeljem.

A n. é. közönség szíves rendeléseit kérve maradtam

kiváló tisztelettel

Klabucsár József

lakatos-mester.

899 1 - 2

Ajándéktárgyak nagy választékban.

POLLÁK BERNÁT

órás és készerezés Csáktornyán

Főter, az új takarékpénztárt épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

SVÁJCZI ZSEBÓRA,
arany, ezüst- és chinai ezüst-áru
raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban

olcsó árakért.

Minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett a legolcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcsó órák mellett

Legjobb szerkezetű svájci zsebórák.

Falindzsebk. ák.

Pantlika gilisza

fejéstől

6 percz alatt teljes biztonsággal a gyomorból feltétlenül kihajtatik a páfrány tokocskák által. Eredeti minőségben egyedül csakis

SCHNEIDER JÓZSEF gyógyszerésznél kapható Resicán (Dél-magyarország). E kitértő gyógyszer

Védjegy.

biztos hatásáért jót állunk. Életkor megadása szükséges; utánzásától törvényesen védve van.

Egy eredeti doboz ára 3 frt 50 kr.

Postautóvált mellett az egész világon

592 2-5 szétküldetik.

Magyar, német, francia és angol képekkel ékített

MUNKÁK.

Kő- aczél s réznyomatu díszművek.

Magyar, német, francia és angol REMEKIRÓK MŰVEI.

*

Az irodalom bármely ágában s bármely nyelven megjelent kötött és kötetlen könyveknek legdúsabban főszerelt raktára.

Bármely szerző által írott, bárhol megjelent és hirdetett könyveknek leggyorsabb és árfőlemelés nélküli megszerzéséről gondoskodunk.

Az irodalmi termékeket illetőleg a legszivesebb készséggel nyújtatik fölvilágítás.

Utazási kézikönyvek, atlaszok, földabroszok, tervrajzok, föld és éggömbök.

Ima- és ájtatossági könyvek egyszerűen és legékebben kötve a leggazdagabb választékban.

Mintakönyvek s rajzok NŐI MUNKÁKHOZ.

*

A „MURAKÖZ” társadalmi hetilap kiadóhivatala.

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

KÖNYV-, MŰ-, ZENEMŰKERESKEDÉSE

KÖNYVKIADÓHIVATALA, PAPIR-, IRÓ. és RAJZESZKÖZŐK RAKTÁRA, KÖNYVNYOMDÁJA és KÖNYVKÖTÉSZETE Csáktornyán.

Alapított 1850. évben.

Szótárak.

IFJUSÁGI IRATOK. KÉPKÖNYVEK minden kor és nem számára, minden nyelven, a legdúsabb választékban.

ISKOLAI és OKTATÁSI könyvek

minden nyelven.

Népies naptárak,

ALMANACHOK. zsebkönyvek.

*

Az összes irodalom termékei a könyvkereskedés raktárában megtekintés végett készen állanak s kívánatra, gondosabb megvizsgálás végett legnagyobb készséggel küldetnek mind helybe, mind vidékre.

Vidékről érkező megbízások kellő készséggel és gyorsasággal teljesítetnek.

Irodalmi közlönyök és jelentések ingyen szolgáltatnak ki a könyvkereskedés által.

SZAKKÖNYVEK.

Előfizetés elfogadtatik: minden bel- és külföldi folyóiratok, napi és

DIVATLAPOKRA a szállítás mind helyben, mind vidékre a leggyorsabban eszközöltetik.

*

Megyeink tantervezetében használandó tankönyvek folyton raktáron vannak.

Szerkesztővel értekezni lehet minden nap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyiltterek és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számítatnak.

MŰRAKÖZ

MAGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMÉRTERJESZTŐ ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A „Műraközi tisztí önszegélyző szövetkezet”, a „Csáktornyai takarékpénztár”, a „Műraközi takarékpénztár” sat. hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

Egész évre 6 frt
Fél évre 3 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes mások 10 kr.

Hirdetéseket még elfogadjuk:
Budapest: Geilberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bőcsény:
Schalek H., Dukos M., Oppelt A.,
Daube G. L. és társasági és Horváth.
Brünn: Stern M.

Nyitólár pátányos 10 br.

A házi ipar.

Sok mindent olvashattunk és hallhattunk már a munkáskérdésről. Pár évvel ezelőtt még csak hírből ismertük, nem sokára azonban felültelte fejét a fővárosban, majd a vidéken.

Annyi bizonyos, hogy a munkásmozgalom még nem oly veszedelmes s nincs oly mélyen meggyökerezve, hogy azt kellő táptalattal el ne lehetne intézni.

Vidékünkön munkáskérdésről még nincs szó, de lehet. S mivel lehet, már előre el kell azt csirájában fojtani. Szerintem, a munkáskérdést télen legalkalmasabb megoldani, mert az tulajdonkép télen csirázik, a mikor nincs munka, s nyáron üti fel fejét, a mikor a télre valót is meg kell keresni. Nem tagadjuk, hogy vidékünkön a városokhoz és vasutakhoz közel eső falvak munkás népe télen is talál foglalkozást és kenyéresethez jut a kereskedők telepein, a gabonakereskedők raktáraiban, a vasutvonalak javításánál, a pályaudvarnál, de a városoktól, telepektől és vasutaktól távol eső falvak földmivelő népe s különösen a hegyi nép télen nem talál munkát s ha még hozzá a termés is rossz: akkor ne csodálkozzék senki, ha az éhes gyomor és a sok nélkülözés folytán kitér és kenyeret kér. Pedig előbb, utóbb bekövetkezik a baj, ha másként nem, kivándorlás alakjában főleg hegyvidékünkön, ebben a fillokszerás időben. Ezen kell segíteni társadalmi úton is. De hogyan?

Erre a kérdésre lapokban és különböző röpiratokban megadták a feleletet, hogy al-

litson hát a kormány gyárakat, telepítsen be szőlővel homok területeket stb. Könnyű azt így papíron elmondani, csak hogy a valóságban ehhez több is kell, mit nem czéлом fejtegetni.

Nekem sokkal egyszerűbb és kivihetőbb eszmém van, minek keresztülviteléhez nem kell nagy alapötke, mégis biztos munkához juthatni általa s egy munkás család megélhetésénél figyelembe veendő tényező képez.

És ez nem egyéb, mint a háziipar megkedveltetése. E tekintetben különösen vidékünk helyzetére utalok. Mert hogy is állunk mi a háziiparral? Sehogy.

A fonó rokkák világa immáron nálunk is megszűnt. Nagyon vékony lett az új nemzedék bőre a rokkán font s szót vászonhoz. Szóval, ami kis háziiparunk volt, abból is kiszoktunk. Azt mondják erre sokan, hogy olcsó a vászonnemű, hogy nem érdemes érte a kender, «nyáozni.» Van benne valami, de nem egészen igaz.

Van még azonban nálunk háziipar másféle is, csak nézzünk jól széllyel. Ilyen: a seprükötés, kosárfonás és a gyékénymunkák. Csakhogyha még meg is figyeljük a három házi iparágat, bizony belátjuk, hogy mindhárom nagyon kezdetleges állapotban van. Még ezt sem tartanám oly nagy bajnak, ha általánosán el volna terjedve.

A kosárfonást, seprükötést és gyékény munkát tartom azon munkáknak, melyeket a szegény népnek megtanítva: őket alkalmas mellékfoglalkozáshoz és keresethez lehetne juttatni.

Azért tartom fontosnak és legczélse-rűbbnek az említett három házi iparágat, mert ezekre nálunk a talajviszonyok is fö-löttébb kedvezők.

A kosárfonásnak azonban sok válfaja van s tény, hogy a finomabb kézi kosara-kat kereskedésekből méreg drágán vesszük; így vagyunk a gyékény munkákkal is, holott, ha csak háziiparszerűleg állítvánának elő, felényibe kerülnének s pénzünk sem vándorolna a messze idegenbe.

Mint fentebb is mondtam, ezek keresz-tülviteléhez nem kell nagy befektetés, csak egy kis jóakarát az állam és a társadalom részéről; nevezetesen ingyen háziipar tan-folyam nyitása két három éven át vagy tovább s a munkák értékesítésének könnyebbé tétele hatósági és állami támogatás mellett.

Ilyenformán csupa kíváncsiságból is töb-ben felkeresnék a tanfolyamot s ha annak üdvös voltát is belátnák: csekély díj fi-zetése mellett lehetne folytatni tovább. Ez ál-tal elvonatnék népünk téli téllenségeiből s hasznos téren foglalkoztathatná pihent el-méjét.

Nem lehet czéлом e rövid cikk kere-tében egész programot adni s így egy-előre megelégedném az eszme felvetésével, mert tapasztalatból merített meggyőződése-m, hogy csak azon vidékek lakói emelkedhet-nek erkölcsileg. (mert a munka némesít!) s anyagilag egyaránt, kik a mezőgazdaság mellett valamely háziiparral is foglalkoznak.

Népy.

A „Műraköz” társasága.

Miron és kecskéje.

Nyomorult határszéli falu a Vihorlat mentén. Közönséges gondolkozású ember ki nem ta-lálná, hogy e rongyos puszták lakóitól mit lehetne ellopni, pedig egész sor falu lopásból él.

Ime például Miron, a kinek eszméi köréből határozottan ki van zárva az, a mit mások mun-káknak neveznek.

Miron testi táplálékát a lopás, a lakit pe-dig a babona és gyűlölet szolgáltatja.

Jobb és bal felé tud tekinteni a nélkül, hogy fejét megmozdítaná.

Az ilyen szemforgató emberekben különös gonoszság lakik.

Miron csendes átkot mond fogai közt a kö-rülbötte mozgó világra s nagyot rug a mellette szimatoló kecskén.

Egyedül él. Egy macska sincs a házá-nál. A kutyára különösen haragszik, mert abban em-beri órzás lakik. Egy kecskéje van csupán. Ennek sem adott soha melegen kívül egyebet. A kecske azonban megél a jég hátán is.

A gonosz sötét sziklák közt, melyek tövében a falu van, — meredek út vezet a közeli hely-ségbe.

A kanyargós ösvényeken éjen át gyanus ár-nyak mozognak.

E közeli falvak lakói egymást lopják. Mironnak a kecskéje is tolvaj.

Vele együtt jár lopni.

Akárhányszor nyomában voltak már s az utolsó perosban menekült meg.

A kecske ilyenkor teljes erővel rontott azon üldözőnek s a meglepetés hatása alatt gazdájával tova íramodott!

De azért nem volt jó viszony a köztük sem. Talán csak a gonoszság fűzte őket össze.

Mig Miron a ház körül szimatolt lopnivalót, addig kecskéje a konyhakertet tette tönkre kiváló rafinériával.

Elválhatlanok voltak.

Miron olykor megkötötte, de mire a cselek-vés színhelyére ért: a kecske is megjelent.

Miron olykor határtalan dübre gerjedve dobta rá baltáját: a kecske megrázta szarvait s nagyot lökött gazdáján.

A lopásból aztán együtt tértek haza, Miron sokszor üres kézzel, de a kecske mindig jóllakva.

Miron nappal megfojtja s elbocsátotta dol-gára.

A faluban alig lehetett egyéb állatot látni, mint kecskét. Az ólak, kerítések tetején, az árkok széleit fedő bokrok közt két lábra ágaskodva, a leégett viskók romjai közt a patakon átívő pal-lón, a kémények mellett, olykor ama lyukakban is, melyet a lakók ablaknak neveznek; egy ravasz kecskéje jelent meg.

A volt bírónak halálát is egy kecske okozta. A mint a konyhában pattogó tűz mellett ebédelt, a kéményen át egy kecske esett a fejére s nyaka megroppant.

A felesége mindjárt lebontatta a kéményt, nehogy a másik urának is bajt okozzon; de meg így a házuk is jobban hasonlított a többihez.

Mironnak nem volt felesége.

Az asszonyt tartotta a leggonoszabb állatnak. Ha egy leány ingerkedve ránevetett; a fo-galt csikorgatta feléje.

— Ördög van benned! Miron babonás volt, mint azon a vidéken mindenki.

Egyes házak szegletén görbe alakú fák, nagy kiálló kövek, az ut szélén söt kapufélták és álla-tok is rossz hirben állottak.

Miron kecskéje határozottan ilyen volt.

Egyszer (?) Miron bepálinkázva, részegen fekdűt a ház előtt.

A kecske megtaposta és úgy kinyalta a nya-kát, hogy tályog lett rajta.

Miron megkötötte a kecskét s tüzes paraszsal rakott a körmére, mint a hogy az elfogott tolt vajjal a lakók szoktak.

Mironnak hol egyik, hol másik szomszédja blozgett.

Az ilyen manipuláció után a lábujjak kör-meit leesnek s a deliquens nagyobb kint áll ki, mintha lábujait egyenkint vagdosták volna le.

A nyomor és tudatlanság e táj lakóit va-dakká változtatja. Vadságuknál csak babonás-ságuk nagyobb.

Különfélék.

Minvervés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ur Dékány Mihály nagy-beckereki állami polgári iskolai segédtanítót a csáktornyai állami tanítóképezdéhez segédtanárrá nevezte ki.

— **Köszönet nyilvánítás.** Gróf Festetics Jenő ő méltósága ismét fényes jelét adta mély vallásosságának, midőn a csáktornyai plebánia templomban legújabbán felállítandó egy Jézus szentséges szíve — és egy Mária szeplőtelen szíve szobrának beszeresgetéséhez 100, az az: egyezmény 6. 6. forinttal nagylelkűen hozzájárulni méltóztatott. Fellette kedves kötelességet teljesíték, midőn e nagy jótéteményért ő méltóságának valamint mindazoknak, a kik e magasabb czél elérhetéséhez hozzájárulni szivesek voltak, egyházam és hiveim nevében a nyilvánosság terén is legbensőbb hálámnak adok kifejezést. Deus retribuat! Csáktornya, 1894. október 12. Weber Vincze záradékon és h. plebános.

— **Polg. iskolában fönálló Zrinyi-önképzőkör** f. hó 13-án alakult meg. Elnöknek az alapszabályok értelmében Pálya Mihály igazgatót, jegyzőnek Németh János VI., titkárnak Kosz Károly V., pénztárosnak Heinrich Oszkár V., gazdának Pintács Ferencz VI., 2-od jegyzőnek Rechnitzer Alfréd IV., 2-od titkárnak Hadrovics József V. osztályu tanuló választották meg. A kör minden második szombaton üléséz. Vezetője Zrinyi Károly tanár.

— **Szépítő-egyesület választmánya** f. hó 18-án ülést tartott, melynek tárgyai voltak: 1. A sétatér, melyre nézve abban történt megállapodás, hogy a választmány a közgyűlésnek a Wagner-féle és a perlaki utcában a Hirschmann, Kaczun, Petrics-féle telkeket fogja ajánlani megvételre, mint a melyeket a választmány legalkalmasabbnak talál e célra. Hirschmann Leo indítványára megkeresetik mindkét takarékpénztár a czéltől, hogy az egyesületnek 0. c. 6 kamatra 2000—2000 frtot kölcsönözzön. Együttal azon reményben van az egyesület, hogy a takarékpénztárak némi évi segílyt is fognak az egyesületnek adományozni, melyekkel együttal a fennemlített tőkék kamatai fizethetők volnának, s így csak a tőkét kellene lassankint törleszteni. 2. Elhatározzatik, hogy vasárnap azaz okt. 21 én d. u. 3 órakor közgyűlés tartatik, melynek

tárgyát a sétatér s a neki való telek megvételére képzáné. 3. A Jalaq bekezdése rendezésére vonatkozólag a választmány tagjai szombaton d. u. 2 órakor helyszíni szemlére meunek ki s megállapított tervvel lép a közgyűlés — esetleg a választmány elé.

— **Táncvizsgálat.** Coronelli zágrábi tánczmester ma egy hete tartotta a Hattyu-vendéglő nagytermében táncvizsgálatát, melyet a tánczolni tanuló keresek. ifjuság és a képezdei növendékek által közösen rendezett tánczoszoru követett. A tanítványok és a közönség teljesen megtöltötték a nagy termet, mely ezuttal is kicsinynek bizonyult. A táncvizsgálatot a kezdők csoportja nyitotta meg, a kik szóp ügyességgel mutatták be a különféle tánczelemeket, majd egyes tánczokat, köztük a francia négyest. A haladók csoportja főleg a vizsgálatot követő táncmulatságon tüntette ki magát, tánczolván a műkedvelőkkel együtt reggeli 4 óráig. Általában Coronelli tánczmester helyes módszere által most is teljes eredményt ért el. A táncznemek megtanul-tatásán felül a testtartás és a lépések könnyedségére fektetett súlyt, a mit a tanítványok legtöbbjénél sikerült is elérnie. A tánczoszoron Sárközy zenekara játszott.

— **Iskolaszék megalakulása.** A tisztújításból kifolyólag megválasztott új iskolaszék f. hó 16-án alakult meg a jövő három évre Deák József iskolaszéki tag korelnöksége alatt. A megalakulás legnagyobb nehézségét az elnöki tiszt betöltése képezte, mert az eddigi elnök, Ziegler Kálmán kir. közjegyző semmi áron sem akarta az elnökséget elvállalni. Csak hosszas rábeszélés után volt hajlandó azt újból elfogadni. Habár — szerinte — csak ideiglenesen vette is át az iskolaszék vezetését, nyugodtan nézhetünk az iskolaszék működése elé, mert a tárgyalás alatt álló ügyek, minő a központi iskola épületének építési ügye, valamint a polgári leányiskolának föllállítása bizonyára mihamarább megoldást nyernek. Garanciát nyújt erre nézve az elnök energiája, ki meg fogja találni módját annak, hogy az égető kérdések megfelelően, a leggyorsabban megoldásának. — Aelnök Krasovecz Ignác dr. jegyző Zrinyi Károly, a polg. isk. tantestület képviselője, II jegyző Wollák Rezső ügyvéd, gondnok Deák József városi pénztáros lett. A tavalyi számadások átvizsgálására Wollák Rezsőt, Zakál Henriket s a jegyzőt

küldték ki. — Az építendő központi iskola tervének megstúrgetése tárgyában s a tervezett polgári leányiskola felállításának ügyében átiratot intéz az iskolaszék a kir. tanfelügyelőhöz, hogy az ügyek megsúrgettesse-nek. — Az egyéb folyóügyek tárgyalását az iskolaszék a jövő gyűlésre halasztotta.

— **Halálhír.** Jakobsits István csáktornyai derék, köztiszteletnek örvendő iparos és városi képviselő e hó 17-én 42 éves korában elhunyt. A megboldogultat e hó 19 én helyezték örök nyugalomra. Temetésén nagy-számu közönség jelent meg, ezzel adván kifejezést az elhunyt érdemei iránt érzett elismerésének. Nyugodjék békében!

— **Bucsuzás.** Mind azon jó barátainknak, jó-akaróimnak és ismerőseimnek, kiktől igazán az utolsó perczig való rendkívüli elfogaltságom miatt — legnagyobb sajnálatomra személyesen el nem bucsuzhattam; itt mondok szívből fakadó, őszinte «Isten hozzád» ol! Tartsanak meg emlékökben jó indulattal, mint a hogy én mindig csak a legszivesebben gondolkodom önökre! Isten velők! Gaal Imre.

— **Distertisz gyógyítása.** Az egész civilizált világ ujongva üdvözölte Behring tanár találmányát, melynek segélyével a gyermekek ezrei ragadtatnak ki a biztos halál torkából. Vidékünkön tudtunkkal eddig egy irányban sem történt intézkedés, de Periaknak már van gyógyszeruma. Ugyanis dr. Vizteleki Frigyes körorvos nemcsak, hogy beszerezte magának a szerumot és a műszereket, de felutazott Budapestre és a Stefánia gyermekgyógyintézetben tanulmányozva az eljárást és kezelést, megfigyelte a kör lefolyását.

— **Gyászhír.** Eitner Sándor a maga, valamint gyermekei Eitner Zsigmond, ennek neje Fülöp Erzsébet, Eitner Sándor, Eitner Jenő és Eitner Anna férjezett dr. Bárdi Györgyné, ennek férje dr. Bárdi György, — napa özv. Rotter Jánosné szül. Polczér Mária, — sógornői Rotter Karolin özv. Fehér Sándorné, Rotter Ida, özv. Hubinszky Adolfné, Rotter Vilma férj. dr. Mangin Károlyné, ennek férje dr. Mangin Károly, — testvérei Eitner József neje Gilming Emilia, Eitner Anna, férj Darnay Kajetánné, férje Darnay Kajetán, Eitner Mária férj. Vollhofer Ferenczné, ennek férje Vollhofer Ferencz, — unokái Eitner Emilia és Eitner Margit, ugy az összes rokonság nevében megtört szívvel s mély fájdalommal jelenti a forrón szeretett s örökké felejthetlen hitvestárs, a legjobb anya, nagyanya gyermeke, testvér és sógornő szül. Rotter Julia urnőnek folyó hó 7 én reggel 8 órakor agyszélhűdés következtében életének 44-ik és boldog házasságának 26. évében az Urban történt gyászos elhunytát. Áldás lengjen hantjai felett!

— **Tojáskereskedés.** Tannenbaum E. híres hamburgi czég, mely Londonban, Berlinben, Bécsben és hazánk több nagyobb városában bír kiviteli cikkek számára üzlettel, Csáktornyan is állított fel bevásárlási telepet tojás kivitelre. Ez által Muraközben a már lendületnek indult tojáskereskedés és tojástermelés még nagyobb lendületet nyer. Figyelmeztetjük vidékünk gazdaszonyait erre a körülményre, s ajánljuk a tyukok ápolását, figyelmökbe! Szép pénz vándorolhat Muraköz és vidéke szorgalmas és élelmes gazdaasszonyainak a zsebébe abból a szép összegből, a mit Tannenbaumék erre az üzletre szántak. Ugy halljuk, hogy a csáktornyai üzletet ötvenezer frt. alaptőkével kezdték meg s e tőkét megnagyobbítják, ha szükséges lesz. Pénz tehát van elég, csak tojás is legyen elég!

Az asszonyok ki nem fognak a rém pletykákból. A csepü telegráf itt hajmerező híreket hoz.

Miron kecskéje egyszer csak boldog állapotba jutott. A furiangos állat kóborlásában valahol megtelepedett magáról.

Miron fogait csikorgatta dühében s oldalba vágta egy darab kővel.

Az állat ösztönyszerűleg kerülte az embertelen gazdát s Miron dűhe napról-napra növekedett.

Végre a kecske minden baj nélkül megellett a egy szép kis fekete állatnak adott életet.

Mironon erőt vett a babona kábulata.

Hiszzen a nőstény kecské általában elleni szoktak, de miért ellik éppen az ő kecskéje? Neki nem kell egynél több kecske! A háznál most is sokan vannak. Egy ember és egy állat: vagy vegyük úgy, hogy két állat s most egy harmadik tolikodik ide.

Miron elhatározta, hogy a kis kecskét megöli.

Megöli, de nem úgy, mint vágó állatot ölni szoktak, hanem mint egy varázsló, egy bűbajos ellenséget, a ki a háshoz tolikodik. Az ilyennek vére atok.

Miron a babonásdüh ingerelte.

Egy nap sikerült elfogni. Azonnal guzet csavart s a kamarában felakasztotta.

Aztán mintha gyilkosságot követett volna el: reiteneles érzés vett rajta erőt.

Leült a fák tövébe.

A kis kecske életteleentül csüngött előtte a gerendán.

Nagy robajjal szaladt elő nemsokára az anyja, mely talán meghallotta az utolsó hangokat.

Kimeredt szemével Mironra tekintett s csak-hamar föltalálta fiát.

Mintha ösztönyszerűleg eltalálta volna a történeteket.

Két lábra állva, első lábaival megfogni igyekezett, mintha le akarná venni a veszélyes helyzetből, csodálatos emberi hangokat hallatva.

Miron üvegesedő szemekkel bámult egy darabig s aztán erős kötelet vett elő.

A kecske még mindig két lábán állott, — aztán lihegve mintha Miron felé indulna.

Miron hurkot vetett a nyakába s felhuzta a fia mellé a gerendára.

Aztán még egy kötelet vett elő s belőlről magukra zárta a kaliba ajtaját.

Nemsokára mind a hárman ott függöttek: a gida, a vén kecske és a Miron.

A szomszédok másnaprajok törtek az ajtót s nagy röhögéssel üdvözölték a három felakasztottat.

Aztán megdöbbenve kifejezhetetlen babonás aggodalom és félelem vett rajtuk erőt s keresztetvetve futottak sézt.

Vaday József.

Sándor jeles zenekara ma vasárnap a «Hattyu» szálloda éttermében fog hangversenyezni. A n. é. közönség pártfogását e helyen is kéri a zenekar tagjai.

— **Difteritisz** gyógyszerum. Dr. Neuóark Béla kezdeményezésére Keszthelyen gyűjtés folyik a difteritisz elleni védőtáshoz szükséges gyógyszerum beszerzésére. Ezen célra a keszthelyi takarékpénztár 25 frtot, többben 5, 2, 1 frtot, összesen 100 frtnál többet adakoztak eddig. A gyűjtés még folyik. A begyűlt összegben a városi hatóság beszerzi a gyógyszerumot s az orvosok rendelkezésére bocsátja. A szegények ingyen részesülnek gyógyszerben.

— **Égésügy.** A belügyminiszter a napokban terjesztette a képviselőház elé az ország múlt évi egészségügyi viszonyairól szóló nagyérdékű jelentését, melyből ismeretjük a következőket: 1) 1893-ban 40550 egyénnel kevesebben haltak el, mint az előző évben 2) Hólyagos hímző tavaly 1224, az előző évben 8426 embert pusztított el. 3) Difteritisz és a kroup áldozatainak száma tavaly 34,183, míg 1892-ben 49 481. 4) Vörheny 1893-ban 6253 — 1892-ben 8237 áldozatot követelt 5) A kanyaró 1893-ban 6253 — 1892-ben 7380 ember halálát okozta 6) Szamárhurutban 1893-ban 4424, míg 1892-ben 6474 gyermek halt el. 7) A tifus 1893-ban 5696, míg 1892-ben 9150 áldozatot követelt. 8) A vérhas 1893-ban 2728, — 1892-ben pedig 4456 embert pusztított el. Tehát az 1893-ik év határozottan sokkal jobb volt mint az 1892-ik év, egészségügy tekintetében. — A Pasteur-intézetet 1893-ban 701 gyanús állat marta ember kereste fel, hogy védő oltásban részesüljön. A 701 megmárt és beoltott egyén közül 7 halt el. — A hazai fürdőket 181,698 vendég kereste fel, köztük 20,232 külföldi. — Az orvosok száma 1893-ban 4174 gyógyszerészeké 1846, az okl. bábáké 7357 volt. Az orvosok száma 1893-ban 127-el szaporodott. — Hímzőoltásra az állam tavaly 70,388 frtot adott ki.

— **Almabort készíteni** legalkalmasabb idő az október hónapja; mert ekkor az alma legtöbb levét, vegyes almából (15 kilogramm) 12 sőt 13 litert, novemberben már csak 9–10 litert, decemberben alig 7–8 litert ad; ennek oka részint az elpárolgás, részint az almának túlértése, megkásásodása. A gyümölcsök érését azzal lehet megakadályozni, ha azokat lehetőleg hűvös helyen, 2–3° meleg helyen tartják.

— **Szegediek** paprika-termelése. Nemcsak szappanja, hanem még inkább paprikája is világhírré vergődött már Szegednek. A paprikát rendszeren 200 holdnyi területen termelik és körülbelül 15–20 ezer méter-mázsát szokott az évi termés adni. Két év óta a paprikaórlással foglalkozó vizi- és szárazmalmok mellett már gőzmalmok is foglalkoznak a növekvő paprika-termés megórlásával. Megjegyzendő, hogy körülbelül 3000 család foglalkozik a mezőgazdaság ez ágának művelésével, egy-egy családra rendszeren 5–8 méter-máza jut, mely után 100 forinttól 240 forintig szereshet, a minél vagy csöves alakban, vagy őrlött állapotban értékesíti.

— **Rablás megdőlése** a méheknél. Ilyen táron, kivált mézszük időben nagyon gyakori jelenség a méhek közt a rablás, a mi oly sok kaptár veszedelmét szokta okozni. Hogy rablás folyik valamelyik kaptárban, azt arról ismerjük meg, hogy az illető kaptárba felette sok méh repked ki és be, a kas körül pedig összekapaszkodva öldösködnek egymást a méhek. A rablás magyarázata az, hogy valamely idegen törzs, sokszor a magunk méhéből, sokszor idegen, távoli

helyről, egyszer csak ráüt egyik vagy másik törzsrre és annak méhét elkezd rabolni. A törzs nem akarja hagyni a mézet, a miből gyilkos verekedés támad s a méhek százával, ezrével öldösködnek egymást, míg végre a megtámadott kason végleg erővesznek s azt teljesen elpusztítják. Ha észre vesszük ezt a bajt, úgy segíthetünk rajta, hogy a kas minden nyílását sárral vagy egyébbe eltömjük, hogy ott idegen méhek ne férkőzhessenek s a röplyukat is elszűkítjük annyira, hogy ott 1–2 méhnél több ne mehessen be. Sőt legjobb a röplyukba egy ujnyi hosszú szűk csövet betapasztani, hogy csak azon járhassanak a méhek ki s be. Az ilyen szűk nyílást aztán jól megtudják a méhek a betolakodók ellen védekezni, mire azok belátván, hogy nem győzhetnek, 1–2 nap múlva békében hagyják a megtámadott kaptárt. Különben ha még a rablás ki nem tört is, nagyon jó már ilyenkor a kasok nyílásait eltömni s a röplyukat megsűkíteni.

Nagyszabású emlékművé nőtte ki magát a „Magyar Tanfőrfiak és Tanítónők Ezredéves Albuma,” melynek szerkesztésére a Békésen megjelenő „Tanügy” című közlöny felhívására egy bizottság alakult a hazai tanügyi lapok szerkesztőseiből. Az Album fénynyomatai Lajos műtermében készülnek s a művészi kivitelű vastag fedélborítékokat az előfizetők az első küldeménynyel már november hó folyamán megkapják. A további küldemények havi részletekben fognak szétküldeni. A vállalat kivitele igen praktikus, a menyinyben lehetővé teszi, hogy az arcképek és életrajzok a mű megjelenése folyamán is elfogadhatók s így azok sem késtek el, a kik eddig arcképeiket nem tudták beküldeni. A mű áraban jelentkezésnél 3 frt; jövő év január folyamán 8 frt és szeptemberig a harmadik 3 frt részlet fizetendő. Bővebb tájékoztatást nyújt Vaday József a „Tanügy” szerkesztője Békésen, kihez minden küldemény intézendő. A mű bolti ára 12 frt lesz s így előfizetők 3 frittal olcsóbban kapják.

Herczeg Ferencz lapja. A Dolovai Nábob Lány, a Matamur, a Gyurkovics lányok, a Simon Zuzsa szerzője szépirodalmi hetilapot indít. Természetes, hogy ez a lap is oly tüneményes lesz, mint a milyen Herczeg Ferencz írói munkássága. A hírneves szerző nem experimentált, nem készülődött, egyszerre meghódította Magyarországot. Ilyen szerep vár lapjára is, a mely hetenként, nagy terjedelemben, gyönyörű és gondos kivitelű képekkel teli, jelenik meg. Az első számot november elsejére várjuk. Herczeg lapja, mondani sem kell, az élő Magyarország közlönye lesz; az élő társadalomé és irodalomé, művészeteké. Frisvesség, változatosság és egyszerűség: ezek a jelesei. Nem egy francziakodó, tulművelt kis közönségnek, de a nagy, jóízű társaságnak csinálják Magyarországot legjobb írói és első festői. Herczeg Ferencz szerkesztő a család írója és új vállalkozása is a magyar családunk lesz konventionális, szinte szük-közönye. Az ő friss dolgozatait kitűnő képekkel illusztrálva rövidesen meginduló új hetilapja hozzá legelsőbb, Singer és Wolfner előnyösen ismert kiadó czégre (Budapest, Andrassy-ut 10.) gondoskodik arról, hogy a Herczeg lapján olcsó áron juttassa az olvasók kezébe. A képes hetilap ára egy évnegyedre 2 frt.

CSARNOK.

A silbak.

— Hadbírósg elött. —

Négy fegyveres katona, csillogó szuronyai között lép a hadbírósg termébe s mikor megáll a kérielhetetlen törvényszék előtt arczának halványasága eltűnik. A fegyveres kíséret egyik tagja három kemény lépéssel az ezredes elé megy s tisztelg.

Sólyom Imre infanteriszt a brigádból.

A rab katona, mikor nevé emliteni hallja, bilincshe vert kezét szokásból a sapkához emeli, s megtelik a szeme könnyel.

Nem ügyel rá senki.

Infanteriszt Sólyom, — tőri meg a komor, vérsáteljes cserdet az őrnagy hadbíró szigorú sza-

va, — tegyen őszinte, igaz vallomást s beszélje el újra a történeteket!

A sokat szenvedett rab mellől felszakad egy nehéz sohaj s megkezdi a vallomását:

Hideg zivataros éj volt. A fagyos szél zimankót keverő szárnyával csapkodta a fellegvár rácsos ablakait, s végig sepert az ágyus sáncokon, a havas fergeg, Heteu voltunk a vártán a 18-ik századtól.

És ki volt a várna parancsnoka, Solymosi? — kérdezte az ezredes a rabtól.

A legény arczán végig borong egy sötét árny s a szeme megvilian, mikor kinyögi a Kovács káplár nevét.

— Maga haragszik Solym a káplárra, pedig jó barátok voltak, egy falubellek?

A halvány katona kezein megcsörren a bilincs s szép, fekete fűrés, fejét somoruan rázza.

— Nem, sohasem voltunk. Egy leányt szeretünk mindakettlen s azért vagyok most rab... Hogyan?

Mert azon a csunya viharos éjjelen együtt voltam vártán a káplárral.

Volt pénz bőven, hozatta a bort s it'unk, annak a leánynak az egészségére...

S aztán.

— Mikor aztán a bor a fejembe szállt, a káplár nevetve küldött ki silbaknak a vár észak, sarkán.

A rab katona nagyot sóhajtott, még a hadbírósg tagjai sajnálkozva tekintettek rá.

— Cudar egy hely az a sarok. A kavargó fergeg oda csapkodta a havat mámoros arczomba s mikor leginkább fáztam, dideregtem, hallottam a káplár gunyos, rikácsoló hangját, a mint a várta legénységének esküdözött, hogy megfagyaszt a hidegben, rabbá tesz, elpusztit, de az a leány mégis az övé lesz. Nem látom meg soha a falumal!

A sápadt vonásokon végig csurgott két könnyesepp a vásott kopott mundérra.

Oda szoritottam fegyveremet erősen a vállhoz s ingadozó léptekkel jártam a mohos falak mellett, a szél rémítően süvített a várók rései között, a hó is elkezdett apró pelyhekben esni s nekem úgy fetazott, mintha a vihar sikongácaiba valami édes, bűbajos leánydal vegyült volna belé...

A tiszték összenéztek.

Mindenki érezte, hogy ez a legény nem hazudik, hanem egy igaz szomorú történetet beszél el. Na tovább! — biztatta az ezredes.

Összehuztam fagyos tagjaimon a köpenyt s egy pillanatra megállva, oda támaszkodtam az ágyu párkányához. Tudtam, hogy hibázom, de az a fájó saibadság, melyet a hideg, a süvöltő fergeg okozott, erőt vett rajtam s lerokadtam s földre.

S a fegyver?

Miért nem adta meg a vérszjelt?

Kiesett a kezemből... Csak a szállfagáló hó pelyhek lágy terhét éretem arczomon s behunyt szemekkel is láttam annak a leánynak arczát, a ki eljött a várókára, fölém hajolt, fülembé sugott s lecsókolta fáradt szempilláimat...

— És? Mi történt akkor?

A rab katona összeremegett, a szeme vilámokat szört.

— Akkor, vagy aztán egy erős lökést éreztem a fejemen s mikor fölébredtem, előttem nevetve, kacagva a káplár. Husz esztendői várósg pájtás, a miért elaludt a silbak! — szóllott kárörvendve s szuronyok között kísértetett haza.

Tehát beismeri, hogy elaludt az őrálláson? kérdezte a hadbíró meghatottan.

A fogoly legény feje ajáhanyatlott mellére vonagló ajkáról elszállt az utolsó sóhaj,

— Igaz, beismerem!...

Nemsokára a vallomás befejezte után megdördült a cigány tábor dobja s a szomorú perges elnémultával elhangzott a nehéz itélet.

Tíz évi súlyos várósg — egy álomért.

A rab katona bilincshe vert kezével tisztelgett a szuronyok között állt s rövid perczek múlva csikorogva zárult be utána a brigád kapuja.

A fehér hópelyhek pedig szállingáltak tovább, mintha semmi sem történt volna.

Bibó Lajos.

Felolós szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Laptalajdonos és kiadó;

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

könyvkereskedése.

MEDJIMURJE

8 urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vrom. — Sve pošiljke tišće se sadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Jozsefa urednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo:

Kutšara Fischer Filipova kam se predplata i obnane pošiljaju.

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obnane se poleg pogodbe i hal računaju.

na horvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk. Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“. i t. d.

Najznameniteši rezultati

zadnjeg pučkog popisa vu Magyarškoj Horvatskoj i Slavoniji.

Prvi pučki popis obavljaj se vu zemljah krune magjarske još ljeta 1785—1787, ter nam je anda moguće, da sto ljetah nazad sprevdjamo razvitek žiteljstva

Ljeta 1787 nabrojeno je gradjanskog žiteljstva 9,394.105; ljeta 1850. 13,191.553 (srednji godišnji prirast 0.64%); ljeta 1857. 18,768.563 (0.62); ljeta 1869. 15,417.327 (0.99); ljeta 1880. 15,642.102 (0.13) i ljeta 1890. 17,349.398 (1.09)

Vudira vu oči stagnacija izmedju 1869.—1880 Zrok joj je bil vaskojački epidemčni betegi, zatim financijalne i gospodarstvene krize, kakve skorom vsi mladi orsagi preterpeti moraju. Onda je broj žiteljstva opal vu 32 varmegjije magjarske (od 63), a vu 3 horvatske varmegjije (od 8). Vu Zatisju i vu gornjoj Magjarskoj nestalo je žiteljstva skorom zevsema. Od ljeta 1880. pako premenile su se prilike sasvim: vezda se povaud broj žiteljstva diže, samo još dvě varmegjije (mošonjska i szepeška) pokazuju manjak. Nadalje se vu najnověše vrěme opaža još i ovo Pred ljetom 1880. bila je zahodna Magjarska najbolje nastavana, a vezda se vidi, da se razmerno vu Alföldu i vu Slavoniji žitelj-

stvo najhitreše diže. Centralni statistički ured sumnja, da bu tak ostalo, ar se ov prirast osniva na višku poroda, a opaža se, da broj poroda od 1886. ljeta ovamo vse više nazaduje. Uz to se više ljudih izselilo, nego kaj se doselilo, ar je faktično prirast izmedju 1880—1890 od naravnoga za 227.817 dušah premali. Samo vu 15 magjarskih varmegjijah nije tak, a od ovih je samo deset, vu kojih višek faktičnoga prirasta više nego li jeden procent iznosi. Nasuprot ima Horvatska za 19.909 dušah više, nego kaj bi po višku poroda imati mogla. Zrok se bu kešeš povedal.

Žiteljstvo (ludstvo) se vu varaših (gradovih) vnogo brže diže, nego li vu selima. Ljeta 1850.—1890, bil je prirast vu varaših 73%, a vu selima samo 25%. Manjak pokazuje samo 13 varašov, vsaki od njih ima menje nego li 10.000 žiteljah. Vu Budapešti naraslo je žiteljstvo od ljeta 1850, za 214%. (Ovo naglo razvijanje deluje nepovoljna na druge varaše vu Podunavlju. Požunu jes na neprilici još i bližuji Bač. Još jakše od Budimpešte naraslo je žiteljstvo vu Szombathelyu (Sabariji). Veliki varaši vu Alföldu alabo rastu doseljivanjem, tu još uvěk domaće žiteljstvo glavni kontigent.

Vezda, da vid mo, kak je sastavljeno selsko žiteljstvo.

Vu razmeru bilo je pripadnikah po rodjenju

iz iste varmegjije po rodjenju	78.5%
iz drugih varmegjijah po rodjenju	15.6%
iz drugih zemljah Štefanove krune po redjenju	8.5%
iz Austrije po rodjenju	0.8%
iz drugih državah po rodjenju	1.8%
nepoznatih po rodjenju	0.2%
Vu razmeru bilo je pripadnikah po zavičajnosti	0.1%
iz iste varmegjije po zavičajnosti	37.5%
iz drugih varmegjijah po zavičajnosti	6.4%
iz drugih zemljah Štefanove krune po zavičajnosti	4.5%
iz Austrije po zavičajnosti	0.5%
iz drugih državah po zavičajnosti	0.9%
nepoznatih po zavičajnosti	0.1%

Ako ova dva stupca izporedimo, to bumo videli, da se velik del stranjskih stalno vu svojoj domovini nastani i da tu zavijačnost stiče. Najstalnoše je žiteljstvo vu Erdélyu (93.8% prvih kategorijah), a najnestalnoše vu Potisju (82.9%), i to zaradi Budimpešte, kam se vnogi sele. Selsko se žiteljstvo doduše nerado seli, ali se ipak od nekog vremena opaža, da se žiteljstvo seli sa Tise i Körösa na dolnji Dunaj vu Tiszu. Vu ostalom vrědi ovo pravilo, narod se seli iz govoritih krajov nu ravnicu i sa severa proti jugu.

Iz severnih i nekotih zahodnih varmegjijah sele vnogi vu Ameriku. Zrok selbi je gospodarstvene naravi. Ta je selba počela

ZABAVA.

Dvie kratke pripoviesti u formi opisa.

I. Redovniki kakti branitelji potlačnih.

Vrhu ove theme drzal je gospodin plebanuš Wassermann prošle godine u Maincu pred „Mužkim društvom“ (Männer Verein) predavanje, koje je vrlo dobro izpalo i svestrano ugodno primljeno bilo.

Poklankam bi bil iz Culturno historičkih podatakah jasno predočil potreboću imućnog stanja meštrov i poljodjelavcov, jer se svi stališi od ovih hrane, te kak je krivo, tko bi ova dva stališa hotel tlačiti ili odviše izcekavati, prešel je na njihov začetek i njihove št'niku (branitelje).

On reče: Mi vidimo kak su redovniki u Europu zajedno sa sv. Evangelijom i poljodjelstvo doneali a to su naročito bili Benediktinci, a kad je seljak poljodjelavec već čvrstvo stal, pričele su i raznovrsne meštrije po kloštrih cvesti, jer gde god je klošter stal, tu je bila sigurno i meštirilica (Werkstatt).

Dobra diela kršćanska i napredovanje kulture medjutim nisu mogla preko noći barske okolnosti poganstva iztriebiti k tomu bi bilo potrebuo diela od stotine godinah. Velikašionih vriemenah nisu baš najpravednije sa podčinjenimi si podstupali te su se uviek čule tužbe potlačenih, a osobito poljodjeljavcov i meštrov. Gde medjutim nije blo javnih braniteljev za nje, oni ipak nisu smeli bez obrambe ostati; jer redovniki su se za nje zavzeli, negda i pogibelju lastovitoga života. Oni su stupili pred mogućne velikaše, tam su im njihove nepravednosti predbacivali i za poboljšanje prosili. Govornik je tu nebrojone dokaze nabrojil to k tomu još i sa starinskimi spisi podkriepil, da nisu samo Benediktinci ovak činili, nego takaj i potlašniji redi, Franciskani, Kapucini, Jezuiti i t. d. osobiti zagovoritelji seljačtva i meštrov bili.

Oni su puk tak proti krivičnim porezom (porcijam) kak proti odurnomu užuraštvu u zaštitu vzeli. Hiljadam je bilo življenje oslobodjeno kroz pravo azyla (utočišće-vtekalisće) kojim su kloštri svakoga branili, koj je u pogibelji k njim dobežal.

Govornik zatim još napomene zasluge redovnikah prigodom kužnih betegov, gde oni bez svakog straha iz kršćanske ljubavi od jednog okuženog do drugog hode to im vlastitom pogibeljom za život, utiehe sv, viere

diele i konačno njihovu kršćansku ljubav i požrtvovanje prigodom gladnih ljetah i t. d.

Govornik zaključil svoj govor riečmi: „Ovo je izvauredni i veličanstveni kip blagoslovljenog diela kloštrov, pak kakovu hvalu imaju za to?“

II. Kinezki cesar pri plugu.

Oi prastari vriemen navada u Kini, da kinezki cesar jedan krat na godinu u svojoj osobi vlastitom rukom orje i pluje, za da stim znamenitost poljodjelavskog stališa javno pred svijetom pokaže, postoji i danas,

Kinezke novine „Hupao“ pišu o letošnjem cesarskem oranju sliedeće u kinezkom jeziku, a bil je tako dobar g. professor dr. Jablonzky, pak mi je taj članak verno na hrvatski resp. njemački prevel. Ose pišu ovak: Čim je zora zabelila, izšel je cesar sa mnogobrojom pratnjom velikašah iz svoje palače. Ovu processiju gledati, bilo je nekaj veličanstvenoga, kaj se je još tim veličanstvenije kazalo, pešto su ulice, kojimi je processia išla, osobito očišćene i sakinčene bile. On komad zemlje, koje bil za cesarski plug odlučea, bil je sa u zemlju zabitimi očeki ograničen, iz kdjih su nebrojone zastave, razne fele i razne farbe leprhale. Na svakom vuglu rečene zemlje bil je šator podignjen,

1880, bila je 1889. i 1890. na vrhuncu, a prestala je 1891. ljeta. Vsega se je izšlo jedno 80 000 dušah, većinom težaki i seljaci, koji su se opet većim delom dimo povrnuili. To je selenje preporučeno tak, da se je počela podupiranjem vlade (kormanja) tekstilna industrija siriti, ter je narod imajući zasluzbe, ostal domaj. Vnogi sele vu vu Austriju naročito vu Beč, zatim vu Horvatsku, osobito iz južnih varmegijah (na pose iz Nedelišća, Strahoninec i Pušćine), dapokon vu Rumunjsku i to vnogi Székelyi iz Erdé'ja, koji se više nevracaju.

Najgusteše je ljudstvo (žiteljstvo) izu zevši glavni građ Budapest, vu zahodnoj Magjarskoj, vu Alsöldu i vu srēdnjem Erdelju, i to preko 50 dušah na četvornom kilometru. Najgusteše je na seljena zapadna (zahodna) magjarska nizina (59), a od varmegijah čanadska (81). Karakteristična su vu magjarskoj ravnici velika sela: 105 njih, a vsako ima više od 10.000 dušah. Poprečno iznosil je broj dušah vu jednoj seli koj občini občini ljeta 1890. vu zapadnoj magjarskoj nizini 925, vu severo-zapadnoj magjarskoj 745, vu severo-izhodnoj Magjarskoj 614, vu Erdelju 864, vu sevnom Bolisju pako 1250, vu južnom Potisju 1615, a vu ravnici med Tisom i Dunavom dapače 3164.

Prvi podatki o razdelbi žiteljstva po narodnosti vu Magjarskoj i Horvatskoj poteču od ljeta 1840., ali se osnivaju samo na privatnimi informacijami statističara Fényesha. Službeno se je prvi put netirala (bilježil.) narodnost žiteljah, kad je ljeta 1850. obavljen popis pučanstva. Jednako je bilo i ljeta 1880. Sedeca skrižaljka poka zuje razdelbu građanskog žiteljstva po narodnosti

1840

Magjari	4,212 759
Nemci	1,417 712
Slovaki	1,687 256
Rusini	442 903
Rumunji	2,202 543
Horvati i Srbi	2,144 312
Slovenci	40 864
Ostali	32 057
Skupa	12,880 406

pod kojem je pšenica, hrš, jačmen i ostalo klasno žito na ceremoniju čekalo. U sredini polja su stali u bogatu odeveni Dvoru spadajući veliki dostojanstveniki, svaki sa zastavom u ruki, a po strani i vaz pute su stali veliki broj potovanih i sledoglavih poljodjelavcev, opet svaki sa nekim poljodjeljskim orudjem u ruki.

Sada cesar prime lievom rukom za kvaku pluga a desnom digue bič te pričme orati. Pred plugom predprešeni blk, bil je žutimi rubci i pantleki (žuta farba je cesarska farba u Kioi), nakinčen te su ga dva muža iz cesarske garde vodila. Nekoje prisutne osobe vršile su iza toga svaka svoju ulogu u toj ceremoniji, obdelavali su raznim orudjem na razni način polje i posejali sieme.

Kad je cesar jedan krat okolo s plugom došel, dojdju za njim tri princ, a za ovimi opet devet velikasev na red. U to vrijeme, dok su još ovi svoje ceremonije obavljali, potegnul se je cesar u svoj grad.

Čudnovato izpričavanje.

Jeden jagar i jedan doktor su išli u lov na šljuke, a to za dase doktor, kak je sam rekul, jedno malo zvičba u strieljanju, ili

	1850.
Magjari	4,919 235
Nemci	1,508 252
Slovaki	1,739 871
Rusini	447 377
Rumunji	2,239 992
Horvati i Srbi	2,160 260
Slovenci	4 862
Ostali	181 704
Skupa	13,191 558

	1880.
Magjari	6,443 487
Nemci	1,953 911
Slovaki	1,864 529
Rusini	856 062
Rumunji	2,405 085
Horvati i Srbi	2,352 339
Slovenci	85 551
Ostali	179 138
Skupa	15,642 192

	1890.
Magjari	7,426 730
Nemci	2,107 577
Slovaki	1,910 279
Rusini	883 392
Rumunji	2,591 905
Horvati i Srbi	2,611 264
Slovenci	94 679
Ostali	228 572
Skupa	17,849 398

Od židovah pribrojnos je 40% Magjarem, a 60% Nemcem

KAJ JE NOVOGA ?

Poziv na predplatu.

Prvim dnevom meseca oktobra odprla se je predplata na novine „Medjimurje“ za četrti fertalj, dotično za konec ovoga ljeta.

Prosimo stoga poštuvasse naše predplatnike, da nam na početku zadnjega fertalja predplatne zaostatke po pošti pošljeju, a predplate za četrti fertalj ponovlju.

bolje rekuć u pogadjanju, jer pošto je riedko u lov hošil, nije niti dobro znal pogadjat te se je divjačina segurno mogla po polju igrati, ako je on u lov išel. — Hajde anda na šljuke! Na letaški se šovjek najbolje izvlečba u pogadjanju.

„Gospodin doktor le — zavikne ma jagar, kad je opet po svojoj staroj navadi šljuku fulal — „Kam su k-biesu gledali, da ovu sad nisu pogodili, em njim je tak izraven dosla, da bolje nije moguće. — I šhepec bi ju bil zgodil.“

„Jee — odgovori doktor — „ona je tak fletno letela u cik cak, da dok sem ja na cik streljal, već je ona sa cak bila gotova.“

Različite navade.

Došel je jedan dietić iz nemške u Čakovec k-meštru R, u dielo, te kad su seli k-obedu, zaželi majstor svim po navadi „dobar apetit.“ Posle nekoliko danah, veli nemec majstru: „To je gudna navada ovde u magjarskoj, da se pred obedom dobar apetit želi. Pri na u niemačkoj, tam toga neima — onde se uvijek pred obedom veli „Bog blagoslovi.“

Novi predplatniki moreju vsaki dan pristupiti. Ošna naših novinah je: Za jeden fertalj 1 for., za pol ljeta 2 for., a za čelo ljeta 4 for.

Za pošiljanje predplate poštom, molimo da se upotrebljeju samo poštanske naputalice.

Vu Budimpešti, 9 oktobra.

Vu desešnjoj sjednici zastupničke hiše predložil je minister prezeš dr. Wekerle kakti minister financijah proračun za ljeta 1895. Redovita potreba iznosi 421,053,098 for., transitorna 20,048,853 for., za investicije 20,095,195 for., izvanredna 6,597,662 for., skupa vsa potreba 457,792,748 for.

Redoviti prihod iznosi 445,875,831 for., transitorni 22,435,228 for., ukupni prihod 447,811,057 for., suvišak 18,309. Redovita potreba je večta prema ljetu 1894. za 26,470,263 for., pa kad se pripodobi sa redovitim dohodki, pokazale proračun zvun toga suvišek od 24,322,723 for., koji se budu mogli upotrebiti i sljedečega ljeta za pokriva izvanrednih potrebah i za investicije.

Potreba Horvatske — Slavonije preliminirana je za 683,938 for. više prema ljetu 1894.

Wekerle je popratil zakonaku osnovu o proračunu govorom, vu kojem je dokazal reelnost njegova proračuna, spomeaul je da se čuva orsag od daljih izdatkov, ar bi se mogle pokazati posljedice zloga stanja poljodjelstva. Vu ostalom budu predstojače reforme uprave zahtévale znatne izdatke.

Minister namerava izdati obveznice sa kamatnikom ispod 4% za stroške uredjenja željesnih vratah na Dunavu. Nastojal bude povisiti prihod neizravnih porezah, a najpavlje gledati, da osegura prihode za potrošno područje kod pive i cukora, sevsama včiniti slobodnim fabrikaciju piritusa za izvoz, odkupiti po orsagu ves špiritusa, koji se proizvodi za domaču potrbu, ter ga onda prodavati. Ministrov ekspozé včinih je jako dober utisak na vse stranke.

„Je moj dragie — odgovori majstor — „To ti odtud dohadja; pri nas dojde na stol toliko jesti, da čoviek mora pošteno dobar apetit imati, ako hoće sve pojesti i zato mu ga željimo; pri vas pak mera blagoslov odgor dialovati, ako hočete sitti biti polag onoga maloga, kaj na stol dojde.“

Naravski.

Dvie služkinje stoje pred izraelskom crkvom u Beštu, koja ima dva turne i na svakem turnu uru.

„Čuješ Trezika“ — veli jedna — „zakal su ovde na svakom turnu po jedna vura — kčemu dvie vure?“

„Znašmoja draga“ — odgovori joj druga: — „To ti je zato, ako ja sad n. pr. gledim na jednu vuru, a i ti u isti hip hetela znati, koliko je vur, kam bi onda iza toga gledala, ako nebi i na drugem turnu opet vura bila,

Em. Kellay

Castelar i Leo XIII.

Iz Rima javljaju, da je papa 10. oktobra prijel glasovitoga španjolskog književnika i političara Emilia Castelara u audienciju, koja je potrajala celu vuru. Papa je Castelaru razložio papinsku politiku na prema Španjolskoj i Francuskoj ter mu priobćil, da pripravlja dve enciklike za severnu i južnu Ameriku, takaj je živo poželel, da doprinese međunarodnom miru. Castelar se je u audienciji esvedočil, da je papa podpuno zdrav i duševno frižek. Iza povratka u hotel prijel je Castelar pohod ministra-prezosa Crispia.

Dvor u Gödöllu.

Iz Budimpešte javljaju: Carsko pušanstvo u Gödöllu nije vezda vi e tak sjajuo i razkošno, kak je bilo pred par ljetmi.

To seo već mre za zaključiti po prisposobi dnevnih strojkov za kućanstvo. Doklam je najmre pred 5 i 6 ljetmi dnevni trošek 800 for., denes iznosi strošek komaj jednu tretinu. Carski dvor troši anda od prilike kak kakva bogata aristokratska familija. I caričin stan nije vno go razkošneši. Carica stanuje u ljevom krilu dvo-a, gde ima četiri sobe s pehižtvom od šerlenoga baršuna. Isto toliko sobah ima i kralj. U sredini izmedjo obedveh stanov nahadja se salon za prijemanje. Poleg kraljice stanuje samo šitalica, frajlica Ida Ferenczy. Kralj i kraljica idu rano spat. ob 10. vuri na večer već je u dvoru vse tiho, ali za to je već ob 5. vuri u jutro vse na nogah.

Kralj zajtrekuje vrlo rano, za tim prima prijave i ide na vadasiju. Na vadasiji ostaje gustokrat 7—8 vure pak su vrlo veseli, ako je vadasija dobra. Ako pak kralj nejde na vadasiju, onda hodi u purgarskoj opravi u gorice, gde se već krat spomina s ljudmi. I u dvoru razgovarja se kralj večkrat zevsemi personami, koje se ondi nahadjaju.

Kraljica živi samotno. Ona se stane ob 6. vuri i ide šetat se. Ob 8. vuri zajtrekuje, a zatim se opet šeše. Kad kad ju sprevedja vrhovni dvorski meštar, barun Nopcsa. Za stare ljudi i malu decu kraljica se osobito zanima. Kraljica je vrlo uztrajna ter gusto krat šeše po 4 vure prez prestanka.

Castelar o papi.

Više rimskih listovah priobćuje izjave Emilia Castelara o njegovoj audienciji kod pape. Castelar povědja, da je papa najznameniteši, najkritičneši i najmudreši političar, koga je ikada upoznal. Audiencija se je silno dojmlila Castelara. O izjavah papinih o gorućih dnevnih pitanjih Castelar neće nikaj povedati,

Dugi sen.

Novine „Petit Journal“ pripovēdaju, da u Thenellesu, malom selu kod Saint Quentina jedna žena već 12 ljet neprestance spi. Ova imenom Margarita Bouyenal rodila je dete, koje je drugi dan vumrlo: Sud je hotel postupati proti njoj, nu kak je Margita opazila žandare, ona je skočila i zaspala (vnsnula) od straha, pak nju vezda nikaj nemre iz sna prebuditi. Četiri put na den davaju njoj mljeko. Mati spavajuće žene, koja ju dvori, suprotstavila se je prenosu u špital, gde su hoteli doktori da promatraju tu ređku pojavu, — a nije ju niti hotela izložiti niti na izložbi u Čikagu, za koju joj je neki „Barnum“ ponudil vno go penez.

Povednja u Dalmaciji.

Iz Kmina javljaju, da je reka Krka zaradi dugotrajnoga deždja porasla t i metera

nad normalom i poplavila ne samo varaša nego i celu okolicu. Stanovniki su u svojih hišah kakti zapeti. Hranu im dověžaju u čunih. Kvar je veliki, ter se šarca u samom varašu na 50 000 fo.

Sneg u Italiji.

Veroneške i milanske novine javljaju, da je zadnjih danah u prednjih Alpal opal volik sneg. U Camarati di Bedonia zapal je sneg na 30 centimetrov; sad je skverjeni. Druge pak novine iz Italije javljaju, da su soldačke barake na Colle del Mulu na jeden meter visoko snegom zasipane. Kak se ljudi smisjavaju nije u Italiji tak rano bilo toliko snega.

Testament prijateljice mačkov.

U Londonu vumrila je već prilično stara gospa Raines a pri njoj se našel testament u kojem zvan više zapisov u vjerske cilje, ostavlja svojim deklam osem mačkov i za šdržavanje vsake projedine mačke 240 maraka na ljeto. Glavni svoj imetek od 170.000 maraka ostavila je lordu Randolphu u priznanje njegova političkoga genija! Testament je za sigurno pred nekojim ljetom bi napravljeni.

Škole i krčme u Belgiji.

U Belgiji ima 150.000 krčmah i samo 500 školah; dohadja anda jedna krčma na 39, a jedna škola na 1170 stanovnikah.

Koliko je taborev bilo u Europi?

Od šestnajstoga stoletja navadja ratna (taborska) statistika ove broje: 44 tabori su vodjeni zaradi presirenja područja; 22 da se podigne tribu; 24 vodjena su zaradi odmazde; 8 da se odluči čast orsaga; 6 ih je izazvano zaradi svadje u preporu zemljištnom, 41 imel je da odluči, gde ima pravo na korumu; 30 ih je vodjeno pod izlikom da se ide u pomoć savezniku; 28 zaradi natecanja, gde bude imal vekši upliv; 5 ih je nastalo zaradi trgovečkog pitanja; 55 gradjanski tabori; na zadnje 28 vjerskih tabora. To je vsega skupa 286 taborev, anda blizu vsakoga ljeta po je jeden tabor. „Ljubite se med sobom!“ veli sveto pismo.

Koliko ima zlata na svetu?

Čitamo u novinah, da vezda ima u celom svetu do 5 350.000.000 dolara zlata u prometu, a po težini 865 tona.

Prvi telegraf.

Ovih danah navršilo se 100 ljet, od kah je prvi telegraf poslan iz Lillea u Pariz. Bilo je to 29 augusta 1794. ljeta. Prva veš bila je poslana francuskom konventu, da su francuski republikanski šerogi zavzeli festunga Konde.

Čim treba hraniti decu?

Novine „Linz. Volksbl.“ pišuju: Pred nekolikimi tjedni zapitala je jedna austriška nadvojvodkinja (Marija Valerija) pismeno plebanoša Kaeippa, nek bi joj za njezinu decu složil jestvenik. Na to je Kueipp doslovno sastavil ovakov jestvenik:

Zajtrek: Slad u mljeku kuhan s čokoladom ili jaka juha s črnim kruhom.

Obed: Samo gusta juha, varivo, malo mesa, ako je moguće samo govedine, sve slabo osoljeno i prez ikakvih začimbah. Testenina od grube mlje.

Tečajem dana: Pred polne falat šrnoga kruha (melja s posejami) i jedna jabuka (jesti šbelinjem), po poldau opet komad kruha i 6 do 8 šlicah cukorne vode.

Večerja: Jaka juha s črnim kruhom, eventualnom s rižkašom (rajz). Treba se habati vsim začimbam (dihaljam) soli i kiselim predmetom. Mljeka malo u malih porcijah s črnim kruhom; za šedju kiselu mljeko. Vino i pivo nesme se dati. Najbolša je voda. Sladkis je prepovedan, kak takaj i kava i teh (šaj).

Dobra Djeca.

Gospodin se Bog rasrdil na ljudi i nastal je šrez tri leta veliki glad u onoj zemlji. Nigder nije zraslo ni zrno zita. Kaj je poljudelavec posejal, sve se posušilo od velike suše. Tri puna leta ni kaplica deždja niti rose opalo nije.

Prvo leto su ljudi kak tak živel, gde je preostaló kaj zita, sve su potrošili. Dojde vreme setve! Koj je imel od staroga zita, ili koj je mogol kapiti, on je posvaj, moleći gospodina, neka blagoslovi ljetina i naj ljudstvo, neda poginuti.

Ali jaj! Bog ljudstvo ne smiluje. Kaj god bi u zemlicu posejali, sve se posušilo predi kak je proklicalo! Jaj! I ovo leto bude glada i novolje! Svet zaplače? Svet sejavča? Ar segurno mu je vumreti od glada.

Nekak ipak su pretiveli zimu! Nastane opet protuletje. Koj je našel koje zrnice, lepo ga posejal. Nu niti ovo leto neje blagoslova; zavlada opet strašna suša, spulna suhi vetri, — sve se posušil, i prepadne! Ljudi vumiraju, marha crkavala, kaj ljudstvo bnzačelo?!

U tem carstvu živel je zmženo car. Te car je još bil mlad, pak kak mladi su navek z mlademi, tak se je i on drušil navek z mlademi, bil u sesiji, bil u posla, bil u vojski, stari su nigdi poleg nyega ne meli mesta. Kaj su ovi mladi nepremileni delali tak su i nepremišleno s carom zapovedali.

Mine jedno leto, mine i drugo, šim spošelka tretje leto nastupilo, štim je više ljudstva pogibalo. Ziti zove mlad car mlado vječe. Vječa se; dok su nazaduje zaključili, kaj je greh samo pomisliti, nepak spelati, Dal je car zapoved, da se svi starci moraju vtopiti, da zabadav ne jedu kruh mladim. Koj bi od vezda kakovoga starca hranil i zadržaval, on bude smertjum kaštigau. I razišli su se glasniki po svem carstvu, da preglasiju carevu zapoved; gde gud bi kakvoga starca našli oni su ga vtopili prez milosdja.

U nekojem gradu toga carstva živel su tri brati, oni su imeli staroga otca. Kad su zaznali za carevu zapoved, javili su otcu.

Otec jim rekel: Neka se vrši volja božja i careva zapoved. Nu milujte mene! Volim da poginem, koji sam itak već z jednom nogom u grobu, samo da mi vi živite!

„Ne tak dragi otče!“ zakričali su sini u jen glas. Rajši svi poginemo, nego da te izdamo. Skrijemo te, pak si rajši od vust bumo trgali, kaj te bumo hranili.

Zatim zeli su tri sini si otca staroga odpelali su ga u komore, škopali pod podni cum gliboku jamu, nutri su ga skrili. Svaki dan su mu donesli kruha, kojega su si sami od vust otrgnuli, Tak je staree pod podnicum sedel dva ali trimesece, a sini ga hranili kak su ga najbolje mogli.

moči dobiti pri Pollak Bernatu vuraru vu Čakovcu (Pijac, Sparkassa). Pri njem se uzimljeju vure takaj za popravek za fal. cenu.

Nekaj za kratek čas.

Prosto sredstvo.

Gospa: „Gospon doktor, oni imaju veliko doktorsko znanje, pak mi naj povéju, kaj délažu, kad dobiju hunjavicu?“

Doktor: „Kišem, milostivna gospa!“

Pozna ga.

Tovaruš: „Drago, milo moje srčece —“

Tevarušica: „Zabadavo ti je, ključ od velikih vratih, nebuš dobil, denes buš domaj.“

Dobro sačuvana tajna.

Sluga: „Moj milostivi gospodar, mora još denes odputovati, pak Njim eto pošilja kakti svojoj zaručnici ov poklon, ali je rekel, da omot nesmeju prejdi odpréti, nego istom zutra na Njihov rodjen dan.“

Frajlica: „Dobro. A nije Vam nikaž više rekel?“

Sluga: „Niti réči, jedino kaj mi je nalog dal, da omot jako pazljivo bi nosil, da se nebi vu njem ljepa svilna oprava zgušvala.“

Na zdravje.

Doktor: „Nije moguće, da ste ves onaj tob potrošili, kojega sam Vam včera doneo!“

Mužača: „Je verek potrošen, moj muž ga je v pipi spušil!“

Skupec: „Vidiju, gospon doktor, ja bi više put bil betezen, da bi oni faleši bili!“

Priredil:

Glád Ferencz.

LOTERIJA

Buda 13-ga oktobra 1894

21 85 34 5 22

VASUTI MENETREND

CSÁKTORNYÁN.

Helyes	Napszaka	g	Perce	Gyors-posta-és vegye-vonat
Kanizsa felé	Reggel	4	39	gyorsv
	Délben	11	39	"
	Éjjel	10	07	postav.
Pragerhof felé	Reggel	5	52	vegyesv.
	Reggel	6	06	postav.
	Délután	4	16	"
Zágráb felé	Éjjel	1	17	gyorsv.
	Reggel	6	50	vegyesv.
	Délután	4	20	"
Varaszdig	Este	10	17	"
	Délben	11	44	"
	Reggel	6	05	"
Bobára Egerszegre	Délután	4	28	"
	Reggel	5	51	postav.
	Délután	4	01	"
Pragerhof felől	Éjjel	1	14	gyorsv.
	Este	9	32	vegyesv.
	Reggel	4	36	gyorsv.
Varaszdíró	Délben	11	29	postav.
	Éjjel	9	55	"
	Reggel	4	22	vegyesv.
Zágrábról	Délután	3	50	"
	Délután	11	17	"
	Este	9	30	"
Egerszegről Bobárról	Délután	8	52	"
	Este	9	42	"

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	5.70	—
Zab	Zob	5.60	—
Rozs	Hrč	4.25	— 4.50
Kukoricza ó	Kuruza stari	5.80	— 6.20
" uj	" novi	5.25	— 6.20
Árpa	Ječmen	5.30	— 5.50
Fehér bab uj	Grah beli	8.	—
Sárga " "	" zuti	6.75	—
Vegyes " "	" zmésan	5.75	—
Lenmag	Len	10.	—
Bükköny	Grahorka	6	—

Nyilttér.*

Henneberg G. (cs. kir. udvariszállító) selyemgyára Zürichben, a privátmegrendelők lakására közvetlenül szállít fekete, fehér és színes selyemzöveteket, méterenkint 45 krtól 11 frt 65 krig postabér és vammen-tesen, sima, csikos, kozkázott és minázot-takat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szín és árnyalatban.) Minták postafordultával küldetnek. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Ezen rovat alatt közlőttekért nem vállal fe-
lősséget a Szerk.

ODGOVORNI ÜREDNIK
MARGITAI JOZSEF

Arverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Zakál Henrik csáktornyai lakos végrehajtá-
tónak, — Vurusics József és neje Plincseca Katalin bükkösi lakosok végrehajtást szenvedők elleni 50 frt — kr. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék — (a csáktornyai kir. járásbírósa) területén lévő VI. hegykerület 578, tk. 2385, hrsz. a. ingatlan 480 frt és 2810 hrsz. ingatlan 32 frt az árverést ezen-
nel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az

1894 évi november hó 13 ik napján délelőtti 10 órakor.

a VI. hegykerületi községbíró házában meg-tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ing. becsárának 10% -át készpénzben vagy az 1881 LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kifejtett óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű ellásmervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbírósa, mint tkvi hatóság.
Csáktornyan 1894. aug. 13. 560 1—1.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é közönség becses tudomá-
ára hozni, hogy
Csáktornyan, Patak-utca, Morandini-féle házban

LAKATOS MŰHELYI

nyitottam. — Elvállalok minden e szakba vágó munkálatokat és főtörekvésem oda fog irányulni, hogy pontos, gyors és szolid készítményeim által — jutányos árak mellett a n. é. közönség bizalmát és megalégedését kiérdemeljem.

A n. é. közönség szives rendeléseit kérve maradtam

kiváló tisztelettel

Klabucsár József

lakatos-mester.

899 2 2

Sárgőnczim: Gottschlig Budapest.

Telefon 57 86.

GOTTSCHLIG ÁGOSTON

tea-, rum- és cognac-nagykereskedő
BUDAPEST.

Központi iroda: IV. Váci-utca 4. sz

RAKTÁRAK:

IV. váci- utca 6. sz.

VI. András- ut 23.

A „Mandarinhoz“

„Hong-Cong városához“

a városház-tér mellett.

a kir. opera átellenében.

Kivitelű pinczék: X. Köbánya, fűzér-utca 9. sz.

Kizárólagos bizományi-raktár Csáktornya és vidéke részére

Strahia testvér uraknál.

Közvetlen behozatalu valódi chinai és orosz karaván teák, Jamaica-, Brazíliai- és Cuba-rumok, francia cognacok, likőrök a legfinomabb minőségben, eredeti csomagok és palaczkokban, eredeti árak mellett.

Arjegység kívánatra ingyen és bérmentve.

Ajándéktárgyak nagy választékban.

POLLÁK BERNÁT

órás és készerezés Csáktornán,

Főter, az új lakareképenztárt épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

SVÁJCZI ZSEBÓRA,
arany-, ezüst- és chinai ezüst-áru
raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban
olesó árakért.

Minden e szakmába vágó javításokat jóállás mellett a leg-
csöbben, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olesó árak mellett

Legjobb szerkezetű svájci zsebórák.

F a l i i n g e r ó r á k .

Pantlika Giliszta

fejestől

6 peroz alatt teljes biztonsággal a gyomorból feltétlenül kihajtatik a páfrány tokocskák által. Eredeti minőségben egyedül csakis

SCHNEIDER JÓZSEF gyógyszerésznél kapható Resicsán (Dél-magyarország). E

kitűnő gyógyszer biztos hatásáért jót állunk. Életkor megadása szükséges; utánzástól törvényesen védve van

Egy eredeti doboz ára 3 frt 50 kr. Postautóánvát mellett az egész világon szétküldetik.

Védjegy.

592 4-5

szétküldetik.

Magyar, német, francia és angol képekkel ökitett **MUNKÁK.**

Kő-, acél s réznyomatu **díszművek.**

Magyar, német, francia és angol **REMEKIRÓK MŰVEI.**

Az irodalom bármely ágában s bármely nyelven megjelent költött és kötetlen könyveknek legdúsabban felszerelt raktára.

Bármely szerző által írott, bárhol megjelent és hirdetett könyveknek leggyorsabb és árfőlemelés nélküli megszerzéséről gondoskodunk.

Az irodalmi termékeket illetőleg a legszivesebb készséggel nyújtatik fölvilágítás.

Utazási kézikönyvek, atlaszok, földabroszok, tervrajzok, föld és éggömbök.

Ima- és ájtatossági könyvek egyszerűen és legékeesebben kötve a leggazdagabb választékban. Mintakönyvek s rajzok **NŐIMUNKÁKHOZ.**

A „MURAKÖZ” társadalmi hetilap kiadóhivatala.

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

KÖNYV-, MŰ-, ZENEMŰKERESKEDÉSE

KÖNYVKIADÓHIVATALA, PAPIR-, IRÓ- és RAJZESEKŐZŐK RAKTÁRA, KÖNYVNYOMDÁJA és KÖNYVKÖTÉSZETE Csáktornyan.

Alapított 1850. évben.

Szótárak.

IFJUSÁGI IRAYOK, KÉPESKÖNYVEK minden kor és nem számára, minden nyelven, a legdúsabb választékban.

ISKOLAI és OKTATÁSI könyvek

minden nyelven.

Népies naptárak,

ALMANACHOK, zsebkönyvek.

*

Az összes irodalom termékei a könyvkereskedés raktárában megtekintés végett készen állanak s kívánatra, gondosabb megvizsgálás végett legnagyobb készséggel küldetnek mind helybe, mind vidékre.

Vidékről érkező megbízások kellő készséggel és gyorsasággal teljesítetnek.

Irodalmi közlönyök és jelentések ingyen szolgáltatnak ki a könyvkereskedés által.

SZAKASZKÖNYVEK.

Előfizetés elfogadtatik: minden bel- és külföldi folyóiratok, napi és

DIVATLAPOKRA a szállítás mind helyben mind vidékre a leggyorsabban eszközöltetik.

*

Megyéink tanintézetekben használandó tankönyvek folyton raktáron vannak.

MŰRAKÖZ

Szerkesztővel értekezni lehet minden nap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyiltárak és hirdetések.

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

MAGYAR ÉS HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A »Muraközi tisztii önszegélyző szövetkezet«, a »Csáktornyai takarékpénztár«, a »Muraközi takarékpénztár« sat. hivatalos közlönye.

Hirdetési árak:

Egész évre . . . 4 frt
Fél évre . . . 2 frt
Negyed évre . . . 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetési megállapítások:
Budapest: Goldberger A. V. és
Kekstein E. hird. irod. Békéscsaba:
Schalek H., Dukas M., Oppelk A.,
Danbe G. I. és társai és Horváth
Béla.

Nyiltár példosra 10 kr.

A hypnózis.

Lapunk azon olvasóinak, kik a hypnózis lényegével nem nagyon ismerősek, némi szolgálatot véltünk tenni azért, hogy a hypnózismusról és elaltatásról egyet-mást közlünk nem abból a célból, hogy most már lapunk t. olvasói is borura derűre elaltassák egymást, vagy gyógyításhoz fogjanak, hanem azért, hogy megismerkedjenek a hypnotizálás lényegével. Szóval: közleményünk célja ismeretelesítés. A tudomány jelenleg titkos tényezőkkel nem muntkálkodik, nem homályosíthatja tehát az orvosi tudomány nimbuszát sem, hogy látszólag titkos és varázserővel bíró eljárások a laikusok előtt és által is megvitattassanak, sőt azt tartom, hogy bizonyos szakmák realis érdeke akkor van biztosítva, ha azokba a laikus is beletekinthet.

Orvosi szempontból foglalkozván a kérdéssel, nem lehetne céltalán jóslatást és távollátást fejtgetni, hanem szorítkozom azon eljárásra, melynél a jöttendő szakértő olyan panaszok esetén, melyek nem szervi elváltozásokon, hanem inkább funkcionális zavarokon alapszanak, a hol a gyógyítók avagy ásványi anyagok megelőző használata azokat meg nem szüntette, — enyhítést és talán gyógyulást szerezni szándékozik.

A hypnózis technikája ép oly nehéz eljárás, mint bármely orvosi műtét, sok ta-

paszlatatot és nagy megfigyelést igényel. Biztonság a magatartásban; szükséges ahhoz, hogy valaki egy másik egyén lelki lényével rendelkezék és szenvedéseinek szubjective megkönnyebbitést szerezzen.

A ki az eljárás hatásában kételkedik, a kísérlettel nem sokat vár és ezt valamely komikus arckijátékkal, vagy hanglegjtéssel el is árulja, annak nincsen oka csodálkozni, hogy kísérletei eredménytelenek; viszont azon egyén nem alkalmas médiumnak, ki vagy meg nem győzhető a hypnózis realis értékéről, vagy ennek rossz következményeiről tart, mert ezen egyén, félelme és kínos érzelmei eloszathatlan akadályt képeznének. A hypnotizálás módjai különbözők ugyan, de valamennyi eljárás közös lényege abban áll, hogy elalváásra elmékeztető érzéseket hoz létre. Leggyakoribb módszer a következő:

A médiumot egy kényelmes karszékbe ültetjük és megkérjük, hogy ránk figyeljen és ezentul ne beszéljen, mert az elalváásban ez gátolná. Csöndes fekvésű és besötétített szoba legalább is az első kísérleteknél szükséges. Az altató a médiummal szemben foglal helyet és felszóllítja az utóbbit, hogy a kísérletező két kezujjára merősen szegezze tekintetét. Rövid időn belül különös érzések jönnek létre a fikszérozott egyénben, melyeket az altató esetleg azon célra használ-

hat fel, hogy azokat rábeszéléssel, ugynevezett szuggerálásával fokozza, például eként: »Látom, magánál hamar megy, már lecsöndesedik, arcza nyugodt kifejezést nyer, szemhéja nehéz, szeme pislog, már nem lát tisztán, már nem soká eljog aludni. Fogékony emberek két perc alatt elalszanak. Tehát a szuggerálás terén mozog a kísérletező; természetes, hogy a hypnotikus elaltatás stadiumában csak azon érzéseket tanácsos szuggerálni, melyek önkényt is (bár lassabban) létrejöhetnek.

A hypnózis tulajdonképpen gyógyhatása a szuggeráció alapszik; az pedig lényegileg abban összpontosul, hogy a médium kórtüneteit erélyesen és határozottan tagadásba vesszük, vagy biztosítjuk róla, hogy bizonyos mozgást vagy mozdulatot, mely előbb lehetetlen volt, eszközölhet, vagy az előtt lehetségeseket meggátoljuk, vagy végre ráparancsolunk, hogy általunk megállapított időben és módozatok között cselekvőleg viselkedjék. Hatásosabb az eredmény, ha a hypnotizált beteg javulását valamely orvosi cselekvéshez fűzzük, pl. ezen a helyen nincsen már fájdalma, meg nyomom, de a fájdalom elmúlt. Csizrogatás és nyomás a fájdalmas helyeken erős támpontja a lebeszélésnek. Még mélyebben ható lelki befolyást gyakorolhatunk az által, hogy a médiumot állapota, vagy annak egyes tünetényei felől némileg fölvilágosítjuk, bajának javu-

A »Muraköz« tározója.

Bem apó jutalma.

Alig hiszem, hogy lenne véresebb föld az országban a fehér egyházi síknál.

Az a gróf Haller-léle kastély körül elterülő virágos völgy igazi szentelt föld, melynek minden göröngyéhez fájó emlékek tapadnak. Ott porladoznak a szabadságharcz lángelkű költőjének hamvai is.

A segesvári kopár oromról a mély völgybe alá meredő gránitszikla, mely Szeriatin orosz tábornok nevével csak a zsarnokság uralmát hirdeti, egygyal több ok nekünk ahhoz, hogy imádatot boruljunk le azon a földön s egy könnyet ejtsünk a jellelen sírokban nyugvó hős honvédek felett.

Hát bizony, furcsa idők voltak azok, csaknem merészek.

Tegnap még békésen szántogatott a székelly az ugarban s ma már muszka hadsereg és Bem apó tábora feküdt meg a Küküllő mindkét partját.

A fölhamadott vihar gyorsan járt s egy-egy fényes villama bezakasztta a félországot.

A fehér egyházi csatátérrel szétröpítette a gyászt, a bánatot:

Oda van az erdélyi hadsereg!

Menekült, ki a merre látott. A magyar tábor roncsa'éka Szebennek vette útját s az éjsötétjében találgatták, hogy ki maradt ott, kinek viradt a tegnap utójára?

Maga a vezér, az öreg Bem is tűnődött.

Tegnap, a csata előtt küldött el két huszárt fontos okmányokkal a tartalék sereghez s azóta

a két fiúnak se hirt, se hamva. Mintha elnyelte volna a föld. Nem tudott a két gyerekről senki.

És míg a tábor a néma csendben egyre tovább haladt, a fehér egyházi vármező keleti szélén két huszár vágató alakja tűnt elő. Panyókára vetett mentőjüket lobogtatta a hűvös éji szél.

— Későn jövünk, pajtás! — szólt meg az egyik s megcsendesítette a rohanó állatot.

— Mintha táborlőzést látnék! — válaszolt a másik.

— Puszkapor, fűtszag terjeng a levegőben. Aztán mitéle mozgás az, a mit ide hajt a szél?

A két gyerek hallgatni kezdett s néma csend állott be. Egyszer aztán a fiatalabbik megragadta göröcsösen társának a karját.

— Hallod azt a szümmögő éneket?

— Hallom.

— A k o z á k o k d a n á j a. Bánatos szomorú nóta, hanem azért most diadalének. Élve sset a magyar sereg, pajtás!

Többet aztán nem beszéltek semmit, haladtak tovább, mentek a biztos halálba, a győzelem mámorában dühöngő ellenség köze. Egyszer azonban a porosz káló lö nagyot horkolt s léle ugrott az utból.

Ott hevert egy holttest. A csillagok fényénél látni lehetett, hogy az elesett honvéd dermedt karja akkor is göröcsösen szorította a kettőtört kardot.

— István! — szólt most az egyik huszár társához s a véres tetem mellett megállította lovát.

— Nos, mi az?

— Neked apád, anyád, szerető testvéred, epedő mátkád van, míg nekem nincsen sepkim.

— Aztán?

— Hát aztán tudod, elvinném én az izenetet, az irást magam is »apónak.« Te meg fordulj vissza, eredj, a hol várnak, könnyeznek utánad....

A kihézők ezek a szavak intézve voltak, szétmorsolt egy könnyet szemében s felelet helyett neki vágott a rémletes csatátérnek, mikor társai utolérté, levont ujjáról egy gyűrűt s átadta neki.

— Ha meghaltam, add vissza ezt annak a leánynak! —

Az örtűzek vonalán már jóval belüli jártak s úgy látszott, hogy szerencsésen főgnak keresztül jutni a tobzódo táboron, mikor egyszerre óriási lármá kerokedik a hátuk mögött s átkellen ordítás veri fel a csendet.

A két huszár sarkantyuba kapja a lovakat s neki vág a fekete éjszakának.

— Itt a halál, pajtás! — szól az egyik, mikor fejük fölött elsűvítnek az orosz fegyverek első golyói.

— Csak előre! Hátha?! — s örtült gyorsasággal iramodnak tovább.

Az ellenség egyre hátrább marad s abban a pillanatban, mikor már kesdenek szabadabban lélekezni, előtük terem egy csapat mámoros kozák.

A két huszár kardja megvilan az előbukkanó hold sápadt fényében s azután arat a halál... A rémes csatagásból csak néha hallatszik ki egy-egy elhaló sóhaj, fájdalmas nyögés.

Azután csend lass, fájó, néma nyugalom.

De virradó hajnalok, pirkadó napfeljöttkor Bem apó előtt állott a két gyerek, köcsösen sárossan. A lovakról csurgott a verejték.

— Jelentem alászan, tábornok ur, megjöttem. Az öreg lengyel oda ölelte a két fiút kebléhez Nagyszében piacozán s azt mondotta nekik tört magyarsággal:

— Derék gyerekek vagytok fiain!

Ez volt az egész jutalom, mit egy magyar tábornok katonáinak adhatott.

Hanem ez fölert a világ minden kínosával érdemjelével!...

ását, esetleges megsztinését érvekkel bizonyítjuk, mert a legtöbb esetben nem állunk szemben korlátolt önmozdonnyal, hanem éles ítélőképességgel bíró lényvel van dolgunk, melyre a hypnózis időtartama alatt nagyobb befolyást gyakorolhatunk, mint ébren létében.

A hypnózis tartama annak gyakorlati szükségességétől függ. Adott viszonyok között hosszabb hypnózis az eredményt biztosabbá teszi, mint rövid alvás, sőt utóbbi aztán sokszor fejfájással és levertséggel ébred föl a medium, mintha nem eleget aludt volna. A felébresztésre elég: Ez uttal elég volt. Ébredjen föl.

Szűk keretben e halvány vonással törekedtem a hypnózis hézagos képét vázolni. Én bizom gyógyító erejében is, bizom benne, hogy a Pravaz-fecskendő és Bistouri mellett foglal a jövőben méltó helyet.

Dr. Gnóm.

Alsó-Lendva a gyógyszerum ügyében.

Tekintetes szerkesztő ur!

Az alsó-lendvai járás főszolgabírája a városában lévő községi és körjegyzőkhöz f. vi. október hó 19-én a következő köriratot intézte.

A folyó évben Budapesten megtartott VIII-ik nemzetközi közegészségi kongressuson folyó évi szeptember hó 4-én Raux F. párisi tanár a dyphthérisnek antitoxikus vérsavával való gyógyításáról előadást tartott:

Ezen előadás az orvosi heti szemlében egész terjedelmében felvételvé, az abban közölt statisztikai adatok alapos reményt nyújtanak arra nézve, miszerint végre, valahára az emberi tudásnak sikerült egy olyan szert feltalálni, a melylyel az emberiség legveszedelmesebb betegségét leküzdéni lehet.

Ezen szer általános alkalmazhatósága, nak legnagyobb akadálya azon körülményben rejlik, miszerint az ma még nagyon drága.

Kérdem, hogy ott, hol sok ember, a nemzet jövőjének megmentéséről van szó, van-e drága szer?

Nincs hazafi, a ki ezen kérdésre nemel válaszolni képes volna!

Teljes bizalommal fordulok tehát a községi és körjegyző urak útján járásom hazafias lakosságához, a kik mindig megtalálták a helyes utat akkor, a midőn hazafiságról, emberszeretetről volt a szó! S nem kételkedem hogy a jegyző urak ügybuzgóságuknak legjobb részét fogják a nemes cél elérésére mozgósítani, hogy a felfedezés jótéteményeiben pusztuló gyermek nemzedékünk járásunkban is részesüljön

Kijki siessen filléreit a haza oltárán elhelyezni!

Tisztelettel kérem a tekintetes szerkesztő urat, miszerint ezt becses lapjában közzétenni, s e célra járásunk részére adományokat gyűjteni sziveskedjék. (A legnagyobb örömmel! Szerk.)

A begyűlendő adományok az alsó-lendvai járás főszolgabírájához küldendők.

Alsó-Lendván, 1894. október hó 24

Tisztelettel!

Baranyay Kálmán,
alsó-lendvai városi jegyző

Kinevezés. Az igazságügyi miniszter ur Szakonyi Jenő muraszombati kir. járásbíró-sághoz segéd telekkönyvvezetővé kinevezte.

Protosztás isteni tisztelet. Csáktornyan az állami tanító-képezde nagytermében november 4-én d. e. 10 órakor urvacsora osztással — egybekötött reform isteni tisztelet tartatik.

— **Társaskör Csáktornyan.** 1893. októberben az akkor fennállt „Polgári Egylet” közgyűlésileg elnapolta magát — jobb időkre. Az egyesület azóta szunnyadt, megvált tőkéjét takarékpénztárban kamatoztatta, könyvtárát elajándékozta; butorzatát eladta. Többször történt már kísérlet arra nézve, hogy a kaszinót felébresszék; de akkor a törekvést nem koronázta Most, úgy látszik, mégis csak életre hozták a társas-kört! A város fiatal embereinek egynéhánya, élükön Zakál Lajos joghallgatóval s Fárnek László dr. kir. közjegyző-helyettesével, megkezdte a gyűjtést s ennek eredménye volt a f. hó 22-én megtartott, elég népes értekezés. Itt kitént, hogy a társaskörnek máris 54 tagja van, kiknek száma bizonyára szaporodni fog, a mint a társaskör tényleg élni kezd majd. Meg is alakult nyomban. Elnöknek Ziegler Kálmánt, alelnöknek Zakál Henriket választották meg. Pénztárnoka Polják Mátyás, háznagya Probszt Ferencz, jegyzője Zrinyi Károly, ügyésze Wollák Rezső lett. Választmányi tagok: Hirschmann Adolf, Koltarits Mihály, Nuzsi Mátyás, Pálya Mihály, Simon Lajos, Tóth István. — Alapszabályukat, melyet a belügyminiszterhez fölterjesztenek, en bloc elfogadták, az esetleges stiláris változtatások eszközzésével a választmányt bízták meg. A társaskör helyisége a „Hattyu” szálló első emeleti nagytermében s a mellette lévő szobában lesz. Szini előadás vagy táncmulatság esetében a kaszinó tagjait ideiglenesen más szobákkal kárpótolják a nagyvendéglő épületében; vásár napján azonban — igen helyesen — hálóvendégek elhelyezése céljából a kaszinó nem engedi át termeit. — Arról is van szó, — legalább per tangens érintették, — hogy egyesíteni kellene az új kaszinót a városban már évek óta fennálló s virágzó kereskedelmi kaszinóval. Az eszme mindenestre eléggé fontos, hogy helyes kmoly-sággal foglalkozzanak vele. Csáktornya nem oly nagy város s talán nem is kívánatos, hogy kebelében két ilyenféle egyesület fennálljon. A kereskedelmi kaszinó megmutatta ugyan, hogy a maga szűkebb körében speciálisabb hivatalának megfelelőleg is fenn tudja magát tartani. sőt virágzik is; ez a társaskör is boldogulni fog; de mennyire inkább érvényesülne az ily társasköröknek jótékony hatása, ha nem szétforgácsoltan külön-külön, de megszapított létszámmal, felölve a város legkülönbözőbb intelligens elemeit, egyesülten törtétnének a cél felé, mely a kaszinók sajátlagos missóját képezi. A mennyire tehát örvendünk, hogy a társaskör megalakult, a annyira kívánni valónak tartjuk, hogy a két kaszinó egyesítése ténynyé váljék! — Mint halljuk, már november 1-én nyitnák meg a termeit a kaszinó tagjainak. A társaskör a régítől 180 frtot örökölt; melyet eddig Sziágyi Gyula urod. titkár kamatoztatott; ez az összeg lényegesen szaporodni fog, ha a hátalékos tagsági díjakat is behajtják, mit különben a fölösztatást kimondó gyűlés jegyzőkönyve tényleg el is rendel.

A kereskedelmi ifjak önképzőköre jövő hó 4-én estélyt rendez, a mi által ismét bebizonyítani igyekszik azt, hogy helyesen

fogja fel feladatát és csakugyan az önképzést tűzte ki egyesülésekor céljául. Az estély programja változatos és érdekes, s a mi a fő: legnagyobb részt maguk az egyleti tagok szerepelnek benne. A szereplők közt van Herlinger Olga k. a. is, a ki elismerést érdemel azért, hogy zongorajátékával és énekével emeli a kereskedelmi ifjaknak szellemi élvezetekre és önképzésükre irányuló törekvését. A csáktornyai keresk. ifjak önképző egylete 1894. november 4-ki (vasárnap) estélyének Músora: I. Bölcső dal Mozarttól zongora kísérettel énekl Herlinger Olga kísasszony. II. Felolvasás A magyar keresk. ifjakról tartja Hirschmann Henrik ur. III. La Sonnambula J. Leybachtól zongorán előadja Herlinger Olga k. a. IV. Ivás közben Petőfy Sándortól szavalja Kopjár Sándor ur. V. A föld és népei cultur historico geographiko, humoristico előadás, monolog (magán beszéd) Gabányitól előadja Dorner József ur. VI. Népdalok zongorakísérettel énekl Herlinger Olga k. a. Kezdeté nyolcz órakor.

Vasnedelmas lakótárs. E hó 24-én este egy muraközi tanító egyik csáktornyai kisebb vendéglőben hált meg. Éjjel egy uriasan öltözött vendég 'érkezik, a kit a vendéglős ugyanabba a szobába szállásolt, a hol az emittelt tanító aludt. Reggel felébred a tanító, fel akar öltözködni, azonban nem találja ruháját, de a lakótársát sem, a ki már este jelentette' hogy korán reggel el fog utazni. Abban a hiszemben, hogy a cseléd kivitte ruháját tisztogatni, várt, de mivel sokáig nem jött a cseléd, lármázni kezdett ruhája után. Most tűnt ki, hogy lakótársa elvitte nadrágját, kabátját, mellényét, czipőit és ingét. A bajon egyelőre a vendéglős segített, a ki vendégét ellátta a legszükségesebb, nem épen reá szabott ruhával. Hogy a pénze megmaradt, annak köszönheti, hogy tárczáját vánkosa alá tette.

— **A Dunántuli Közm. Egyesület ülése.** A Dunántuli Közművelődési Egyesület választmányának Szell Kálmán elnöklete alatt ülése volt, a melyen Fenyvesy Ferenczet választották meg a megüresedett alelnöki székbe. Porzsolt Kálmán bemutatta jelentését az egyesület kisedővőiről, ismertette a vándorkönyvtárakat, a milyeneknek szervezését az egyesületnek is indítványozta. Rákosi Jenő az indítvány érdekében szólott. Őt és az indítványozót bízták meg azután a könyvtárak programjának megfogalmazásával. Szóba került az ülésen a kivándorlás kérdése. A megyék alispánjainak hivatalos kimutatása szerint a kivándorlás — a vagyonosabb osztály köréből is — óriás mértékben terjed. Az elnök azt az érdekes körülményt is megemlítette, hogy míg a földről Amerikából évenként pár millió forintot küldöttek haza, addig a Dunántulról kivándorlottak nem igen jönnek vissza s pénzt sem küldenek. Az ülésen végül elhatározták, hogy az egyesület közgyűlése deczember közepén lesz Budapesten, majd Dr. Wlassits Gyula képviselőnek és Porzsolt Kálmán titkárnak buzgóságukért és fáradozásaikért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott a választmány.

— **A széptő-egyesület** f. hó 21-én d. u. 3 órakor az elemi népiskola I. osztályában közgyűlést tartott, melynek tárgyát a léte-sítendő sétatér elhelyezése képezte. Jelen volt 80 tag. Elnök röviden ismerteti azon két telket, melyet a választmány ez idő-szerint legalkalmasabbnak tart a sétatér elhelyezésre. Egyik a Wagner-féle telek a Mező utczában, a másik a perlaki utozában a Hirschmann féle telek, hozzávéve a Kaczun-és Petrics féle földeket. Felemlíti még a

város által iskolaépítésre megvett két telket is, mely szintén alkalmas volna e célra. Ez után hosszabb eszmecsere indult meg, melynek Alszeghy Alajos alelnök felszólalása vetett véget. Felszólalásában felhívja a közgyűlés figyelmét arra, hogy ha szemügyrel kísérjük a városok fejlődését, azok mindig valamely élénkebb forgalmu ut-, vasut vagy folyók felé veszik irányukat. Ezen szempontból ő azt óhajtáná, hogy a sétatér is a városnak valamely élénkebb forgalmu pontján helyeztetnék el. Azért kéri a közgyűlést, ha ezen említett telkeket nem tartaná alkalmasnak a sétatér elhelyezésére, inkább — hagyja ez ügyet egy időre függőben. Hasonló értelemben szólalt fel Prusatz Alajos városbíró is, kérésén a közgyűlést, hogy a sétatér elhelyezésének kérdését egy időre halasztssa el, miután a városnál több olyan ügy nyer rövid idő múlva elintézését, melyek a város fejlődésére nagy fontossággal bírnak. Ilyenek a többek közt a kaszárnyaépítés és a vasutállomás kibővítése, melyeknek kedvező elintézése folytán is már egészen más képet fog nyerni a város. Ezen építkezések befejezése után nagyon valószínű, hogy több magánépület is készül, melyeknek telkei, hogy merre lesznek kijelölve, azt még nem tudni. Ezek szerint tehát most még nem tudhatni, hogy a város fejlődése merre veszi irányát s könnyen megtörténhetnék, hogy a sétatér a városnak éppen azon pontjára helyeztetnék, hol az céljának legkevésbé felelne meg. Ezen két felszólalás alapján egyhangulag elhatároztatik, hogy a sétatér elhelyezésének ügye egyelőre függőben tartatik, vagyis elhalasztatik.

Maraton az oly sokáig vajudó kántortanítói ügy végre megoldást nyert, a mennyiben Horváth Mihály, a volt kántortanító, önkényes lemondása folytán, Herboly Lajos királylakai állami isk. tanító választatott meg egyhangulag.

— **Szeszföldök** ügyében a kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki, a mely szerint azok a szeszföldkészítékek, a melyek más alkatrészekkel nem bírnak mint egy, a tűz és az abból eredő gázok által közvetlenül érintett üsttel, keverőkészülékkel, üstsisakkal, hűtőpalaczkkal, kigyóalaku vagy egyes hűtőcsövekkel és az üstsisakot a hűtőkészülékkel egybekötő csővel, a k's üst fogalma alá sorolandók, az ily szeszföldökben való pálinkafőzésre szolgáló telepek a szeszgyári telepekkel egy sorba nem állíthatók és e szeszföldökre nézve az 1884 ik évi XVII. t. cz 32 §-a alkalmazást annál kevésbé találhat, mivel a szeszföldöknek ily földkészítékeken való gyakorlása a szomszéd birtokosokat lakókat, avagy egyáltalában a közönséget nem háborgatják, nem károsítják avagy veszélyeztetik.

— **Magyar sítábotok** Amerikában. A newyorki konzul jelentése szerint nagyon keresik ott a sítábotnak való magyarországi fát, úgy hogy egy megbízható ügynök, (czime; Ottó Kaff, New-York 69. Pone Street) tavaly vagy 80 ezer forint értékű ily botnak való anyagot vitt be Magyarországról. Legkelendőbb a finom cseresnye, meggy, a köris, vadgesztenye, a melyek ez réért Magyarországon 400 - 600 frtot kapni, míg az akácza pálcákért ezrenként 30 - 100 frtot fizetnek. A fákat 1 - 4 éves korukban vágják, s úgy a mint vannak, viszik ki, legfeljebb egyik végükön meghajlítva. Még a botnak való szép venyige is vevőre talál. A hol hát ilyen fa van, írni kell a nevezett ügynöknek, csak hogy németül.

— **Szőlők** közt nálunk csak ritkán találunk más kulturális növényeket s akkor is csak a szőlő első vagy utolsó éveiben,

a szerint, hogy a szőlő még vagy már nem nyuít elég jövedelmet, de ezt is csak kisbirtokosoknál. Igaz, hogy ennek oka nem kizárólagosan a föld okszerű kimelésében, hanem a tőkék egymáshoz való közelségében rejlik, mely más növény prosperálását teljesen kizárja. Külföldön, hol a sor és tőketávolság gyakran másfél, két méter és több, a közbeeső helynek kihasználása nem éppen ritka dolog. Általában ezen eljárást roszalni nem lehet, mert köztudomásu, hogy a szőlő táplálékát mélyen a föld színe alatt s így a felső talajréteget csak igen csekély mértékben veszi igénybe. Ily kultusznövény első sorban a magluczerna, mely ily formán természetve igen szép, teli magvakat szolgáltat és teljesen arankamentes. Répa, burgonya és kel a beárnyékolás hátránya miatt csak igen nagy tőketávolságnál tiltethető. Stájerországban igen gyakori a pohánka, melynek hátrányos oldala, hogy sűrű növekedése folytán a földet tőkéletesen betakarja s ennélfogva annak felmelegedését akadályozza, táplálék iránti igényei csekélyek.

— **Gyúró Gszlő** czeglédi jóhirű gyümölcsfaiskolájának mai számunkban megjelent hirdetését t. olvasóink szives figyelmébe ajánljuk.

CSARNOK.

Dalok.

I.

Muraközi barna, piros leányok!
Mar én többé ti hozzátok nem járok...
Eihervadt a kezetekben a virág!
Hervadt szíromot szór reátok a világ.

D. Áva folyó zavaros, ha megárad,
Mégis, mégis fáj a szívem utánnad,
A sok között nyílló virág vagy te még!
Szeretlek is, miként senkit — feleség!

II.

Fecske madár csicsereg a bástsián...
Van nekem egy szőke kis ~~szőke~~ szeretőm!
Fecske madár est csicsergi csatenn:
„Szőke leányt, ne szeress te sohasem.”

Fecske madár nem hiszek én tenéked;
A magyarhoz nem őszinte beszéded!
Német irakkot hordasz te is magadon,
Nem segítesz sohasem a magyaron.

Bálután.

Lesajlott a kis lánynak
A legelső bálja —
S nem jött álom szemére
Két ójjel utána...

Piros arca halványul...
Kérdi édes anyja:
„Mi bajod van leányom?”
— Nagy a szívem baja.

Nem éreztem még eddig,
Hogy mi a szerelem?
S most egyszerre a bálon —
Felébredt szívemben...

Ejféli előtt egy jogász
Rabolta el szívem...
Ejféli után — huszártiszt
Lett imádóm, hívem.

Nincs nyugalmam — ~~vajna~~:
Tetszik mind a kettő: —
Édes anyám mondja meg,
Melyik jobb szerető?

Farkass Károly.

Az aprók.

(Vigjátékoska.)

Személyek: Dezső (11 éves).

Aladár (10 éves).

Dezső. Az igaz, hogy ügyetlen ficszó vagy ki látja a cigarettát asztalon gyurni. Nem gyurni kell azt pajtás, hanem sodorni. Ugy! A jobb kezéd mutatójára viszi a szerepet. Látnod? már kész Nesze!

Aladár: köszönöm. Rágyujthatok?

Dezső. Na, na. Hát persze. (Enyelegve). A házi urat látod bennem és én megadom az engedelmet. A. Milyen jó neked. Már gymnasiista vagy.

Felsohajtva. Ej ha én is az lennék már...

D. (Miközben üstfelhőt ereszt a légbe, mosolylyal.) Ugyan mi lenne akkor?...
A. (felförtyanva) Mi? Sok! Először is az atyuskám nem az Én ujságomat jártná.

D. Az Én ujságomat? Ha, ha! Nem rossz. És miért?

A. (fontoskodva). Olyan gyerekes izetlenségek vannak benne. Majd a mérag ess meg. Mihaszna históriák. A kutyácska, mamácska, tapákolás, luci-finci-minci. Nincs benne, képzeld nincs benne regény. Oh, én irádom a regényeket.

D. Te, teacskó! Minő kár, hogy nem velem jársz. Nálunk már önképzőkör is van.

Aladár: Ön-kép-ző kör?

D. — Igen, önképzőkör. Vasárnap délelőtt. Felolvasások, szavallatok és kritikák. Sőt a Kohn gyerek azon töri az essét, hogy lapot adjunk ki, lapot csakös, lapot, Czime lesz az „Ibolya”, ha azt meglátod, kifakad az epéd. Talán ilusztrálva is lesz.

A. Ne mond?...
D. Majd meglátod. Kézről-kézre fog menni, őszintén szólva ideje is volt, mert a Magyar Ifjúság Lapját én is unom, egy kis versemet küldtem föl...

A. Ah, verset? D. Azt (szomoruan), de rettentően lerántottak.

A. (Bosszankodva.) Szégyenletes, küld vissza azt a lapot.

D. Azt nem fogom tenni. Mert a lap engem egyben tőkéletesen kielégít.

A. (kiváncsian) miben?

D. Tudod-e hogy czimez? A. Hogyan? D. „Nagyreményű” Köteles Dezső, gymnasiumi hallgatónak.

A. Dicső.

D. Tudod mit, mondok neked egy mulatságos esetet. Nevetni fogsz rajta. Hallgadj. A mi nap a latin órán deklináltunk.

A. (szomoruan). Engem is szokott néha a mama.

D. Biffo! Ez nem afféle deklináció. Ez tán még unalmasabb. Én éppen az „Ibolya”-ban megjelenendő beszéllyem női alakján törtem a fejem, mert csakös, nem olyan könnyű am novellát írni, mikor a tanár föl szólít.

A. Megjédtél?

D. Csigavért pajtás! Nem tudtam és ennyi az egész. A tanár kiállított a pulpitus mellé, kicsit restelem, de azt tudom, hogy egy író az efféle prózai dolog nem alterálhat.

A. Minő szépen is tudsz te beszélni.

D. De most jön a java. A pulpitus nagyon alacsony. A tanár notizza nyitva volt. A többit képszelheted.

A. Kukuoskáltál a jegyekbe. Hiszen est azoktuk mi az — elemiben is.

D. A jegyeket nem bírtam kiolvasni, de kicsibe mult, hogy a mit láttam, kacsojra nem fakasztott.

A. Mi volt az? D. As asztalon egy fölbonatlan ujság feküdt. Ha jól emlékszem, valami közoktatási ujság.

A. Gyermekejság az?

D. Dehogy! A tanárok ujságja. Képzeld, est olvastam a czimlapjáról: T. C. B a g y o n i S á n d o r tanár urnak, Hallod! „Tisztelt czimű” A tanár tisztelt czimű, én meg nagyreményű. M, ez nagyszerű!

A. Haha! Ez őst a jó pipa. Ha, ha, ha, (Tapsol.)

A függöny sebessen le.

Felelős szerkesztő:

MARGITAI JÓZSEF.

Laptalajdonos és kiadó:

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)
könyvkereskedése.

S urednikom može se svaki dan govoriti od 11 i 12 vruom. — Sve pošiljke tišće se nadrižaju novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Josefa urednika vu Čakovcu.

Izdateljstvo:

Kajšara Fischer Filipova kam se predpiata i obznane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predpiatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kn.

Obznane se poleg pogodbe i šal računaju.

na hrvatskoj i magjarskom jeziku izlazeći društveni i povučljivi list za puk. Izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“. i t. d.

Gospodarstvo.

Kada konje kupuješ pazi!

1. Ako sam konja presuditi neznaš, da li je i sa kakov pocel, jeli je zdrav ili nije, nekupuj ga sam, nego vzemi sobom razumnoga prijatelju ili poštenoga živinara (kuršmita). Nejdj pak nigdar na senjem prez dobroga prijatelja kakti svedoka.

2. Ako vzemeš sobom na senjem zvucenoga koga ili kuršmita, plati mu trud dobro, obilno, ar vu takvoj trgovini ima vnogo skušavanja a povrh toga on je odgovoren, da dobro kupiš. Platiš li slabo ili nikak, gledal bude da predobi za se trgovca konjah. Takovi ljudi vrlo rado mite.

3. Nemisli niti na mešetare. Mešetari su pajdaši konjskoga trgovca; oni ih zato plaćaju, ar ih trebaju.

4. Ne mēnjaj s trgovcem konja, da ga se oslobodiš. Trgovci navēk rado konje mēnjaju, ar pri tom najviše dobivaju. Kupec je navēk vkanjen.

5. Kupuješ li konje, budi navēk miren i hladen, da trgovec neopazi, da ti se konj osobito dopada. ar ga buš drugač vrlo drago (skupo) platil. Vrlo zlo i krivo delaju oni, koji trgovčevoga konja javno i glasno kude. Stim gubi trgovec i konj veru pri kupcu. Trgovec bude na tebe srdit, a more te i

javno na piacu psuvati i grditi, kaj ti nebi bilo drago.

Nigdar nije dobro osobito ljepo i skupo konjče od nepoznanoga, siromašnoga, cundravoga, nepoznatoga trgovca kupiti. Takvomu trgovcu neveruj, ar najviše krat takovi konji imaju nekakvu fallngu, koja se na prvi mah nevidi.

7. Neveruj trgovcu, koji sam od malih falngah svojega konja govori. On to čini, da na konju vekših falngah neopaziš.

8. Kada konja pregledavaš, gledj (motri) ga o'loga kakov je. Prvi pogled odlučuje. Nebavi se predugo podpunim pregledanjem po jedinih kotrigih tēla.

Vsaki mora znati, za koji posel kupuje konja, ter ga po tom mora suditi, jeli valja ili nevalja.

Regule za njegu domaćih živinah

Budi prijatelj živini, a ne mučitelj — Štalu drži čistju i vu redu. Vsako doba godine (ljeta) brini se, da vu štali bude navēk dober zrak (luft) i čistj zrak, pak svetlo. Dakak da štala mora biti za dosta prestrana. Kad hraniš marhu, drži se točno odredjenoga navadnoga vremena i mere. Brini se, da hrana bude zdrava a voda za napoj čista. Vsaki dan čistj jasle, korita, škafe, vēdra, iz kojih već marha jedu a isto tak i one posude, iz kojih pju, ar

budeš tak odtiral vnoge betege. Kad dojiš mljeko, potrebno je, da ti je posuda čista, ruke dobro oprane, a vsaki put moraš oprati cecke (vimena). Marha naj budu kaj čisteša, ar to unapredjuje (poboljšava) živinu i daje joj vekšu vrēdnost. A kad čistiš živinu, pazi, nije li gdē ranjena, betežna. Brini se, da ti životinja (marše) dovoljno miruje i odmara (počiva) se, ter da odpočiva i spava na dobroj stelji (nastelju). — Večkrat moraš pregledavati orudje, jeli je vu redu, ter da morti pri poslu nemučj životinjju. Konja ne muči prekomernim terhom niti čim drugim. Vu simi, prvije nego budeš zavuzdaj (zažvalil) konja, stopi živale toplom vodom ili ribanjem. Biča kaj mēnje hasnuj, pak ti bude marše poslušneše. Ako ti zbeteža marše — a to se opazi, kad se hrani — vu sgodno vrēme i na pravom mestu izči pomoći. Sa vsakom živinom barataj strpljivo, a tak isto i kad se podkava. Navēk ti škodi, ako nečovečno baračeš, ar i životinja zna, kaj je ljepi način, a dobro pameti vsako dobro delo, koje joj se čini.

Deset regulah za dojenje kravah.

1. Nek mljekarica kaj brže doji, ar vu hitrini (friskoci) zavisi mast i količina mljeka.

2. Neka se krava čisto podoji, i to zato, kaj je zadnje mljeko najmastneše, i

ZABAVA.

Čislo.

U varošincu K. živel je nieki dosta bogat čovjek Prepetić, koj je to svoje življenje vrlo neuredno vodil. Puno svetovnog veselja i ušivanja razkalašenostih je on već davna svetu vieru u Boga i njegovu cirkvu, anda i sve kršćanske dužnosti već od više godinah na klin obesil.

Komaj da je stupil u četerdeset i šesto lieto svoje starosti, napal ga je pogibeljan beteg, koj će mu, po izjavi njegovog liečnika sigurnu smrt donesti. Pošto Prepetić nije imal niti žene niti bližnje rodbine, nagavarala ga je njegova družina, da prime svete sakramente, ali je njihov trud bil zabadav. I domačega gospodina plebanuša, ako ga je na to došel nagovarjat, znal je ozorno i perzetno odbiti. U tom se je Prepetić sad hvalil stim, da tobož ništ nevieruje, a sad opet, kakti izvan sebe burlačil u svojoj zdvojnosti.

Jednog dana dojde u njegov stan nieka deset godinjnja dievojičica te se služkinji prijavj, da bi rada sa gosponom Prepetićem govoriti i bude k betežniku pušćena. —

„Dragi gospon“ — prince mala milim glasom — „Moja mama me je polsala k-njim, za da njim za njihova dobročinstva, koja su nam izkazali, zahvalim. Pred kakovih šest tjednih su me dva zločesti dečki naganjali te su mi hoteli košaricu, u kojoj sam domov nosila jabuke, vzeti. Baš pred njihovom ovde hiškom su me rečeni dečki dostigli, kad su se oni na vuličnih vratih pokazali te nje pretirali. Ljubezno su me zatim za ruku prijeli, i neznam kak je došlo, da sam njim o bolesti moje matere i o našoj obćoj nevolji pripoviedala. Ja sam na to morala u njihov stan stupiti, gde mi je njihova služkinja punu moju košaricu raznimi jestvinami napunila, a oni sami su k tomu još prideli flašu vina te su me onda doma sprovodili. Od ovog vriemena molimo ja i moja mama za njih svaki dan čislo.“

Duboko genjen odgovori Prepetić »Dobro se slećam još na to, kaj tu sad pripoviedaš te mi se i čini, da nikomu nikaj dobra, izim onda tvojoj materi i tebi za mog življenja učinil nisam. A kak se zoveš ti drago diete i tko je tvoja mama?«

„Ja se zovem Klarica Bregić a moja mati Margeta Bregić te je jednog težaka vdovica.“ — Mala sad jedno malo zatihne a zatim strasljivo nastavi: „Jednu molbu prosim, da evo zahvalnomu dietetu nebi od-

bili. Moja teško betežna mati i ja smo više krat na dan čislo molile. Moja mati je ozdravela i opet zaslužbu našla. Neka budu tak dobri, pak nek iz moje ruke vzevu ono isto čislo, koje smo toliko krat molile i suzami kvasile. Nek je i oni svaki dan mole, te će milosrdni gospodin Bog i njim zdravlje povrnuti.“

„Daj mi sim čislo!“ — Prepetić komaj plašno zmuca.

Klarica mu preda čislo u posušene ruke te se zatim pristojnim pozdravom povrne domov.

Prepetić je na to postal mirneši te je ruke skupa, kakti na molitvu složil. Za jednu uru je pozval gospodina plebanuša k-sebi, koj je odmah dragovoljno došel, te se je pred njim skrušeno spovedal i pričestil te prijel sveto zadnje pomazanje. Sad mu je u duši na toliko odlahnulo, da tielesnu bolest skoro bez borbe smrtjum umrl, kak da je zaspal. U desnoj ruki je držal od dievojičice dobljeno čislo te je nje rukom švrsto na prsa pritiskul, a na ustnicah je titral posmiehak srećne smrti.

kaj bi se vime moglo vužgati, ako po dojenju ostane još mljeko.

3. Nek se točno obdržava ona vura, kad se ima krava dojiti.

4. Doji krave vu križ, tojest da vze-meš vu isti mah jeden prednji i jeden zadnji cecek s protivne strani vimena. Na taj se način vime pravilno giblje, s čim se dobi više mljeka. Kak je poznato, najviše se mljeka napravi vu vimenu za vréme dojenja, pokedob krave nose ponajviše 3 do 4 litre mljeka vu vimenu.

5. Nije dobro dojiti krave zmašivami.

6. Tak zvano ščipanje, kad se cecek prime, najmre na vrhu cecka nij dopušćeno.

7. Sa mladimi kravami, koje se teško doje, potrebno je blago (ljepo) baratati.

8. Čistoća pri dojenju glavna je stvar, ako hoćemo, da se mljeko nepokvari i da puter dugo traje.

9. Da li se ima dojiti dva ili tri put na dan, to zavisi o gospodarskih prilikah.

10. Za vréme dok se krave, dojiju, mora ladati mir vu stajah, ar ako su preplašena, davaju menje mljeka.

Kak moreju dugo živeti konji prez jela i plia.

Pri obsedanju vsake fele festungah pokazalo se, da konj more 25 dana živeti prez hrane, ako ima samo vode — Za pet dnevoov pogine od žedje, ako dobiva suhe hrane, ali ne vode.

Izvadek iz gosp. knjige napisal
Glád Ferencz.

KAJ JE NOVOGA ?

Adresa magjarskih biskupa.

Kardinal i primas Vaszary predal je vu čtrtek dneva 11. oktobra, Njegovomu Apoštolskomu Velićanstvu, vu formi adrese,

molbu vsega episkopata i katoličkoga puka Magjarskoj, nek bi Njegovo Velićanstvo uzkratilo previšnju sankciju zakonskoj osnovi, koja bantuje veru i više stoljeća stara prava katoličke Cirkve, ter dušno spoznanje od deset milijunah katoličkih državljana. Ovu je adresu episkopat vu svoj konferenciji jednoglasno, prez ikakve debate prijel. Njezin se sadržaj za vezda vu čelosti nebude dal vu javnost. Tuliko se ipak zna, da episkopat žnijom zevsema odprto i jasno sjeća Njegovo Velićanstvo na krunidbenu prisegu, na duboko znamenovanje cirkvenih obreda (ceremonije) prigodom krunjenja, na kraljevske dužnosti, naročito na dužnost, da bude navék čuval i branil pravice katoličke Cirkve. Vu adresi spomihje se i ta okolnost, da je Magjarska po svetom Štefanu izručena osobitoj obrambi B. D. Marije i da je katolicizam navék vernom ljubavju odan bil tronušu i previšnjoj dinastiji. Napokon istiće adresa velike pobigelji, koje se groze Cirkvi. društvu, domovini, moralu i samoj dinastiji od zakona, koji vu očitom protuslovju stoji sa načelima vjere; kaj ih je Bog vu poklad predal svojoj Cirkvi. Tim je magjarski episkopat vu ime katolicizma učinil zadnji korak.

Stanje honvédstva.

Po izkazu ministra domobranstva iznosi broj magjarsko-horvatskog domobranstva vu miru 2565 oficirov, 17.408 momakah i 3101 konja. Taborsko stanje izkazuje 4537 oficirah, 168.999 momakah i 16.160 konjah. Uknjiženo stanje 4396 oficirov, 565.279 momakah (soldatov) i 12.475 konjah. Odtud se vidi, da na prelazu od m'nog stanja vu taborsko stanje us'ed uknjiženog stanja još navék menjka 141 oficir i 3685 konjah. Zaradi toga budu jednogodišnji dobrovoljci vu domobranstvu z mesta imenovani oficiri, a ne samo oficirskimi zamjeniki. Prekobrajnjí višek momčadi iznosi 97.280 momakov.

Koliko se penez zapuši.

Austrijski minister financijah priložil je svomu proračunu više izkazovo prirastu stanovitih dohodkov, pak je osobito zanimivo

znati, koliko se penez hiti vu dim i srak na duhan. Još ljeta 1888. iznosila je ova svota samo 77.647.975 for., ter je svakoga ljeta rasla za blizu dva milijuna, ter je već ovoga ljeta za prvih šest mesecih iznosila za 1.138.585 forinti više, nego li vu istom razdoblju prošloga ljeta. Za ljetu 1895. izkazana je ova svota vu proračunu sa 88.687.000 forintov.

Vrednost čistoga aktivnoga imetka vu Magjarskoj.

Magjarski orsački računarski dvor izkazuje vseukupnu vrednost čistoga aktivnoga imetka sa 334.396 milijunah forintih. Ova svota proizlazi iz izjednačenja aktive sa 2.630.224 milijuna i pasive od 2.295.928 milijuna. Pretežni del aktivnoga imetka — 1.435.957 milijunah — sačinjavaju nepokretne; vrednostni papiri iznose 86.829 milijunah. Vrednost čistoga aktivnoga državnoga imetka narasel je vu ljetu 1898 sa 74.243 milijunah.

Snég.

Iz Ljubljane javljaju, da je ondi 15. oktobra večer padal snég, koji je za kratko vréme oblékel čelu okolicu belom koprenom. Isto tak opal je snég vu okolici Celovca i na vsih alpinskih vrhuncih.

16 dece.

Vojvodkinja od Parme, najmlajša sestra najvojvodkinje Marije Terezije, tovarušice nadvojvode Karla Ljudevita, rodila je 17. oktobra vu dvoru Švarcau sina. To je 16-to dete vojvode Roberta od Parme.

Spomenik grefa Andrassyja.

Sada su definitivno skopljeni kontrakti glede podignuća spomenika (monumenta) grefa Andrassyju vu Budimpešti. Vsi stroški s honorari za natečaj i delo iznose 200.000 for. Kipar Zala, koji bude izdelal spomenik vu terminu od tri ljeta, računajući od aprila 1894., dobi bude za svoje delo 75.000 forinti, odnosno još 5000 forinti, bude li se kod ostaloga dela mogle toliko prišparati.

Pobieda (obladanje) ljubavi.

Već se je pol noći približalo, kad je gospodin plebanuš T. u svojoj sobici još pisanjem zabavljen bil. Jeden gotov list i na pol izpunjena poštanska naputnica (Utalvány) ležali su pred njim na stolu. Sad vzeme veličastni stavec iz stolne kiste jednu rolu srebernjakov te je počme brojiti. Na jedan krat iz nenada posegne stranjska ruka iza pleć gospodinovih za penezi te riečmi: „Da se niti negenu niti napisnu, jer njih odmah ovom furkošnicom zatućem“, — stupi razbojnik pred njega.

„Mene nehudeš obkral, nego jednu siromašnu vdovicu“ reče gospodin plebanuš razbojniku. Ov zpazivši list na stolu posegne za njim misleći valjda, da je pun bankah, te ga naglo odpre i čteti počme. Za vrijeme čitanja bilo mu je na lica videti, da je zmir nemirneši čim dalje čteje. Na jedan krat dojde njegov nemir na najvišji vrhunec i samo ga suze obleju.

„Oh ja nevoljni zločinac“ — zavikne sada — „Oni su dakle moju mater, kad je sim došla na prošćenje i tu zbateškala u svoju hižu vzeli i dvorili, nju batrivali a posle i obilno podpomagali. Oni su joj i baš sad nakanili ovu podporu poslati i njezin zahićeni

sin njih je hotel porobiti, ako bi se branili, dapače i ubiti. Neka bude! Ali ovi za dobroćinstvo odrodjeni novci nebudu za me krvavi. Iz temnice odpušćen, bludil sem u tom mrzjom zimskom vriemenu dva dana okolo bez da sam si dielo ili kruha mogel najti, te me je na ov način nevolja natierala na to, da sam opet skoro zločin počinil.“

Dok to izreče, hotel je nazad oditi vun na zimu, odkud je i sim tak po zimom došel, da ga nitko opazil nije, dok nije svoj zločin već vu sobici gospodina plebanuša izvesti hotel.

„Kam hoćete sad oditi, vi nesrećni čloi vek?“ Veli mu sad gospodin plebanuš, kad je za njim gledajuć opazil, da se k-vratim približava. — „Vi iz moje kuće nesmete oditi bez da se nenahranite nenapojite, i kroz noć u toploj sobi neodpočinete.“

Sad se zločinac pred duhovnim pastirom no kolena spusti i plačući reče: „Ovoliko ljubavi za zločinca, koj njim je zlo učiniti hotel — Oh! — Prečastni gospodin, kad me već hoću nahraniti tielesnom hranom, nek mi odpusti i duševno okrepjenje — hoću se spovedati, za da mi gospodin Bog dopusti, da se popravim!“

Drugi dan je gospodin plebanuš k-onomu već gotovomu listu dopisal: „Danas u jutro

se je vaš sin skrušeno u mojoj crkvi izpoviedal i prečestil. Ja sam ga u službu kakti slugu vzal. Molimo se svemogućemu Bogu, da mu u dobrom uztrajati dopustite, da već nikada iz pravog puta nezaluta.“

Evo, kak bi se mnogi zahićeni čoviek mogel popraviti, kad bi, kak u ovom slučaju; na pravu kršćansku ljubav nadošel.

Plemenita otvorenost (odprtost)

Nieki izvrtan prodekator, pun talenta, božjeg straha i osobiti govornik, koj je i kod stanovitog kneza u velikoj milošći stal, koril jedne nedelje u svojoj prodiki razne strasti čvrstimi riečmi. Kad je o poidan bil pri kneževom stolu, reče pod obedom knez: „Vaša vele'astnost nam je danas u svojoj prodiki svim pod nos dala.“

„Vaša prejastnost“ — odgovori svećenik — „Vrlo mi je žal, ako sam vam samo pod nos dal, moje nakanenje je bilo, do vam moje prodečtvo tija u srce dopre.“

Ovo je plemenita otvorenost, koja u pogledu istine nikakovu čast osobe nepozna, nego odprto reče, bil on knez ili siromaski delavec, samo da istini hasni.

Em. Kellay

Na sarkofagu grofa Andráasyja, koji leži pokopkan u posebnu mauzoleju u parku svojeg dvora Tóke-Terebeša, otkrili se bude ovih danah kip žalujućega genija, za koji je kakti model sedela grofova kći Ilona, tovaru sica fiumarskog guvernera, grofa Bathyanija. Kip je liven u broncu.

Kraljevin put na izhod.

Egiptonske novine javljaju, da bude austrijska carica Elisabeta doskora pošla na put. Putujući u najstrožem incognito, pohodila bu carica Egiptuma i odvud krenuti u Indiju. Jahta „Miramar“ izkrcati će caricu u Aleksandriji, a za tim ju pričekati u Suezu za daljnje putovanje.

Tudji penez prema našoj krunskoj vrednosti.

- 1. njemačka (pr ajzka) marka = 1 kruna i 17 filerov.
- 1 franceski frank = 95 filerov. A tak isto vredi i belgijski frank, španjolska peseta, talijanska lira, švajcarski frank, rumunjski leu, bugarski lev, srbski dinar i grčka dragma, ar i ovi penezi imaju vrednost francezkoga franka.
- 1 enflezki šiling = 1 krunu i 10 filerov; a funt sterlinga = 24 krune.
- 1 nizozemski forint = 1 krunu i 98 filera.
- 1 portugalski milleres = 5 kruna i 85 filera.
- 1 ruski rubalj = 3 krune i 80 filerov.
- 1 danska kruna = 1 kruna i 82 filera.
- 1 turski piaster = 22 filera.
- 1 dolar severo-amerikanskih sjedinjenih država = 4 krune i 92 filera.

Razbojnička sala.

Kak god Talijani imaju svojega „glasovitoga“ Rialdina, Nemci Lipssa, Tulliana, Šimperhanze i Hiesela, Horvati Udmaniča, tak i Francezi Cartoucha, koji se spominje i u romanu „Gde ju milijunar.“ On je bil strah i trepet u Parizu. Od njega pripovedaju izmed ostaloga ovo: Vojvodkinja Rochefoucauld izrazila se za kraljevim stolom. „Cartouch bi bil izvrsten čovek, koj bi za služil, da bude general i da zapoveda vojnom zboru.“ Kad je došla na večer dimo, našla je ovo pismo: „Gospodjo, čul sam, da ste se o meni izrazili pohvalno u kraljevoj nazočnosti. Kak mi je zahvalnost najsveteša dužnost, prilašem vam jednu kartu za segurnost: čim ju pokažete, neće vam od mojih podanikah (razbojnikah) ni jedan nikaj nahoditi. U vašoj pivnici našli budete 250 flašah šampanjera, kakvoga nebudete našli u čeloj kraljevini, kaj se tiče vratnoće. Sa odlučnim štovanjem Cartouch.“ I sbilja našla je vojvodkinja u pivnici ono vino.

Koliko koštaju Italiju njezini anarhisti.

Broj anarhista, kaj ih je talijanska vlada poslala u prisilno boravišće, dovezda je narasel do 3000, a do novoga ljeta bude do 5000. Ako se računa samo 60 centezima stroška za pojedinoga (oko 30 kr.), to bude koštalo vladu ti anarhisti vsaki dan 3000 lira, ili više od jednoga milijune na godinu.

Ciklen

Javljaju iz Japana, da su dva kotari Ivate i Okika zevsema opustošeni strašnim vihrom. Poginule je do 300 ljudih, a porušeno do 1700 hižah.

Dobra Djeca.

Mine leto bez žetve, mine jesen bez radosti, prede luta zima, nastane lepo protuletje. Sunce je pregrevalo, da je milota. Eto vrme setve! Ali odkud semenja? Kaj je svet predi zrnja imel, si je na kruh semlel, ili pak prveših letih posejal. Kaj vezda poseja u zemlicu? Svet je došel na kraj zadnje propasti.

Pristupiju-bratja k otca te ga zapitaju; Kaj otec! Ve da včinimo? Vrme je za setve! Bog je i deždja poslal, zemlica se urahčila. Ali odkud zememo seme? „Strgajte stare ritke z krova, izmlatite, pak je onda posejajte pleve!“ Odgovori otec.

Sini strgali su ritke z krova, odnesli je na skedenj, i mlatili su tak; da jih je znoj pobijal po čel. Čima su vudirali poritku, odmah se je u prah pretvorilo. Kad su zatim posejali pleve, eto ti blagoslova božjega.

Neprejde ni jen tijejan, pak se polje lep obuji i ozeleni. Za dva tjejno bilo je vaake fole žitka: pšenica, žito, ječmena, pak i prose. Druga polja su bila zapušćena i s travom obraščena. Ljudi se začudiju trem bratom, odkud su zmogli žitka, za seme, i raznesel se je glas po celom carstvu. Tijam do cara dojde glas, kak su u tom mestu, tri rodjeni brati. I na njivoj zemli se žito zeleni. Car zapovedal je, da te tri brate pred njega dopelaju.

Da su začuli brati v križ ruke su deli, govoreč: „Zlo bude podnas!“ Odišli su pred otca, velivši mu „Otče! Poveč nam, kaj ređemo pred carem kad nas pita za žitek!“

Idite; k caru sini moji, kaj gud bude. Ali samo samo rečite pravo istino! Spravili su se brati na put pred cara. Kad dojdju pred cara, car jim srdito zavikne: „Kak ste vi grešniki mogli skrivati žito, kad je tuliko ljudstva vumiralo od glada? Poveč je istinu! Ako mi vi nebudete povedali po istini, dal vas budem izmučiti na smrt.“

Brati su povedali od početka, pak do kraja. Izručil nas vezda care kakovomu god krvniku, samo nam pomiluj otca, prosili su brati. Caru se razvedrila pamet, iz oči mu tečeju suze. Zatim malo zapove, naj taki dopelaju otca pred njega. Kad je starec došel, posadi pred ga prestol, te gaposlušal njegove navuke do smrti svoje sine pak bogato nadelil. Kad je na polju žito dozredilo, dal ga je car po svoj državi kak seme razposlati od njega se rasplodilo seme po svom carstvu.

D. T.

Dobre zepne i stene vure za fal cene moći dobiti pri Pollak Bernatu vuraru u Čakovcu (Pijac, Sparkassa). Pri njem se uzimljeju vure takaj za popravek za fal cenu.

Nekaj za kratek čas.

Mjera.

Cigan: „Gospa, aj molim te, da mi daš kupicu vina.“

Gospa: „Glej ti njega, od kad piju cigani vino?“

Cigan: „Borme, gospa, piju vino i zganica.“

Gospa: „Nu dobro, dam ti, ali samo pol kupice!“

Cigan: „E pa hvala ti, i to je dosta, samo te molim, napuni mi gornju polovicu!“

Stara kaža.

Kaža stara,
Vuči, kaže,
Lagat brate
Ne pomaze.

A ja velim,
Nije tako,
Svēt je vezda
Naopako.

Kaj se prvlje
Nije smelo.
Vse so vezda
Proizvelo.

Kaj se starim
Sveto bilo,
To se denes
Pogazilo.

Kaj se negda
Grēhom avalo,
Za tim denes
Vse podalo.

Čeg se starci
Klanjat znali,
To su vezda
Dēci dali.

Zato, brate,
Samo laži,
Gde god zgrabiš.
A ti maži.

I još malo,
I još tako,
Sunce dojde
Naopako.

Vse po lahko,
I po redu,
Petek bude
Več u srēdu.

Maži, laži,
Vse do kraja,
Neće dugo
Biti raja.

Priredil:

Glād Ferencz.

Gabona drak. — Cena žitka.

1 m.-mázsa. — 1 m.-cent.		frt	kr.
Buza	Pšenica	5.70	—
Zab	Zob	5.60	—
Rozs	Hrč	4.55	— 4.70
Kukoricza ó	Kuruza stari	5.80	— 6.20
uj	novi	5.25	— 6.25
Árpa	Ječmen	5.80	— 5.50
Fehér bab	Grah beli	8.—	
Sárga	zuti	6.75	
Vegyes	změšan	5.75	
Lenmag	Leq	10.—	
Bükköny	Grahorka	6.—	

Nyilttér.

Egészselyem, mintá-ott Foulárdokat (mintegy 450 különböző fajban) méterenként 75 krtól 3 frt 65 krig, valamint fekete, fehér és szines selyemszöveke 45 krtól 11 frt 65 krig szállít — sima, kockás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle dispositió és 2000 különböző szín s árnyalatban) szállít póstabér és vám mentesen a privátmegrendelők lakására Henneberg G. (os. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Minták póstafordulóval küldetnek. Svájczba címzett levelekre 10 kros és levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Ezen rovat alatt közlőtekért nem vállal felelősséget a Szerk.

ODGOVORNI UREDNIK
MARGITAI JOZSEF

Glavni surednik
GLAD FERENCZ

6539 tk. 1894.

Arverési hirdetményi kivonat.

A csáktornyai kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Zakál Henrik végrehajthatónak, — Szeppefeld Máté csáktornyai lakos végrehajtást szenvedett elleni 16 frt 20 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék — (a csáktornyai kir. járásbiróság) területén lévő csáktornyai 544. tk. 198/a. hrsz. sz. a. ingatlanból Szeppefeld Mátét csáktornyai lakost illető fele része 1748 frt becsárban, ugyanott 198/6. hrszám alatti bejárat és udvar térnek feje része, — mely adómentes, illetve a 188. sz. tk kvbeni birtokkal közös az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az

1894 évi november hó 22 tk napján délelőltől 10 órakor.

a csáktornyai kir. járásbiróság te ekkö yvtárában Zakál Henrik vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingotlan becsárának 10% -át készpénzben vagy az 1881 LX. t. cz: 42. §-ában jelzett árfolyamma, számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t. cz 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kir. járásbiróság, mint tkvi hatóság. Csáktornyan, 1894. aug. 14. 561 1—1.

2838. tk: 94.

Arverési hirdetmény.

A perlaki kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóság által közhírré tétetik, hogy a „mura-közi takarékpénztár részvénytársaságnak — Koronez János és társa elleni végrehajtási ügyében 305 frt tőke ennek 1893. évi december 11-től járó 8% kamatai 7 frt 65 kriban megállapított jelen árverés kérelm költség behajtása céljából a n-kanizsai kir. törvszék (perlaki kir. járásbiróság) területén lévő a stefauczi 59. sz. tjkvben A † 173. hrsz. a. felvett ingatlanak Varga Teréz szoboticzai és Koronez Teréz férj. Torkos Ferenczné felső-hrástyáni lakókat illető 3/4 részére 644 frt 25 kr. Kikiáltási árban, a stefane-czi 70. sz. tjkvben A † 174/b hrsz. a. fel-

vett ingatlanak ugyanazokat illeti 3/4 részére 287 frt kikiáltási árban és a stefane-czi 156 sz. tjkvben A † 75a/5. hrsz. a. felvett ingatlanak ugyanazokat illető 3/4 rész 255 frt kikiáltási árban Stefánecz község házánál

1894. évi november hó 23-dn d. e. 10 órakor.

Zakál Henrik felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen foganatosítandó.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár Arverezni szándékozók tartoznak a becsár 10% -át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni. Vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részletben még pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számított 45 nap alatt a másodikat ugyanattól 75 nap alatt, a harmadikat ugyanattól 105 nap alatt minden egyes részlet után az árverés napjától számított 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni. — Ezen hirdetmény kibocsájtásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a perlaki kir. jbiróság telekkönyvi osztályánál és Stefánecz község előjáróságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Perlakon, 1894. évi szeptember hó 3 án.

562 1—1

Arverési hirdetmény.

A perlaki kir. járásbiróság, mint tkvi hatóság által közhírré tétetik, hogy Mura Vid község, végrehajthatónak Jurkeszi Péter végrehajtást szenvedő elleni végrehajtási ügyében 21 frt 18 kr. hátralékos tőke, ennek

1889. évi december 2-tól járó 6% kamatai 8 frt 65 kriban ezennel megállapított árverés kérelmi költség behajtása céljából a nagy-kanizsai kir. törvényszék (perlaki kir. járásbiróság területéhez tartozó a mura-vidi 206. sz. tjkvben A I. 1185, 1149, 2050, 2940, 4116, hrsz. a. felvett ingatlanak Jurkeszi Pétert illető 3/4 része 331 frt becsártekben a mura-vidi 1850: sztjkvben A † 250 hrsz. a Sarkeszi Péter tulajdonául felvett egész ingatlan 411 frt becsártekben az ugyanazon tjkvben A † 615 hrsz. a. ugyan annak tulajdonául felvett egész ingatlan 38 frt becsártekben az ugyanezen tjkvben A. † 62. hrsz. a. ugyanannak tulajdonául felvett ingatlan 81 frt becsártekben Mura-Vid község házánál

1894. évi novemb. hó 6. napjának délelőltől 10 órakor.

Grész Alajos felperesi ügyvéd vagy helyettese közbenjöttével megtartandó nyilvános árverésen el fognak adatni.

Kikiáltási ár a fentebb kitett becsár. Arverezni kívánók tartoznak a becsár 10% -át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban kiküldött kezéhez letenni vevő köteles a vételárt 3 egyenlő részletben, még pedig az elsőt az árverés jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, a másodikat ugynevezett 30 nap alatt a harmadikat ugyanattól 45 nap alatt, minden egyes részlet után az árverés napjától számított 6% kamatokkal együtt az árverési feltételekben meghatározott helyen és módozatok szerint lefizetni. Ezen hirdetmény kibocsájtásával egyidejűleg megállapított árverési feltételek a perlaki kir. járásbiróság tkvi osztályánál és Mura-Vid község előjáróságánál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A kir. járásbiróság, mint telekkönyvi hatóság Perlakon. 563 1—1

Ajándéktárgyak nagy választékban.

Pantlika gilisza

fejestől

6 peroz alatt teljes biztonsággal a gyomorból feltétlenül kihajtatik a páfrány tokocskák által. Eredeti minőségben egyedül csakis

SCHNEIDER JÓZSEF gyógyszerésznél kapható Resicán (Dél-magyarország). E

kittűnő gyógyszer biztos hatásáért jót állunk. Életkor megadása szükséges; utánzásról törvényesen védve van

Védjegy.

Egy eredeti doboz ára 3 frt 50 kr.

Postautóvált mellett az egész világon szétküldetik.

Legjobb szerkezetű svájci zsebórák.

POLLÁK BERNÁT

órák és ékszerész Csáktornyan,

Főter, az új takarékpénztárt épületben.

Ajánlja dusan felszerelt

SVÁJCZI ZSEBÓRA- arany, ezüst- és chinai ezüst-áru raktárát.

Ajándéktárgyak nagy választékban

olcsó árakért.

Minden e szakmába vágó javításokat jótállás mellett a legolcsóbban, lelkiismeretesen és gyorsan eszközölöm.

Olcsó árak mellett

F a l i i n s a o r á k .

Magyar, német, francia és angol képekkel ékített

MUNKÁK.

Kő-, acél- és réznyomatu díszművek.

Magyar, német, francia és angol REMEKIRÓK MŰVEI.

Az irodalom bármely ágában s bármely nyelven megjelent költött és kötetlen könyveknek legdúsabban felszerelt raktára.

Bármely szerző által írott, bárhol megjelent és hirdetett könyveknek leggyorsabb és árfőlemelés nélküli megszerzéséről gondoskodunk.

Az irodalmi termékeket illetőleg a legszívesebb készséggel nyújtatik fölvilágítás.

Utazási kézikönyvek, atlaszok, földabroszok, tervrajzok, föld és éggömbök.

Ima- és ájtatossági könyvek

egyszerűen és legékebben kötve a leggazdagabb választékban.

Mintakönyvek s rajzok NŐI MUNKÁKHOZ.

A „MURAKÖZ” társadalmi hetilap kiadóhivatala.

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

KÖNYV-, MŰ-, ZENEMŰKERESKEDÉSE

KÖNYVKIADÓHIVATALA, PAPIR-, IRÓ- és RAJZESEKŐZŐK RAKTÁRA, KÖNYVNYOMDÁJA és KÖNYVKÖTÉSZETE Csáktornyan.

Alapított 1850. évben.

Szótárak.

IFJUSÁGI IRATOK. KÉPESKÖNYVEK minden kor és nem számára, minden nyelven, a legdúsabb választékban.

ISKOLAI és OKTATÁSI könyvek

minden nyelven.

Népies naptárak,

ALMANACHOK, zsebkönyvek.

*

Az összes irodalom termékei a könyvkereskedés raktárában megtekintés végett készen állanak s kívánatra, gondosabb megvizsgálás végett legnagyobb készséggel küldetnek mind helybe, mind vidékre.

Vidékről érkező megbízások kellő készséggel és gyorsasággal teljesítetnek.

Irodalmi közlönyök és jelentések ingyen szolgáltatnak ki a könyvkereskedés által.

SZAKÁCSKÖNYVEK.

Elfizetés elfogadjatik: minden bel és külföldi folyóiratok, napi és

DIVATLAPOKRA a szállítás mind helyben mind vidékre a leggyorsabban eszközöltetik.

*

Megyéink tanintézeleiben használandó tankönyvek folyton raktáron vannak.